

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. lapkričio 14 d.
117 ir 118 posėdžiai

Stenogramos

64

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. lapkričio 14 d.

Rytinis posėdis Nr. 117

Seimo Pirmininko V. Pranckiečio kalba	9
Informaciniai pranešimai	10
Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 14 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	10
Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIIIIP-1305 pateikimas (S. Skvernelis)	11
Administracinių nusižengimų kodekso 28, 29, 115, 227, 376, 379, 393, 396, 401, 403, 415, 426, 427, 428, 440, 464, 481, 482, 483, 484, 485, 488, 494, 573, 589, 595, 602, 610, 611, 681, 683, 685, 686 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 396 ¹ , 413 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-774(2)ES svarstymas	14
Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-775(2) svarstymas	14
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 39 ⁵ ir 39 ⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-846(2) svarstymas	15
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-847(2) svarstymas	15
Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-848(2) svarstymas	15
Kelių transporto kodekso 8, 8 ¹ , 13, 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-849(2) svarstymas	16
Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 12 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-850(2) svarstymas	16
Konsulinio statuto Nr. I-886 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-851(2) svarstymas	17
Prekybinės laivybos įstatymo Nr. I-1513 4 ² , 8, 36 ¹ , 58 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-852(2) svarstymas	17
Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-853(2) svarstymas	17
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-854 svarstymas	18
Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. X-910 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-855(2) svarstymas	18
Vidaus vandenių transporto kodekso 4, 4 ¹ , 4 ² , 6, 13, 16, 18, 19, 26, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-856(2) svarstymas	18
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-857(2) svarstymas	19
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 27, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ² , 29 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-692 1, 8, 10 straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIIIIP-1285 pateikimas (V. Sinkevičius)	19
Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1309 pateikimas (V. Sinkevičius)	19
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 20 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-391(2) svarstymas	20

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16 ¹ , 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-724(2) svarstymas	21
Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23 ¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-725(2) svarstymas	21
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-726(2) svarstymas	22
Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-727(2) svarstymas	22
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1194(2) svarstymas	22
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-948(2) svarstymas	23
Seimo nario A. Vinkaus kalba	23
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 5, 6, 43 ir 43 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-971(2) ir Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 4, 6 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-972(2) svarstymas	24
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2202 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-187 svarstymas	24
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1261 pateikimas (N. Puteikis)	24
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2420(3) svarstymas	26
Seimo nario A. Syso kalba	26
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3, 4, 5, 9, 10, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2514 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1125(3) svarstymas	27
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projekto Nr. XIIIIP-1147(2) svarstymas	28
Seimo nario A. Anušausko kalba	28
Seimo nario L. Kasčiūno kalba	29
Seimo nario A. Gumuliausko kalba	29
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sąjūdžio metais“ projekto Nr. XIIIIP-1148(2) svarstymas	31
Seimo nario A. Gumuliausko kalba	31
Seimo nario A. Anušausko kalba	31
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projekto Nr. XIIIIP-1189(2) svarstymas	32
Seimo nario A. Gumuliausko kalba	32
Seimo nario M. Puidoko kalba	33
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Jėzuitų misijos Lietuvoje metais“ projekto Nr. XIIIIP-521(2) pateikimas (A. Gumuliauskas)	33
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projekto Nr. XIIIIP-1301 pateikimas (E. Jovaiša)	35
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projekto Nr. XIIIIP-1302 pateikimas (E. Jovaiša)	38
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1303 pateikimas (E. Jovaiša)	38
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 18, 22, 24, 26, 29 ¹ , 30, 31 ¹ , 38, 45, 46 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-973 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 18, 19, 20, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-974 pateikimo tęsinys (V. Bakas)	43

Vakarinis posėdis Nr. 118

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 10, 20 ir 32 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1294 ir Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 10, 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1295 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	45
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 18, 22, 24, 26, 29 ¹ , 30, 31 ¹ , 38, 45, 46 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-973 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 18, 19, 20, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-974 pateikimo tęsinys (V. Bakas)	47
Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 18, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1284ES pateikimas (E. Radišauskienė)	50
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1293 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	51
Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1210ES pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	52
Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1159 ir Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1160 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	52
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Moldovos Respublikos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1273 pateikimas (R. Masiulis)	55
Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1162 ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1163 pateikimas (A. Širinskienė)	56
Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1116 pateikimas (K. Mažeika)	59
Informaciniai pranešimai	63
Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1267 pateikimas (K. Mažeika)	63
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ² , 15 ³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 3 straipsnio papildymo ir 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1312 pateikimas (M. Majauskas)	64
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ² , 15 ³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1323 pateikimas (J. Olekas)	67
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-321(2) pateikimas (A. Palionis)	70
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-770 pateikimas (Ž. Pavilionis)	73
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-365 pateikimas (I. Šimonytė)	75
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugšėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1358 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. Matkevičienė)	77
Šio nutarimo priėmimas	77
Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Lietuvos katalikių moterų sąjungos metais“ projekto Nr. XIIIIP-1263(2) pateikimas (L. Matkevičienė)	77
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-1297 pateikimas (A. Vinkus)	79
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projekto Nr. XIIIIP-1318 pateikimas (I. Šimonytė)	81

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1321 pateikimas (E. Jovaiša)	81
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1204 pateikimas (M. Adomėnas)	83
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos prisijungimo prie Europos Tarybos pagrindinės konvencijos dėl kultūros paveldo vertės visuomenei (Faro konvencijos)“ projekto Nr. XIIIIP-1035 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (N. Puteikis)	84
Šios rezoliucijos priėmimas	85
Seimo rezoliucijos „Dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais (Orhuso konvencijos) įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje įstatymo parengimo“ projekto Nr. XIIIIP-1036 pateikimas (N. Puteikis)	85
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. XIII-8 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1360 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	87
Šio nutarimo priėmimas	88
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Danutės Palaimienės peticijos“ (projektas Nr. PNP-37) (P. Čimbaras) priėmimas	88
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	89

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
  - LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
  - LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
  - LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
  - LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
  - MSNG – Mišri Seimo narių grupė
  - TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
  - TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“
-
- A – alternatyvus teisės aktas
  - ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
  - GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 117 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji Seimo nariai, 10 val. 56 sek. Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. lapkričio 14 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Maloniai kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką V. Pranckietį į tribūną. Prieš tai paskelbsime, kiek mūsų yra šios dienos rytiniame posėdyje. Užsiregistravo 93 Seimo nariai. Gerbiamasis Pirmininke, žodis jums. Prašau.

10.01 val.

Seimo Pirmininko V. Pranckiečio kalba

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Seimo darbuotojai, gerbiami svečiai! Lygiai prieš metus susirinkome šioje salėje ir pradėjome darbą, Tautos atstovų darbą. Daugiau nei pusė, t. y. 77, tądien valstybei prisiekusiųjų pirmą kartą Seime dėdami ranką ant Konstitucijos prisiėmė atsakomybę garbingai atstovauti. Tada XII Seimo kadenciją pavadinau vilties Seimu ir tikiu, kad savo darbu pateisiname daugelio arba daugumos Lietuvos žmonių lūkesčius.

Šiandien yra gera diena įvertinti, kaip atrodome kiekvienas asmeniškai ir visi kartu, ką nuveikėme, ko pasiekėme ir kokie darbai bei iššūkiai mūsų laukia.

Praėjusių metų rudens sesiją pradėjome skyrę daug dėmesio jautriausiems visuomenės nariams – senjorams ir vaikams. Seimas paankstino pensijų kompensavimo dirbusiems pensininkams procesą ir jį baigė 2017 m. liepos 1 d. Per kalendorinius metus pensijos vidutiniškai padidintos daugiau kaip 50 eurų, dar 30 eurų bus didinamos nuo 2018 m. sausio 1 d.

Po tragedijos Kėdainiuose priėmėme teisės aktus, kurie draudžia bet kokį smurtą prieš vaikus, įskaitant ir fizines bausmes. Ir tai ne tik teisės aktų, vadinamų Matuko reforma, priėmimas – visuomenėje viena po kitos gimė diskusijos, kaimynai tapo neabejingi, pareigūnai – akylesni.

Nemažai naujovių, Seimo sprendimu įvedamų nuo 2018 metų, padės mažinti skurdą: didinamas minimalus atlyginimas, valstybės remiamos pajamos, reikšmingai didėja vaiko pinigai, gražinta PVM lengvata centriniam šildymui, o nuo 2018 metų lengvata šildymui galės pasinaudoti ne tik centrinio šildymo vartotojai. Kompromiso ir Trišalės tarybos derybų rezultatas yra nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojęs naujasis Darbo kodeksas, kuris darbuotojams suteikė didesnę apsaugą ir papildomų garantijų.

Šiam Seimui per pirmuosius darbo metus po daugelio metų pavyko išjudinti Miškų reformą. „Būrelių“ saugoto ir nomenklatūra apipinto įstatymo reforma užtikrins, kad valstybės turtas būtų naudingas šaliai ir jo žmonėms.

Po ilgų svarstymų ir diskusijų buvo priimtos Alkoholio kontrolės įstatymo pataisos: nuo kitų metų pradžios svaigalus bus galima išgyti sulaukus tik 20 metų, visiškai uždrausta alkoholio reklama. Visuomenė pyko, tačiau kitos jau įgyvendintos priemonės duoda rezultatų, pavyzdžiui, spirituoto vyno produktų pardavimas sumažėjo beveik perpus.

Aukštojo mokslo reforma įgauna pagreitį, universitetai patys sprendžia, koks jų reformos kelias.

Užsienio politika šiandien išlieka viena svarbiausių temų. Visi pritarėme Nacionalinio saugumo strategijai, joje įvardijome didžiausias grėsmes Lietuvos saugumui – tai Rusijos karinis aktyvumas, informacinė propaganda, nestabilumas regione, terorizmas, kibernetinės grėsmės, energetinė priklausomybė, korupcija.

Ypatingą dėmesį skiriame Baltarusijos statomos Astravo atominės elektrinės klausimui. Rusijos ir Baltarusijos tarptautinių reikalavimų nesilaikymas projektuojant, statant ir eksploatuojant branduolinės energetikos objektus kelia tiesioginę grėsmę Lietuvai, todėl Seimas priėmė nutarimą, kad Lietuva ribos elektros importą iš nesaugių branduolinių elektrinių. Tikimės, kad kaimyninėms valstybėms pritarus tokiam Lietuvos sprendimui Baltijos regionas sustiprins savo poziciją geopolitikoje.

Kaip didelį pasiekimą galima vertinti tai, kad nuo Naujųjų metų gynybai skirsime daugiau nei 2 % nuo BVP. Būsime šeštoji NATO valstybė, kuri įgyvendins tokį reikalavimą. Saugumo ir gynybos klausimais daug dirbame su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Šiaurės, Europos Sąjungos valstybėmis plėtodami įvairius politinius ir karinius formatus. Siekiame, kad Rytų partnerystei būtų nuolatinis dėmesys ir kad šis dėmesys būtų nukreiptas į Ukrainą, Gruziją, Moldovą ir jose vykstančius procesus.

Priėmėme Lietuvos planą Ukrainai, kuris tampa Europos Sąjungos planu, skatinti demokratinės reformas šioje šalyje. Padėdami Ukrainai, padedame ir sau, padedame visai Europai. Neramumai Ukrainoje kelia grėsmę viso regiono stabilumui. Svarbu, kad mūsų norą ir pastangas vienodai suprastų visos Europos Sąjungos narės ir strateginiai partneriai.

Mūsų Seimui prieš akis dar treji metai, dėl gerų darbų susitelkime ir siekime užsibrėžtų tikslų. Ne kas kitas, o mes turime kelti Seimo reputaciją. Čia nėra vietos neatsakingiems poelgiams ar nepamatuotiems žodžiams, cinizmui, neapykantai ir netolerancijai. Sutarimo tikiuosi priimant svarbius klausimus Lietuvos ateičiai. Žengiame į valstybės šimtmetį. Pažymėkite jį darnia Seimo veikla ir atlikime mums skirtą istorinę misiją taip, kad ir dabar, ir ateityje mūsų Seimo nuveiktų darbų protokolai keltų pagarbos jausmą.

Prisiekėme sąžiningai tarnauti demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. Tarnaukime! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui V. Pranckiečiui. Manau, kiekvienas nuoširdžiai tikime, kad įgyta patirtis ir atsakomybė paskatins ir toliau nuoširdžiai ir darniai dirbti Lietuvos žmonių gerovei.

10.09 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, leiskite paskelbti balsų skaičiavimo grupę, į kurią nuo lapkričio 14 dienos iki gruodžio 14 dienos bus paskirta: J. Baublys, R. Budbergytė, V. Kamblevičius, D. Kaminskas, V. Kernagis, V. Kravčionok ir A. Skardžius.

Toliau pirmininkauti posėdžiui prašau Seimo Pirmininką V. Pranckietį. Darbotvarkės tvirtinimas.

10.09 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 14 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, darbotvarkė apsvartyta Seniūnų sueigoje, Seniūnų sueiga pritarė jai. Kokių turėtumėte pastabų dėl darbotvarkės? J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, norėčiau atkreipti dėmesį į tą sudėtingą situaciją, kuri klostosi dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos formavimo, kai žinoma, kad pusė komisijos narių pareiškė nepasitikėjimą numatytu kandidatu... (*Skambinama varpeliu*) į komisijos pirmininkus, kai žinoma, kad nė vienas komisijos narys nesutinka būti pavaduotojas, jeigu bus pirmininku patvirtintas numatytas kandidatas. Remdamasis tuo, aš teikiu du siūlymus. Pirmas siūlymas. Į darbotvarkę įrašyti Seimo nario G. Landsbergio projektą Nr. XIIIIP-1181, kuris leistų nustatyti kitokius minėtos komisijos formavimo principus. Tai Valstybinės lietuvių kalbos įstatymo pataisa, kuri leistų nustatyti kitokius šios komisijos formavimo principus.

Antras mano siūlymas frakcijos vardu – išbraukti šiandien iš darbotvarkės visą tą paketą 1-16 klausimų dėl komisijos formavimo.

Jeigu šis pasiūlymas nesulauktų Seimo daugumos palaikymo, būtų trečias pasiūlymas apsiriboti tik tų projektų pateikimo stadija, nes bent mūsų frakcija norėtų susitikti su kandidatais į komisijos narius.

PIRMININKAS. Dėkojame. G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-505, kuris yra mano parengtas. Jis buvo įtrauktas kartu su kitais susijusiais įstatymais, bet nuo to laiko, kai aš jį įregistravau, pasikeitė tiek minimalus atlyginimas, tiek neapmokestinamasis pajamų dydis, todėl šiandien tas įstatymo projektas yra stipriai koreguotinas arba išvis neaktualus, ir Vyriausybė siūlo šitą punktą apskritai išbraukti. Tiesiog siūlyčiau išbraukti iš darbotvarkės, nes jis šiandien nėra aktualus.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti G. Skaistė pasiūlymui? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Negalime. Gerai, tada paliekame, balsuosime vėliau.

E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Labas rytas. Pasibaigus Seniūnų sueigai, Liberalų sąjūdžio frakcijoje pasitarėme ir siūlome išbraukti iš darbotvarkės 1-17a ir 1-17b klausimus, t. y. projektus Nr. XIIIIP-973, ir Nr. XIIIIP-974 – dėl Vyriausybės įstatymo ir Valstybės tarnybos. Mes ne tai, kad sakome savo nuomonę apie tuos projektus, bet tiesiog laukiame viso Valstybės tarnybos įstatymų paketo, kuris yra numatytas šios sesijos darbų programoje. Manome, kad atskirų, pavienių dabar svarstyti nevertėtų, o sulaukime bendro.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pasiūlymų nėra. (*Šurmuly salėje*) Kviečiu balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo įtraukti nutarimo dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos projektą Nr. XIIIIP-1181 ir papildyti darbotvarkę tokiu klausimu. (*Balsai salėje*) Nr. XIIIIP-1181. Balsuojame. Kas už šį pasiūlymą, kad būtų įtrauktas?

Balsavo 115 Seimo narių: už – 50, prieš – 49, susilaikė 16. Nepritarta.

Kitas J. Razmos pasiūlymas buvo išbraukti darbotvarkės 1–16 klausimus, projektus Nr. XIIIIP-1301, Nr. XIIIIP-1302 ir Nr. XIIIIP-1303. Balsuojame.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 56, prieš – 48, susilaikė 13. Pasiūlymui nepritarta.

Trečias J. Razmos pasiūlymas buvo apsiriboti tik šių projektų pateikimu. Balsuojame. Kas už šį pasiūlymą? (*Šurmuly salėje*) A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Čia net nereikia balsuoti, nes J. Razma tiesiog anonsavo, kad mes norėsimė susitikti su komisijos nariais, su kandidatais ir taip toliau, todėl šiandien negali būti svarstoma.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū.

Dėl E. Gentvilo pasiūlymo išbraukti klausimus 1-17a ir 1-17b, projektus Nr. XIIIIP-973 ir Nr. XIIIIP-974 – Vyriausybės įstatymo pakeitimus... Kas už tai, kad išbrauktume? Balsuojame dėl pasiūlymo.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 50, prieš – 49, susilaikė 18. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl G. Skaistės pasiūlymo. Dėl jo balsuoti nereikia, nes tai yra autoriaus atsiimamas projektas.

Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Negalime. Gerai, balsuojame dėl visos darbotvarkės.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 78, prieš – 3, susilaikė 33. Darbotvarkei pritarta.

10.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIIIIP-1305 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIIIIP-1305. Pranešėjas – Ministras Pirmininkas S. Skvernelis. Pateikimas.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, noriu pateikti kandidatą į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius. Tai E. Sakalauskas, teisininkas, žmogus, turintis mokslinio darbo,

praktinės patirties kaip vadovas ir dirbęs skirtingose institucijose, yra teisės magistras, iki šiol dėstantis administracinę teisę šalies aukštosiose mokyklose. E. Sakalauskas yra dirbęs Migracijos departamente, Teisės institute prie Teisingumo ministerijos, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvos centre. Kažkada ėjo vidaus reikalų viceministro pareigas, taip pat ilgą laiką dirbo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Norėčiau akcentuoti vieną iš tokių esminių dalykų Edmundo karjeroje. Tais laikais, kai buvo sudėtinga Lietuvos žmonėms gauti teisinę pagalbą, Edmundas buvo vienas iš iniciatorių, koordinatorių Teisinės pagalbos centro socialiai remtiniams žmonėms. Taip pat, kaip minėjau, turi pakankamą patirtį tiek teisės teorijos, tiek teisės normų taikymo praktikoje. Manau, kad tai žmogus, kurio ir moralinės, ir dorovinės savybės bei profesinės savybės leis užtikrinti savo funkcijų, tiesioginių funkcijų vykdymą Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijoje. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiame E. Sakalauską į tribūną.

E. SAKALAUSKAS. Laba diena. Labai ačiū, Seimo Pirmininke.

PIRMININKAS. Gali norite kiek nors prisistatyti? Iki 10 minučių.

E. SAKALAUSKAS. Labai ačiū gerbiamajam Ministrui Pirmininkui S. Skverneliui už pasirinktą mano kuklią kandidatūrą, asmenybę. Mano gyvenimo buvo bent jau kredo, mintis, kad ten, kur tu dirbuojiesi, turi sąžiningai atlikti savo pareigas. Niekada nesivaikiau kokių nors postų, teko juos užimti paprastai teikiant kažkuriai organizacijai. Vyriausiojoje rinkimų komisijoje darbavausi teiktas Lietuvos teisininkų draugijos, draugijoje darbavausi teiktas kaip kandidatas 2000–2004 ir 2010 metais buvau teiktas. Bendra suma, kiek paskaičiavau, apie 6 metus darbavausi, per 6 metus.

Kaip minėjo gerbiamasis Ministras Pirmininkas, 1998 metais teko inicijuoti, įkurti socialiai remtiniams žmonėms teikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, buvo pati pradžia Lietuvoje teisės klinikų. Reikia manyti, kad ir šiandien šis klausimas yra aktualus – suteikti teisinę pagalbą žmogui. Ilgą laiką teko būti Teisingumo ministerijos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarybos pirmininku. Manau, kad ten, kur tu gauni pasitikėjimą, kur esi paskirtas, turi atsiduoti visapusiškai, turi šventai vykdyti tau pavestas pareigas.

Manau, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija yra tokia institucija, kuriai yra iškeliami ypač svarbūs tikslai, uždaviniai. Ir kiekvienas komisijos narys turi besąlygiškai atsidėti tam darbui ir vykdyti pavestas pareigas, juo labiau kad ant svarstyklių yra ir teisė, ir etiškumas, ir dorovė, ir, aišku, komisijos nariai turi tam skirti ypatingą dėmesį, atskleisdami tuos galimus pažeidimus. Aišku, esant reikalui, tinkamai atstovauti savo institucijai, savo priimtiems sprendimams teismuose ir kitose institucijose. Aišku, reikia pasakyti, jog Etikos komisija ir kiekvienas komisijos narys turėti ypatingą dėmesį skirti, sakyčiau, prevencijai, aiškinamajam darbui, rekomendacijoms. Galbūt daugiau išeiti iš kabinetų, važinėti po savivaldybes, įvairias kitas valdymo institucijas ir bendrauti su valstybės tarnautojais. Tai tikrai yra didelis darbas, dar daug neartų dirvonų. Jeigu bus klausimų, atsakysiu.

PIRMININKAS. Gerai. Jūsų nori paklausti Seimo narė G. Skaistė. Ruošiasi V. Simulikas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš norėjau paklausti ne pretendento, kuriam klausimų neturiu, bet norėjau paklausti to asmens, kuris pateikė šią kandidatūrą, t. y. Ministro Pirmininko S. Skvernelio, kuris turbūt dabar manęs negirdi. Bet gerai. Išties man įdomu, kodėl buvo pažeistas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymas, kuriame aiškiai nurodyta, kad pretendentes turi pateikti ne vėliau kaip trys mėnesiai iki kadencijos pabaigos. G. Imbrasienės terminas pasibaigė spalio 31 dieną, o Ministras Pirmininkas kandidatūrą teikia lapkričio 3 dieną. Tai yra trimis mėnesiais vėliau, negu įpareigoja įstatymas. Tai man įdomu, kodėl yra toks vilkinimas. Ir toks pats retorinis klausimas Seimo Pirmininkui, kuris jau aštuonis mėnesius vėluoja pateikti kandidatą vietoj R. Valentukevičiaus.

PIRMININKAS. Klausimai užduodami dabar jums, tai tada klausia Seimo narys V. Simulikas. Ruošiasi A. Salamakinas.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamasis Seimo Pirmininke. (Gerbiamasis Edmundai, į šią pusę, pažiūrėkite į kitą pusę.) Malonu matyti jus tribūnoje, kadangi žinau daug metų, kai dirbote Mykolo Romerio universitete. Mano klausimas labai panašus į prieš tai buvusiam praeitą savaitę kandidatui, koks buvo užduotas. Kaip jūs žiūrėtumėte, kad Seimo nariai, turintys Seimo vidinę

instituciją – Etikos ir procedūrų komisiją, vis dėlto priversti kartais politinių oponentų, ypač rinkimų kampanijos metu... skundais užverčiama jūsų institucija, tikiuosi, būsima jūsų institucija. Kaip jūs žiūrėtumėte, ar vis dėlto tai turėtų būti Seimo Etikos ir procedūrų komisijos kompetencijos klausimai, Seimo narių etika ir visi kiti reikalai, ar vis dėlto jūs norėtumėte, kad tai jūs atliktumėte?

E. SAKALAUSKAS. Tikriausiai negalėčiau taip išsamiai atsakyti į tą klausimą, kur yra kokios kompetencijų ribos. Tačiau manau, kad Seimo narys tikrai turi jam Konstitucijos suteiktas teises kreiptis į visas atsakingas institucijas koku nors vienu ar kitu klausimu. Tačiau reikia pasakyti, kad Seime yra taip pat labai atsakinga institucija – Etikos ir procedūrų komisija. Klausimą, manyčiau, galbūt, aš teoriškai modeliuoju, galbūt galima klausimą svarstyti vienoje ar kitoje komisijoje. Tik tiek galiu atsakyti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Salamakinas. Ruošiasi V. Juozapaitis.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis Seimo Pirmininke. (Aš centre sėdžiu.) Labai ačiū. Gerbiamasis pretendentė, kartais savivaldybių taryboms, ne kartais, o ir dažnai, tenka priimti sprendimus – vandens kainas nustatyti, atleisti nuo žemės mokesčio. Tada jie *pasimeta* ir kreipiasi į VTEK rekomendaciją, ką jiems daryti, jeigu jie patys turi žemės. Kartais rekomendacija iš VTEK ateina tokia: tie, kurie turite daug žemės, nusišalinkite nuo sprendimų priėmimo, kurie mažai – balsuokit, nes susidaro tokia situacija, kad gali ir visi nusišalinti, nes jie turi tos žemės. Vienam tarybos nariui žemės hektaras atrodo labai daug, kitam – ir 100 tūkst. mažai. Ar negalėtų VTEK nustatyti bendrą sistemą, kaip jiems elgtis tokiu atveju, jeigu liečia juos asmeniškai, pakartotisi, vandens, žemės, šildymo kainos, kad nebūtų tokio blaškymosi, nes kiekviena savivaldybė blaškosi ir nežino, kaip priimti sprendimus?

E. SAKALAUSKAS. Konkrečiai dėl žemės negalėčiau atsakyti. Žinoma, čia yra aktualūs klausimai. Manau, kad bet kuris viešojoje politikoje esantis asmuo, priimantis sprendimus, turi maksimaliai skelbti savo galimus interesų susikirtimus, juos viešinti, atskirais atvejais turi nusišalinti. O komisija, žinoma, tikrai turi tokiais tipiniais klausimais, atvirais klausimais daugiau dėmesio skirti taip pat ir išaiškinimui. Galbūt komisijoje gali būti kažkoks budintis telefonas ar kažkokia aktuali pašto dėžutė, kur gali greitai užduoti tarybos narys klausimą, greitai atsakyti. Turi būti ir operatyvumas, kad koks nors savivaldybės tarybos narys ar kitas atsakingas galėtų greitai susisiekti ir gauti atsakymą. Tai tiek. Bet čia visada turi būti viešumas ir skaidrumas priimant sprendimus. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys J. Sabatauskas. Ruošiasi A. Šimas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pretendentė, mano klausimas galbūt bus panašus į ką tik kolegos klausimą. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos praktikoje yra buvę sprendimų, kai savivaldybių tarybų narius pripažindavo pažeidus Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą dėl sprendimų tvirtinant norminius dokumentus, pavyzdžiui, savivaldybei pavaldžių įstaigų. Taip sutapdavo, kad tose įstaigose tie asmenys, tarybos nariai, dirbo, pavyzdžiui, gydytojai, mokytojai ir panašiai, nors tai buvo norminiai dokumentai. Ypač taip buvo krizės metais, kai reikėjo mažinti atlyginimus, mažinti asignavimus, būtent ta kryptim buvo priimami. Tai man tokie sprendimai pasirodydavo keisti. Bet dar įdomesni sprendimai, kai pripažindavo... tvirtinant savivaldybės teritorijos asfaltuojamų kelių sąrašą, tiksliau, programą. Ir taip sutampa, kad vienas, kitas, o gal net ir vos ne pusė tarybos narių gyvena ar viename, ar kitame kaime, ar vienoje, ar kitoje gatvėje. Tai tvirtinama visa programa.

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Žmogus, tarkime, norėtų pritarti, galbūt galėtų nusišalinti dėl vienos gatvės, bet ne, yra tvirtinama visa programa. Kaip, jūsų manymu, tokiais atvejais elgtis? Ačiū.

E. SAKALAUSKAS. Konkrečiu klausimu tikrai nelabai galėčiau, reikia įsigilinti į situaciją ir kokį sprendimą yra priėmusi Etikos ir procedūrų komisija.

Sunku pasakyti, kaip turėtų būti. Ne visada galbūt galima, tarkime, visą savivaldybės tarybą nušalinti, jeigu yra balsuojama taip pat. Juk mes esame Lietuvos Respublikos piliečiai, turime kažkokios nuosavybės. Juk svarbu yra iš esmės deklaruoti tą savo priklausomybę, savo galimą interesų susikirtimą. Tik tiek. Čia kiekvienu atskiru atveju reikia žiūrėti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Norėčiau jūsų paklausti. (Aš čia – truputį į kairę, ne į tą pusę žiūrit.) Norėčiau jūsų paklausti truputį panašaus klausimo. Priimant savivaldybės Etikos komisijos sprendimu... kartais Etikos komisijos sprendimai būna apskundžiami Vyriausiajai etikos komisijai. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pripažįsta, kad savivaldybės Etikos komisija priėmė neteisingą sprendimą. Jūsų požiūriu, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas įgalioja savivaldybės Etikos komisiją atšaukti ar oficialiai pripažinti, kad jie pasielgė, priėmė neteisingą sprendimą?

E. SAKALAUŠKAS. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, reikia manyti, įsigilinsi į situaciją, panaikina žemesnės instancijos arba savivaldybės lygio Etikos komisijos sprendimą, tačiau ar teisingai, vėl čia teisingumą tik teismas gali atskleisti. Manysčiau, jei mano, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija neteisingai priėmė, panaikino žemesnės instancijos ar žemesnio lygio komisijos sprendimą, gali skųsti teismui. Teismas pasisakys, remdamasis teismų praktika, teisiniu reguliavimu, kurios Etikos komisijos sprendimas teisiškesnis ir teisingesnis. Tai tiek būtų.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys Z. Streikus. Išsityrė. Ar klausiate? Ne, nebeklausia. Ačiū. Jūs atsakėte į visų, pageidavusių paklausti, klausimus. Dėkojame E. Sakalauskui.

E. SAKALAUŠKAS. Labai ačiū. Ačiū.

PIRMININKAS. Pagrindinis siūlomas komitetas – VVSK ir siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.35 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 28, 29, 115, 227, 376, 379, 393, 396, 401, 403, 415, 426, 427, 428, 440, 464, 481, 482, 483, 484, 485, 488, 494, 573, 589, 595, 602, 610, 611, 681, 683, 685, 686 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 396¹, 413¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-774(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4a klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso tam tikrų straipsnių ir priedo pakeitimo, kodekso papildymo dviem straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-774(2)ES. Pranešėjas – Seimo narys S. Šedbaras. Svarstymas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tai yra ganėtinai nemažos apimties teisės aktas. Yra sujungti du projektai į vieną ir šiame projekte yra sureguliuojamos ir tam tikros teisinio reguliavimo spragos, kurios išryškėjo jau galiojant Administracinių nusižengimų kodeksui; diferencijuojama atsakomybė už pakartotinį vairavimą neblaiviam; taip pat sukonkretinami draudimai lankytis renginiuose tam tikrose vietose; taip pat numatoma Specialiųjų tyrimų tarnybos teisė kai kuriais atvejais surašyti protokolus dėl nurodymų nevykdymo ar pareigūnų įžeidimo ir daugiau tokių dalykų. Taigi komitetas šį jungtinį projektą svarstė lapkričio 8 dieną ir visų dalyvavusių posėdyje – aštuonių – komiteto narių balsais už pritarė patobulintam jungtiniam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Papildomas komitetas – R. Martinėlis. Malonėkite.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos. Ekonomikos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė minėtą kodekso pakeitimo įstatymo projektą ir sprendimas yra pritarti iniciatoriaus pateiktam įstatymo projektui su Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymu. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Pasiūlymų nėra. Diskutuoti niekas neužsirašė. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Pavėlavote. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galime pritarti taip pat bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti 16 dieną.

10.38 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-775(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4b klausimas – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-775(2). Pranešėjas – Seimo narys J. Razma. Svarstymas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, Ekonomikos komitetas apsvarstė šią formalią pataisą, bendru sutarimu jai pritarė, o šiandien dar papildomai apsvarstė vėliau gautą J. Sabatausko pasiūlymą. Jis teikia, kad būtų įrašyta įstatymo įsigaliojimo data gruodžio 1 diena, kad tai būtų suderinta su kitais susijusiais įstatymais. Komitetas tam pasiūlymai taip pat vieningai pritarė. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Gauta pastaba Seimo nario J. Sabatausko, komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiai pastabai? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti po svarstymo taip pat bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.40 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 39⁵ ir 39⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-846(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4c klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-846. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.41 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-847(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4d klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-847. Taip pat pranešėjas – R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo projektą ir pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta.

10.41 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-848(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4e klausimas – Kelių įstatymo Nr. I-891 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-848. Pranešėjas – taip pat Seimo narys R. Martinėlis. Svarstymas.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti niekas neužsirašė. Yra Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymas.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymui yra pritarta iš dalies, nes keičiasi įsigaliojimo data – gruodžio 1 diena.

PIRMININKAS. Ar autorius sutinka su komiteto nuomone? Ačiū.

Kitas pasiūlymas taip pat V. Sinkevičiaus. Ar turime dešimt pritariančių šiam pasiūlymui, kad būtų svarstomas? Ačiū. Tikrai yra daugiau nei dešimt narių. Prašau dėl šio pasiūlymo.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Sprendimas – irgi pritarti Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ar V. Sinkevičius nori pasakyti apie šią?.. Jūs turėtumėte pristatyti šią pastabą, tai...

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Bet komitetas pritarė.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Komitetas pritarė. „Lietuvos transporto saugos administracija“ – formuluotė.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Ar galime pritarti šiai pastabai bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Tada ar galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu po svarstymo?

Dėl 2 straipsnio yra dar V. Sinkevičiaus pastaba. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Ar norite kas nors komentuoti? V. Sinkevičius. Ne. Ačiū. Tada ar galime pritarti šiai 2 straipsnio pastabai bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ar galime, gerbiami kolegos, pritarti visam šiam įstatymo projektui po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

10.45 val.

Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 13, 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-849(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4f klausimas – Kelių transporto kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-849. Taip pat pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra gauta Seimo nario V. Sinkevičiaus pastabų. Ar norėtumėte pristatyti? Atrodo, kad nenori. Komiteto nuomonė.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti. Dėkojame. Ar galime?.. Gerbiamas Seimo narys Virginijau Sinkevičiau...

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo pritarti pasiūlymams.

PIRMININKAS. ...pristatykite savo pasiūlymo esmę.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Lietuvos transporto... Pritarti iš dalies, nes pavadinimai suvienodinami visuose teikiamuose projektuose ir siūloma vartoti sąvoką „Lietuvos transporto saugos administracija“. Komiteto nuomonė – pritarti.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš visiškai sutinku su komiteto nuomone.

PIRMININKAS. Dėkojame. Visi kiti pasiūlymai yra vienodi.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Iš esmės yra tiesiog keičiamas institucijos pavadinimas. Tas pavadinimas perkeltas ir į visus kitus straipsnius, todėl išėina labai daug straipsnių, bet iš esmės tiesiog suvienodinamas pavadinimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Pritarė. Ačiū. 6 straipsnis – įsigaliojimo terminas.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Įsigaliojimo terminas – gruodžio 1 diena. Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Autorius sutinka. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta.

10.47 val.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-850(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių transporto kodekso straipsnių Nr. XIIIIP-849... Atsiprašau, Klaipėdos jūrų uosto įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-850. Pranešėjas – taip pat Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pastabų nepareikšta. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.48 val.

Konsulinio statuto Nr. I-886 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-851(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4h klausimas – Konsulinio statuto straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-851. Pranešėjas – taip pat Seimo narys R. Martinėlis. Prašau.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta.

10.48 val.

Prekybinės laivybos įstatymo Nr. I-1513 4², 8, 36¹, 58¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-852(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4i klausimas – Prekybinės laivybos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-852. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Yra pasiūlymų.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Visiems pateiktiems pasiūlymams Ekonomikos komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pasakykite esmę.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Kadangi įsigaliojimo data yra 2017 m. gruodžio 1 d., yra pritarta. Pritarimas, kad suvienodinami visuose teikiamuose projektuose pavadinimai ir siūloma vartoti sąvoką „Lietuvos transporto saugos administracija“. Minėtiems Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymams pritarta.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti pasiūlymams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Diskusijoje kalbančių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu visam įstatymo projektui? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Darbotvarkės 1-4k klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-854... (*Balsai salėje*)

10.50 val.

Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-853(2) (svarstymas)

Atsiprašau, darbotvarkės 1-4j klausimas – Saugios laivybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-853. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra Seimo nario V. Sinkevičiaus pastaba taip pat dėl įsigaliojimo.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Įsigaliojimo data – 2017 m. gruodžio 1 d., komitete pritarta.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė iš dalies.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Kadangi keičiama data iš 2017 m. rugpjūčio 29 d., buvo ankstesnis pasiūlymas.

PIRMININKAS. Ar autoriui tinka? Autorius sutinka su tokiu pritarimu iš dalies? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Po svarstymo visam šiam projektui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.52 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-854 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-854. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėto įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – atsižvelgti į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados 3 punktą šį įstatymo projektą atmesti ir siūlyti svarstyti projektą Nr. XIIIIP-1285. Komiteto sprendimas – bendru sutarimu. Pasiūlymų nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetas siūlo atmesti, motyvuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti komiteto sprendimui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Pastaba atmesta.

10.53 val.

Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. X-910 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-855(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-855. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą įstatymo pakeitimo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Negalime. Gerai, po svarstymo balsuokime. K. Glaveckas paprašė balsuoti. (*R. Martinėlis: „Ką? Už, pritarta komiteto.“*)

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 93, prieš nėra, susilaikiusių taip pat nebuvo. Po svarstymo projektui pritarta. Dėkojame visiems teisingai balsavusiems.

10.54 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 4, 4¹, 4², 6, 13, 16, 18, 19, 26, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-856(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-856. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė minėtą kodekso pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Yra V. Sinkevičiaus pasiūlymų. Pristatykite esmę.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Yra suvienodinti pavadinimai...

PIRMININKAS. V. Sinkevičių... Įjungta, įjungta. Įjungta, veikia.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Pirmininke, atsiprašau, bet aš neturiu pasiėmęs pasiūlymų.

PIRMININKAS. Esmė yra įsigaliojimas ir pavadinimas, taip?

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Esmė yra suvienodinti pavadinimus visuose teikiamuose projektuose, pavadinimą „Lietuvos transporto saugos administracija“. Įsigaliojimo data vėlgi bus 2017 m. gruodžio 1 d.

PIRMININKAS. Ar galime šioms pastaboms, kurioms pritarė komitetas, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Visam projektui galime bendru sutarimu? Niekas nereikalauja balsuoti. Ačiū, pritarta.

10.56 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-857(2) (svarstymas)

Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1285, Saugaus eismo automobilių keliais... (*Balsai salėje*) Gerai. Žuvininkystės įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-857. Pranešėjas – Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kitas pranešėjas yra Kaimo reikalų komiteto atstovas V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Gerbiamas Pirmininke, mieli kolegos, Kaimo reikalų komitetas svarstė, pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, Vyriausybės pateiktoms pataisoms dėl įstatymo projekto ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai – 9 ir 0.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.58 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 27, 29, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6², 29¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-692 1, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1285 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo tam tikrų straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo tam tikrais straipsniais įstatymo straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-1285. Pranešėjas – V. Sinkevičius. Pateikimas.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tiesų šis įstatymo projektas yra lydimasis įstatymo projektas, būtent šiuo metu svarstomo įstatymo projekto. Kol buvo laukiama Vyriausybės išvados, svarstomų minėtų įstatymų projektų paketą sudarančių įstatymų projektus Seimas jau priėmė 2017 m. spalio 19 d., nes būtent yra Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso straipsniai ir priedo pakeitimas. Todėl siekiant teisinio aiškumo ir suderinti visuose įstatymuose vartojamas sąvokas būtina keisti ir Seimo priimtą, bet dar neįsigaliojusį įstatymą Nr. XIIIIP-694. Tai yra lygiai ta pati sąvoka, kur būtent Kelių transporto inspekcijos, Geležinkelių transporto inspekcijos ir Saugios laivybos administracijos yra keičiamas pavadinimas į Lietuvos transporto saugos administraciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Niekas nenori paklausti. Ačiū. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Reikėtų pageidavimo, kada projektas turėtų būti svarstomas.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Jeigu neklystu, ten tie kiti projektai... Reikėtų, kad pasivytų šiuos projektus, kurie jau buvo šiandien svarstyti. Tai artimiausiu metu prašytume. Tuomet taip, gruodžio 12 diena, bet komitetas apsvarstys greičiau, mes įtrauksime į artimiausią posėdį. (*Balsai salėje*) Taip, šitą projektą, nes reikia, kad pasivytų, tai yra lydimasis.

PIRMININKAS. Reikia, kad pasivytų. (*Balsai salėje*)

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Galime artimiausią, gali būti ir kitą antradienį.

PIRMININKAS. 16 dieną. Siūlome ypatingą skubą.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerai, ačiū.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.01 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1309 (pateikimas)

Administracinių nusižengimų kodekso 356, 459, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-694 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1309. Pranešėjas – taip pat V. Sinkevičius. Pateikimas.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Kolegos, toks pats chronologiškas būtent siekiant teisinio aiškumo. Siekiant suderinti visuose įstatymuose vartojamas sąvokas, būtent keičiamas tas pats Seimo priimtas įstatymas, kurio numeris Nr. XIII-1309, lygiai taip pat čia yra dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso, taip pat ten yra suvienodinamos sąvokos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausiti niekas neužsirašė. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data...

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Norėčiau Seimo Pirmininko prašyti skubos, jeigu galima, kad pasiūlytų ir visi įstatymai keliautų...

PIRMININKAS. Ypatingos skubos, kad ketvirtadienį būtų galima, jeigu Teisės ir teisėtvarkos komitetas spės.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Jeigu tik spėtų komitetas apsvarstyti, būtume labai dėkingi, kad visi įstatymai keliautų kartu.

PIRMININKAS. Kreipiuosi į Seimo narį J. Sabatauską. Seimo nary Juliau Sabatauskai, ar spėtų komitetas pasvarstyti projektą rytoj? (*Balsai salėje*) Projektą Nr. XIII-1309. Ekonomikos komitetas pateikė ir prašo, čia yra lydimasis, ir nori, kad pasiūlytų visą paketą. (*Balsai salėje*) Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstys. Dėkojame.

Ypatingai skubai pritarta, svarstymas – 16 dieną.

11.03 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 20 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-391(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 20 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-391(2). Pranešėjas – Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, šis įstatymo projektas numato papildyti teisinį Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo reguliavimą dėl savivaldžių automobilių, t. y. tokių automobilių, kurie patys save valdo be vairuotojo įsikišimo. Komitetas svarstė, prieš tai darėme klausymus ir komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui aštuoniais balsais už, nė vienam neprieštaraujant ir nesusilaikius. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausiti norinčių nėra. Diskusijoje dalyvauti nėra. Svarstome pasiūlymus. Gerbiamasis Juliau Sabatauskai, jeigu malonėtumėte – atgal į tribūną dėl pasiūlymų. Svarstysime pasiūlymus. Gal norėtumėte pakomentuoti Vyriausybė pasiūlymus?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Komitetas gavo Vyriausybės nuomonę, Vyriausybė iš esmės pritarė įstatymo projektui ir pateikė kai kuriuos siūlymus. Daugeliui pasiūlymų yra pritarta visiškai, kai kuriems – iš dalies. Pavyzdžiui, 1 straipsnio 2 daliai pritarta visiškai dėl paties apibrėžimo „Transporto priemonės vairavimas“. Galiu toliau?

PIRMININKAS. Taip, taip.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl 5 straipsnio 2 dalies. Vyriausybė pasiūlė papildyti 13 straipsnį 16 dalimi ir komitetas papildė tą patį 5 straipsnį, tik išėina, pavadinome ne 16, o 25 dalimi. Taip iš dalies, nes skiriasi numeracija. Kitas pasiūlymas buvo dėl 4 straipsnio, kuriuo keičiamas bazinis 13 straipsnis, dėl jo papildymo 17 dalimi. Pritarta papildymui, tik, kaip ir sakiau, numeracija neatitiko Vyriausybės siūlomos numeracijos, 20 dalimi išėina.

Taip pat pritarta iš dalies 3 straipsnio papildymui. Vėl siūlė Vyriausybė papildyti 18 dalimi, atsižvelgiant į pateiktus argumentus patikslintas tas 3 straipsnis. 5 straipsnio 1 dalies pasiūlymas – taip pat papildytas bazinio įstatymo 25 straipsnis. Pritarta.

Daugelis pasiūlymų susiję su apibrėžimu. Kadangi ten tų dalių yra daug, dauguma, pavyzdžiui, 1 straipsnio 1 dalies terminas „savivaldis automobilis“ patikslintas pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisės pastabas ir pasiūlymus. Kitaip sakant, iš principo visiems Vyriausybės siūlymams yra pritarta.

PIRMININKAS. Dėkojame. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei, pritariančiai Vyriausybės siūlymams? Ačiū, pritarta.

Ar galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti šiam projektui? Ačiū, pritarta.

Gerbiamieji kolegos, kadangi pritarėme projektą Nr. XIIIIP-774 svarstyti skubos tvarka, tai siūlome ir visus lydimuosius taip pat svarstyti tokia pat tvarka.

11.08 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16¹, 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-724(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Akcinių bendrovių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-724(2). Pranešėjas – Seimo narys V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Labas rytas, Pirmininke, labas rytas, kolegos! Svarstyti teikiamas Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas su lydimaisiais. Priminsiu pagrindines nuostatas, kokios jos yra. Tai smulkiųjų akcininkų ar investuotojų teisių didinimas, ypač gauti informaciją ar prieš susirinkimą, ar apskritai, tai stebėtojų tarybos įgaliojimų didinimas dėl bendrovės strategijos tvirtinimo ir priežiūros, dėl susijusių sandorių atskleidimo ir reguliavimo ir nemažai kitų.

Komitetas apsvarstė Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė patobulintam projektui. Taip pat iš dalies pritarė Seimo narių D. Kreivio ir V. Poderio siūlymams, taip pat iš dalies pritarė ir dviem Vyriausybės siūlymams.

PIRMININKAS. Dalyvauti diskusijoje niekas neužsirašė. Gal norėtumėte pristatyti?..

V. PODERYS (LVŽSF). Seimo narių D. Kreivio ir V. Poderio siūlymas, kuriam iš dalies pritarta, dėl informacijos gavimo su priedais sakinyje, jeigu bendrovės įstatuose nenumatyta kitaip.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė iš dalies. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū. Pritarta. Kitas Vyriausybės pasiūlymas.

V. PODERYS (LVŽSF). Du Vyriausybės siūlymai. Vyriausybės siūlymas buvo dėl to, kas negali būti Stebėtojų tarybos nariu, tai yra auditoriai. Komitetas siūlė įvesti dvejų metų senaties terminą ir tokiam siūlymui pritarė iš dalies.

PIRMININKAS. Iš dalies. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

V. PODERYS (LVŽSF). Labai panašus kitas siūlymas.

PIRMININKAS. 9 straipsnis? Dėl 9 straipsnio pasiūlymas?

V. PODERYS (LVŽSF). Taip, 9 straipsnis. Vyriausybės siūlymas buvo, kad auditoriai taip pat negalėtų būti valdybos nariais. Komitetas pritarė iš dalies ir pasiūlė, kad būtų įvestas dvejų metų senaties terminas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū, pritarta. Motyvuoti niekas neužsirašė. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.11 val.

Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-725(2) (svarstymas)

Darbotvarkės klausimas – Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-725. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė. Svarstymas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Audito komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė šį įstatymo projektą ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti antrajam komiteto patobulintam įstatymo projekto variantui. Toks yra komiteto sprendimas dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Poderys Ekonomikos komiteto nuomonę pareišk.

V. PODERYS (LVŽSF). Ekonomikos komitetas pritarė tik tam įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Pataisų taip pat nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.13 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-726(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6c klausimas – Finansinių ataskaitų audito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-726. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Analogiškai, kaip ir prieš tai buvusio įstatymo projekto atveju, komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė šį įstatymą ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti patobulintam įstatymo projektui su ženkleliu „2“.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Poderys, Ekonomikos komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Ekonomikos komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui su Seimo narių V. Poderio ir D. Kreivio pasiūlymais ir pasiūlyti Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui patobulinti įstatymo projektą pagal Seimo narių pasiūlymus, įvertinant Teisės departamento išvadoje išdėstytas pastabas.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuojančių nėra, pasiūlymų nėra, ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

11.15 val.

Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-727(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6d klausimas – Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-727. Pranešėjas – Seimo narys J. Sabatauskas, Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas, atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas, pritarė patobulintam variantui ir iš dalies pakeitė, atsisakė 2 straipsnio, kur nustatoma speciali įsigaliojimo data, kuri buvo iš esmės jau praėjusi. Vadinasi, įsigalios nuo paskelbimo. Pritarė visais dalyvavusių aštuonių komiteto narių balsais, nesant prieš ar susilaikiusių.

PIRMININKAS. Dėkojame. V. Poderys – Ekonomikos komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Ekonomikos komiteto sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė, pastabų nėra. Ar galime pritarti įstatymo projektui po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.16 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1194(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Energetikos įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1194. Pranešėjas – V. Poderys, Ekonomikos komitetas, Seimo narys.

V. PODERYS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, tiktai priminsiu, kokia pagrindinė nuostata yra šio nedidelio pakeitimo, – jeigu dėl įmonės kaltės yra vartotojo išiskolinimas įmonei, tai išieškoma tiktai už praėjusius du mėnesius. Jeigu yra atvirkščiai, jeigu yra permoka, tai tą permoką galima skaičiuoti už neribotą laiką.

Komitetas apsvaistė. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. Pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

11.17 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-948(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-948. Pranešėja – Seimo narė A. Širinskienė, Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Sveikatos reikalų komitetas lapkričio 8 dieną svarstė Žmonių palaikų laidojimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-948. Turėjome ir Teisės departamento pasiūlymų, ir nemažai Seimo narių pasiūlymų, tačiau mums pavyko pasiekti bendrą sutarimą. Sprendimas pritarti patobulintam komiteto variantui buvo priimtas balsuojant: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusijoje dalyvauti užsirašė Seimo narys A. Vinkus. Kviečiame į tribūną.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamieji Seimo nariai, labai džiaugiuosi, kad šis įstatymo projektas pateiktas, nes pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22 nėštumo savaitės buvo atiduodami tvarkyti kaip medicininės atliekos. Projekto tikslas – nustatyti žmogaus embriono ir vaisiaus iki 22 nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, kai tėvai (vienas iš tėvų) išreiškia valią juos kremuoti ir laidoti. Įstatymo projektu siūloma žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22 nėštumo savaitės taikyti žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarką, jeigu sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų, vieno iš tėvų valia juos kremuoti ir laidoti. Laidojant embrionus ir vaisius iki 22 nėštumo savaitės nėra išduodamas medicininis mirties liudijimas ar medicininis perinatalinės mirties liudijimas, todėl teisė į laidojimą pašalpa, kaip numatyta Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatyme, nebus suteikiama.

Atsižvelgiant į žmogaus embrionų ir vaisių iki 22 nėštumo savaitės išvaizdą, neturėtų būti taikoma nuostata – žmogaus palaikų parengimas šarvoti, žmogaus palaikų ir aprangos sutvarkymas, įskaitant specialų paruošimą žmogaus palaikus apsaugoti nuo irimo iki savaitės ir įdėjimą į karstą. Įstatymo projektu siūloma žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22 nėštumo savaitės taikyti žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarką, jei sveikatos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų valia juos kremuoti ir laidoti.

Pabaigoje taip pat noriu pasakyti, kad žmogaus palaikų pirminis vežimas, žmogaus palaikų iki jų paruošimo šarvoti ir šarvojimo gabenimas ne karste, išskyrus žmonių palaikų, įvežtų į Lietuvos Respubliką iš užsienio valstybių, negali būti taikomas žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22 nėštumo savaitės, nes kremuojant ir laidojant embrionus ir vaisius iki 22 nėštumo savaitės nėra, kaip sakiau, išduodamas mirties liudijimas.

Labai maloniai prašau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiame A. Širinskienę atgal į tribūną, arba vėl į tribūną. Svarstysime pastabas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Dėl 1 straipsnio 2 dalies yra gautas Seimo nario D. Kaminsko pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Pasiūlymo, kuriam pritarėme iš dalies, esmė yra netaikyti laidojimo tvarkos embrionui vien įvertinus jo dydį. Komitetas, pritarėdamas iš dalies, atkreipė dėmesį, kad embriono kremavimui, vežimui ir kitiems dalykams, įvertinus tai, kad yra ir higienos klausimas, tiesiog turėtų būti taikomi ne įstatymo reikalavimai, o turėtų būti atskira sveikatos apsaugos ministro tvarka. Tokia pasiūlymo esmė ir komiteto pritarimo motyvai.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei? Ačiū. Pritarta.

A. Širinskienės pasiūlymai yra atsiimti komiteto posėdžio metu.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Taip. Vėliau aš atsiėmiau savo parašus ir Sekretariate. Iš esmės visi kiti pasiūlymai, kurie yra teikti dėl šio projekto, yra atsiimti, nes komitetas tikrai labai darniai dirbdamas surado kompromisą ir bendrą sutarimą visais klausimais.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų kalbėti nėra užsirašiusių Seimo narių. Pastaboms pritariame. Ar galime pritarti projektui po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.23 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 5, 6, 43 ir 43¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-971(2), Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 4, 6 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-972(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-971(2). Pranešėjas – V. Bakas. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. V. Bakas. Nematau. Kas malonėtų iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pristatyti šį projektą? Kas? D. Gaižauskas. Ir kartu lydimasis projektas Nr. XIIIIP-972.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Dėl minėto įstatymo mūsų pagrindinio komiteto išvada. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dviem projektams? Projektui Nr. XIIIIP-972 taip pat pritarta?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Palaukite, dar vienas. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto.

PIRMININKAS. Dėkojame. Ekonomikos komiteto nuomonė. Seimo narys M. Bastys.

M. BASTYS (MSNG). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-971 ir šiam įstatymo projektui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų taip pat nėra. Ar galime pritari po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.26 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2202 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-187 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2202 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-187. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šį įstatymo projektą teko svarstyti ganėtinai ilgai, nes buvo daug papildomų komitetų ir komisijų ir Vyriausybė labai ilgai nepateikė savo išvados. Per tą laiką atsitiko taip, kad svarstymo metu įsigaliojo keičiamo įstatymo nuostatos, dėl kurių tolesnis šito įstatymo projekto svarstymas iš esmės yra negalimas. Dėl tos priežasties komitetas priėmė sprendimą konkrečiai šį įstatymo projektą siūlyti Seimui atmesti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai už, prieš? Nėra. Ar galime pritari komiteto nuomonei atmesti? Balsuojame.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 4 Seimo nariai. Po svarstymo pritar... Projektas atmestas.

11.28 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1261 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-10b klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1261. Pranešėjas – Seimo narys N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Audito komitetas rado savyje įžūlumo vėl teikti pasiūlymą uždrausti valstybės ir savivaldybių įmonėms teikti labdarą ir paramą. Tų diskusijų Seime buvo nemažai. Seimo nariai yra pasidalinę į dvi stovyklas. Bet aš noriu priminti, kas pasikeitė nuo pastarųjų mūsų diskusijų.

Tie Seimo nariai, kurie gynė valstybės ir savivaldybių įmonių teisę teikti labdarą, teigė, kad jeigu Vyriausybė išleis tinkamą apyrašą labdaros teikimo, tai viskas susitvarkys. Tai Vyriausybė patvirtino valstybės valdomų bendrovių paramos teikimo tvarkos aprašą ir nustatė štai tokias lūbas: pavyzdžiui, 0,5 mln. eurų. Taigi, kolegos, man atrodo, kai matome didėjančią emigracijos srautą, matome didėjančią infliaciją ir matome, kad mes, Seimas, niekaip nerandame savy jėgų indeksuoti atlyginimus ir išmokas, tokios sumos yra nepadoriai didelės ir, patvirtinus tokią Vyriausybės tvarką, iš tikrųjų nieko nebus sprendžiama.

Antras dalykas. Ypač didmiesčių savivaldybių įmonės tyčia didina komunalinių paslaugų tarifus, kad galėtų teikti labdarą. Tai dažniausiai yra susiję su politiniais sąjungininkais per būsimuosius rinkimus. Todėl Audito komitetas siūlo tą klausimą išspręsti ir šitą Gordijaus mazgą tiesiog perkirsti – apskritai uždrausti valstybės ir savivaldybių įmonėms teikti labdarą. Kviečiu Seimo narius pritarti tokiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti Seimo narys A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Tiesiog pritariu gerbiamo N. Puteikio siūlymui ir norėčiau jūsų paklausti. Kaip atrodo ta situacija? Kai reikia, pavyzdžiui, pakeisti vadovus, įmonių vadovybę, tada visos priemonės būna naudojamos: štai yra Labdaros fondas, tiek ištaškė pinigų politikams finansuoti ar su jais susijusiems kokiems nors projektams, nesvarbu, ar tai sporto, ar kultūros renginiams finansuoti, bet kai tiktai atsiranda nauja vadovybė, kažkodėl nenori atsakyti tos gerosios praktikos, vadinamos socialiniu projektu, t. y. labdaros, pinigų taškymo, aš turiu omeny „Lietuvos geležinkelius“, kai po naujų pasikeitimų liko tos pačios tvarkos.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Visų pirma noriu pabrėžti, kad tai nėra mano iniciatyva, tai nėra mano projektas, tai yra viso Audito komiteto projektas. Mes, Audito komiteto nariai iš įvairių frakcijų, šitą pasiūlymą teikiame iš esmės bendrai būtent todėl, kad mes išanalizavome buvusią ir esamą praktiką. Matome, kad tai, ką jūs kalbate, iš tikrųjų yra realizuojama praktikoje. Kitaip tariant, pasmerkę praeitos koalicinės Vyriausybės valdomų įmonių veiksmus, mes leidžiame dabartinės koalicijos valdomoms įmonėms toliau tą labdarą teikti. Todėl ir mūsų, Audito, komiteto valdančiosios koalicijos atstovai balsavo už šitą pasiūlymą. Mes manome, kad turime puikią progą su šita nauja koalicija, kuri kalba ir daro antikorupcinius ir skaidrumo veiksmus, mes tikimės, kad opozicinėms frakcijoms remiant šitas įstatymo projektas bus priimtas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau klausti norinčių nėra.

Nuomonė už – Seimo narys R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Pritariu Naglio teikiamam įstatymo projektui. Jis išties yra svarbus valstybei dėl paties skaidrumo, labai svarbus tiems emigrantams, nes jis iš esmės smogė dėl neteisybės, dėl biurokratų pasinaudojimo tam tikromis įstatymo spragomis. Tad kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Nesu iš principo prieš tą projektą, tačiau jis turi būti iki galo baigtas, numatytos lėšos ir galimybės ten, kur tos valstybinės įmonės rėmė sportą, kultūrą, buvo mėcenatais. Mes tada kitų metų biudžete turime numatyti, iš kur jos, kai neteks paramos pagal dabar priimtą naują mūsų tą įstatymo pataisą... Kaip tada bus, iš kur?.. Mes suduosime nemažą smūgį ir sporto, ir kultūros visuomenei. Turėtume spręsti kompleksiskai, kartu šiame projekte teikti ir kitus, iš kur bus kompensuojamos ir kaip bus finansuojamos tos prarastos lėšos. Todėl negaliu dabar pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Siūlau balsuoti, nes buvo nuomonių prieš, ir apsispręsti dėl šio projekto po pateikimo.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 68, prieš – 1, susilaikė 21. Taigi po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Audito komitetas ir papildomas komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną.

Replika po balsavimo – Seimo narys A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ne, ne replika, bet manyčiau, kad Vyriausybės išvada būtina, nes tai yra valstybinės įmonės. (*Balsai salėje*) Kaip ne? Ir Teisės departamentas tą patį rašo, kad būtina.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Pritarčiau J. Razmai, kad ne. Iš tikrųjų nereikia. Norėčiau paantrinti Viktorui, kad sportui ir t. t. Būtent per tai ir plaukdavo pinigai. Būtent per tai.

PIRMININKAS. Seimo narė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau pakomentuoti, kad Vyriausybės išvada yra, nes iš esmės įregistruotas to paties turinio projektas tiesiog dėl techninių priežasčių. Mes Vyriausybės išvadą turime ir tiesiog į ją atsižvelgsime.

PIRMININKAS. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Tikrai nereikia pakartotinai prašyti dėl to paties teksto Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Gal nereikia netgi šios diskusijos? (*Balsai salėje*) Ačiū. Klausimus iki pertraukos baigėme svarstyti.

Skelbiu pertrauką iki 12 valandos.

Pertrauka

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiamieji, tęsiame posėdį po pertraukos.

12.04 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2420(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-11a, 1-11b klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas dar rugsėjo mėnesį apsvaistė Valstybinių pensijų įstatymą, ir kaip to pasekmė atsirado lydimasis įstatymas. Buvo gauta Vyriausybės išvada, kurios kai kuriais aspektais pritariama, kai kuriais nepitariama. Taip pat buvo gauta Biudžeto ir finansų komiteto nuostata ir buvo pareduotas projektas būtent taip, kaip siūlė daugelis atkreipusių dėmesį į šito įstatymo įsigaliojimą. Kadangi atsirado nuostata dėl antro laipsnio valstybinės pensijos skyrimo ne tik daugiavaikai mamai, bet tėveliui, aišku, iškilo problema, kad šitam procesui pritarus... Gerbiamas Seimo narys E. Pupinis pateikė siūlymą, kad iš to gavimo būtų eliminuoti tėveliai, kurie „gegutės“ teisėmis dalyvavo vaikų auklėjime. Tai komitetas šiandien buvo susirinkęs ir kartu su Socialine ir darbo ministerija paderino šiek tiek tą pono E. Pupinio siūlymą, nes jeigu būtų taikomas grynai pono E. Pupinio siūlymas, kur jis siūlo, kad tiesiogiai gyvendamas šitoje šeimoje, atsiranda tam tikra diskriminacija, todėl mes įrašėme šiek tiek kitokią suderintą formuluotę. Iš dalies ji galbūt ir neišsprendžia, bet ir nesukelia teisinių pasekmių.

Svarstant šio įstatymo pagrindinį projektą už balsavo 8, prieš – 1, susilaikė 1. Lydimajam taip pat yra pritarta. Kadangi aš pristačiau komiteto nuomonę, savo nuomonę aš pasakysiu diskusijoje, jeigu leisite.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Diskutuoti užsirašė A. Sysas. Atsiprašau.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, dabar aš kalbėsiu kaip komiteto narys, kuris balsavo prieš šitą įstatymą. Aš pasakysiu kodėl, nedarydamas čia kokių nors didelių tragedijų iš to.

Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kaip atsirado Valstybinių pensijų įstatymas daugiavaikėms mamos. Pradžia buvo nuo dešimties vaikų, kas išaugino. Tokia nuostata ir tokia tvarka atsirado todėl, kad šitos mamos pagal mūsų Socialinio draudimo įstatymą neturėjo draudiminio stažo, aišku, jų pensijos buvo... arba jos išvis socialinio draudimo pensijos negavo, arba jos buvo beprotiškai mažos, todėl Seimas ir nusprendė, kad visgi vaikų auginimas tai yra reikalingas darbas visuomenei, šeimai, todėl atsirado valstybinės pensijos. Aišku, po to kiekvienoje kadencijoje atsirasdavo Seimo narių, kurie tą kartelę leido, atsirado aštuoni, po to – septyni, dabar – penki vaikai. Viskas gerai, mes skatiname, tam tikra prasme įvertiname pasiaukojimą šitų šeimų, šitų mamų ir joms suteikiame galimybę gauti valstybinę antrojo laipsnio pensiją. Siūlymas šitą teisę suteikti tėveliams, na, kertasi su pirmine šito įstatymo idėja, todėl aš ir pasisakau prieš. Tam yra

kelios priežastys. Pirminiame įstatyme buvo aiškiai ir nedviprasmiškai parašyta, kad motina turi pagimdyti ir išauklėti, išauginti. Tėveliai tikrai pagimdyti negali, visa pagarba tėveliams. Tai čia yra esminis dalykas, kodėl mes atsitraukiame nuo pirminio šito įstatymo idėjų.

Antras dalykas, Seimas ne vieną kartą kalbėjo apie valstybines pensijas. Kuo pasižymi Lietuva? Kad valstybinių pensijų bazė yra pati didžiausia Europos Sąjungos valstybėse! Šiandien įvairias valstybines pensijas gauna 160 tūkst. ir jų pavadinimų turbūt nė vienas Seimo narys visų ir negalėtų išvardinti. Buvo toks Seimo dokumentas, tai yra valstybinių, tiksliau, Pensijų gairių projektas, deklaracija, kuria mes aiškiai pabrėžėme, kad mūsų pensijų sistemą reikia pertvarkyti. Lyg ir kažką socialiniame draudime pradėjome daryti, bet nepabaigėme iki galo. Žadėjome, kad valstybines pensijas peržiūrėsime. Būtent šitas įstatymas vėl nemažina valstybinių pensijų skaičiaus, o didina. Todėl, aišku, aš palieku dėl šito apsispręsti Seimo nariams, bet mano pareiga buvo priminti, dėl ko atsirado šitos pensijos ir kodėl mes jas skiriame – atsižvelgiame į mūsų demografinę situaciją, į sunkų labai mažas pensijas gaunančių mamų gyvenimą. Tiek aš norėjau pasakyti, sprendimas, aišku, yra Seimo, galimybė priimti bet kokią sprendimą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, daugiau diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Papildomo komiteto išvadą galėtų pristatyti V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį klausimą ir iš esmės pritarė šio įstatymo projektui, ir pasiūlė Socialinių reikalų ir darbo komitetui patobulinti pagal Teisės departamento pasiūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonė už, nuomonė prieš. (*Balsai salėje*) Algirdai, kviečiu į tribūną pristatyti straipsnius. 1 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Minutėlę! Susirasiu straipsnį. 1 straipsnį mes suredagavome taip, kaip siūlė Teisės departamentas ir Biudžeto... Daugiau pastabų ir pasiūlymų nebuvo.

PIRMININKAS. Ar Biudžeto ir finansų komiteto atstovai pritarė? (*Balsai salėje*) Reikalaujate balsuoti ar ne? Nereikalaujate. Ačiū. Galima bendru sutarimu?

Kitas siūlymas yra Seimo nario E. Pupinio.

A. SYSAS (LSDPF). Taip, dėl 2 straipsnio.

PIRMININKAS. Ar tenkina? Dėkoju.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas, kaip sakiau pristatydamas, paprasčiausiai gavęs šitą siūlymą... Aišku, iškyla akivaizdi situacija, kad, numatant galimybę gauti pensiją tam tikrais atvejais (tai nėra automatinis), jeigu mamytė mirusi arba ji neturi teisės gauti, tada tu gali pasinaudoti tėvelis, bet iškyla, aišku, tas klausimas, ką daryti su tėveliu, kuris tik padėjo pagimdyti ir daugiau nesirodė. Šitą problemą... Aš manau, kad ir suredaguotas nevisiškai išsprendžia problemą. Bet aš manau, kad jeigu Seimas pritaras, šitų problemų turėsime. Todėl aš ir sakau, kadangi tėveliai negimdo, tai geriau ir neskirti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dar yra du Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymai. V. Ažuolas. Ar pritariat?

A. SYSAS (LSDPF). Mes jiems pritarėme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pritarta.

Dėl viso po svarstymo siūlau pritarti bendru sutarimu.

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. Nuomonė... (*Balsai salėje*)

12.13 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3, 4, 5, 9, 10, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2514 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1125(3) (svarstymas)

Kitą klausimą taip pat paprašysime pristatyti A. Sysą – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1125.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, svarstant siūlymą pakeisti pagrindinį įstatymą, apie kurį mes kalbėjome, buvo pastebėta, kad yra apie gavėjus kalbama ir kito įstatymo kituose straipsniuose, todėl įrašoma lygiai tokia pati nuostata į Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Čia pritariame bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai dėl viso. Niekas neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Gerai, balsuojame.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

12.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektas Nr. XIIIIP-1147(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projektas Nr. XIIIIP-1147(2). Pranešėjas – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Adolfo Ramanausko-Vanago metais“ projekto. Komitetas svarstė ir atsižvelgė į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Daugiau pasiūlymų nebuvo gauta. Buvo pasiūlymas Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos, jam pritarta. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu už.

PIRMININKAS. Diskusijoje dalyvauti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis – A. Anušauskas. Prašau į tribūną.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų atrodė, kad klausimas lyg ir galėjo būti formalus, tačiau tapo labai svarbus. Prieš ketvirtį amžiaus, kai pirmą kartą teko susidurti su kankinimo aukomis, aš išties negalvojau, kad teks po 25 metų sugrįžti prie šios temos.

KGB anuo laiku kartu su partine nomenklatūra labai pratino žmones prie jų skleidžiamos apgaulės ir melo. To melo ir apgaulės buvo ne tik viešumoje kur nors parašomuose straipsniuose – „Faktai kaltina“ ir panašiuose, tačiau buvo ir jų sudarytose bylose. Žmonės, nesusipažinę su KGB virtuve, beje, virtuve jie vadino mirties bausmių vykdymo vietą ir dokumentuose taip įrašydavo, iš tikrųjų gali ir nesužinoti daugelio šurpių detalių.

Mes visi žinome ir skaitėme dabar A. Ramanausko-Vanago kankinimo detales, bet jūs galvojate, kad jūs sužinojote viską? Anaiptol. Pavyzdžiui, perskaičius ranka parašytą jo ligos istoriją, galbūt istorikams buvo sunku tuo laiku viską atsekti, ten yra daugiau išvadų. O tose išvadose parašyta ir apie tai, kad jam buvo nupjautas pirštas, buvo išdurta ausis ir daugybė kitų kankinimo požymių. Išties tai buvo daugiau, sakyčiau, kankinimai siekiant psichologiškai palaužti žmogų, kuris daugiau kaip dešimtmetį buvo Dzūkijoje vertinamas kaip laisvės kovotojų lyderis. Tik ignorojantys karo meto padėtį ir partizanų taikytus karo meto įstatymus, nematantys plačios KGB išlaikomų agentų smogikų veiklos apimties, nežinantys ir nematę Maskvoje slepiamų antipartizaninių dalinių dokumentų, gali kalbėti apie pokario rezistencijos idealizavimą. Tai buvo karas, kai okupantai taikė itin brutalias priemones ir niekas jų nevaržė. Ir apie tai mes turime kalbėti. Aš manau, kalbėdami apie tą brutalumą, mes dažnai vengdavome atviru tekstu pasakyti, kuo tai pasireiškia. Deja, tas brutalumas buvo kartais sunkiai protu įsivaizduojamas.

Aš suprantu, kad kiekvienas iš jūsų per pastarąsias keletą savaitių susidarė bendrą vaizdą apie A. Ramanausko asmenybę, sužinojo daug detalių, tačiau dar anaiptol ne visas. Suprantu, kad visko nuskambėjo viešojoje erdvėje, dažnai nepateisinamų ir melagingų dalykų, laisvės kovotojus vadinant banditais. Tačiau dokumentuose, kuriuos teko pavartyti, yra gerokai daugiau, gerokai daugiau dar neskelbtų ir nežinomų dalykų.

Jums, matyt, nežinoma, kad A. Ramanauskas-Vanagas kelis kartus prašė susitikimo su KGB pirmininku, kad galėtų paaiškinti neatitikimus ir melagystes jo byloje. To nebuvo padaryta, to nebuvo leista.

Žinoma, vienas niuansas, kurio negaliu apeiti. Kaip žinome, prieš porą savaitių A. Ramanauskas buvo vos neapkaltingas dalyvavimu holokauste. Duomenų apie tai, turiu pabrėžti, nėra. Kaip tik priešingai – yra visai kiti, priešingi, duomenys. E. Zurofas, anuomet pareiškęs, kad žydai tai ir yra komunistai, turiu pasakyti, ne tik pasakė nesąmonę, bet ir pasakė melagingus duomenis. Archyvuose yra išlikę Druskininkų partinės kuopelės duomenys. Partinė kuopelė buvo sudaryta iš rusų, kurie buvo atvykę į Druskininkus. Taip, buvo įvertinti kaip okupantai. Jų mirties aplinkybės nežinomos.

A. Ramanausko dalyvavimo tame iš viso nėra, nei liudininkų, nei dokumentų – nieko. Jisai tiesiog dirbo visai kitą darbą kurorto valdyboje. Tačiau bet koku atveju, aš suprantu, iškelti kaltinimai išliks toje interneto erdvėje, labai ilgai bus naudojami, todėl siūlau, aišku, nedvejoti, priimti ir paskelbti kitus metus A. Ramanausko-Vanago metais. Aš tikiuosi, kad visuomenėje to aiškumo apie šį asmenį, apie partizaninę kovą, apie rezistenciją bus gerokai daugiau.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti kviečiu L. Kasčiūną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, iš tiesų pirmiausia noriu dabar pasidžiaugti, kad Seime turime tikrai puikių istorikų, kurie pademonstravo, kilus tam didžiam triukšmui, tai koordinuotai atakai prieš mūsų istoriją, kad mes galime analitiškai atlaikyti spaudimą ir labai stipriai pademonstruoti, kaip galbūt dekonstruoti visus bandymus išmušti mus iš vėžių. Pirmiausia aš noriu padėkoti A. Anušauskui už tuos nesibagainčius komentarus, kurių labai reikėjo, kai pasipylė purvas, ponui A. Gumuliauskui už tai, kad tikrai solidžiai laikėsi per labai sudėtingą susitikimą, kuris ir turėjo būti kažkada planuotas tos pusės kaip informacinė ataka.

Kaip tik apie informacinį karą aš ir norėčiau šiek tiek pakalbėti, kaip visa tai, ką mes išgyvenome pastarąsias tris, keturias savaites, atrodo platesniame kontekste.

Turbūt tai, kad Seime kilo iniciatyva paskelbti A. Ramanausko-Vanago metus, jau pasiekė savo tikslą. Tai, kas įvyko, suvienijo tautą, suvienijo įvairių pažiūrų žmones. Kai tautininkai remiasi kartu su liberaliais panašiais teiginiais ir panašiais principais, tai jau yra tikrai gerai ir tai yra daug. Vien jau ta diskusija, kuri įvyko, tam tikra prasme pasiekė edukacinius tikslus, tik, aišku, reikia eiti, žengti toliau.

Ką mums reikia žinoti, kai mes einame šiuo keliu? Kad mūsų partizaninis judėjimas yra informacinio karo epicentras, tai yra esminis taikinyš. Kodėl? Kai sukompromituoji šitą istorinį etapą, kuris yra savotiška gija tarp tautinės prieškario Lietuvos ir dabartinės Kovo 11-osios Lietuvos, kuris yra savotiškas vertybinis, moralinis mūsų bendruomenės, mūsų tautos stuburas, kai sukompromituoji šį etapą, tu sukompromituoji visą valstybingumo idėją apskritai. Būtent todėl Rusijos propaganda, Kremliaus propaganda pastaraisiais metais yra su išryškėjusiais labai aiškiais vadinamaisiais naratyvais. Iki 2014 metų buvo labai stipri sąsaja: partizanai – banditai, buvo bandoma būtent taip apterlioti mūsų partizaninį judėjimą. Šiandien mes turime naują jų taktiką, t. y. susieti partizaninį judėjimą su didžiausia žmonijos tragedija – holokaustu, tokiu būdu nustumti mus į fašizmo pusę ir tam tikra prasme marginalizuoti mus visoje Vakarų erdvėje.

Mes tikrai radome argumentų (aš tikrai drąsiai galiu pasakyti), kurie atrėmė šią informacinę ataką, ir parodėme, kad mes tikrai esame Vakarų erdvėje, kad mes turime savo istorinę atmintį, ją mokame ginti ir ją mokame puoselėti.

Taigi, žinodami visa tai, žinodami, kad esame informacinių atakų epicentre, turime turėti ir žinoti vieną labai paprastą, labai logišką teiginį: jeigu mes nepasakosime savo istorijos, už mus, vietoj mūsų tai padarys kiti, ir dažniausiai nedraugiški veikėjai. Tai pasakokime savo istoriją, įtvirtinkime savo istorinį naratyvą, sustiprinkime savo istorinę atmintį ir tada stiprėsime mes – kaip bendruomenė, kaip valstybė. Nepaisydami mūsų pasaulėžiūros, nepaisydami mūsų pažiūrų, turėsime tą vertybių rinkinį, vertybių branduolį, kuris mus visus kartu ir riša, ir daro tauta.

Aš irgi linkiu labai teisingo apsisprendimo. Manau, jis bus tikrai vienbalsis, parodys mūsų vienybę ir mes šiandien gražiai žengsime dar vieną tvirtą žingsnį link A. Ramanausko metų paskelbimo. Labai ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame Laurynui. Kitas į diskusijas įsilieja A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš labai trumpai. Noriu pasakyti, kad ši istorija iš tikrųjų suteikė mums ir tam tikrų pamokų. Pirmą pamoką buvo ta, kad toje erdvėje, kur profesionalūs istorikų tyrimai nėra atlikti arba nėra atlikti taip giliai, atsiranda nišų diletantams ir diletantai su savo, sakyčiau, diletantiškais požiūriais į istoriją staiga tampa labai populiarūs viešojoje erdvėje, ir iš tikrųjų kenkia ne tik mūsų istorijai, bet ir mūsų valstybei.

Aš manau, kad mes visi turime atkreipti dėmesį į mokslinių tyrimų stiprinimą, ypač tų tyrimų, kurie iš tikrųjų yra labai reikšmingi mūsų valstybės pamatams. Nėra normalu, kai viena iš tyrimo centro vadovų manęs, kaip komisijos pirmininko, klausia, ar būtų galima padidinti algas. Iš tikrųjų profesionaliems tyrėjams iš eilutės „kita“, kur skiriami stogui lopyti ir panašiai... Aš

puikiai suprantu, kad turi būti ir stogas sulopytas, bet iš tikrųjų tokie tyrėjai turėtų būti valstybės skatinami finansiškai. Todėl manau, kai svarstysime biudžetą, iš tikrųjų atkreipsime į tai dėmesį, nes tai yra ideologinis mūsų valstybės pamatas.

O kad A. Ramanausko-Vanago metai bus, aš iš karto supratau po mano susitikimo su E. Zurofu, kada iš tikrųjų nebuvo pateikta nieko, absoliučiai nieko, tik buvo pateikti tam tikri kaltinimai, kurie buvo visiškai nepamatuoti ir neobjektyvūs. Kviečiu visus vieningai balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gal per daug nekartosiu, bet kadangi viešojoje erdvėje nuskambėjo nepaprastai daug apgaulingų tezių, melagingų, klastojančių tikrą istoriją, net apie tariamas jo išdavystes, iš tikrųjų galiu informuoti, kad taip, jis davė informaciją apie savo daiktus, kuriuos buvo išslapstęs įvairiose vietose. Pabrėšiu – ne apie žmones, bet apie daiktus. Pavyzdžiui, jis pateikė informaciją apie vienoje vietoje savo paslėptus šachmatus ir šaškes, kuriuos KGB taip pat konfiskavo. Yra daugybė nutylėtų šios bylos aspektų. Aš siūlau visiems pritarti šiems metams, tik patikslinsiu, kad iškelti kaltinimai jam nebuvo nepamatuoti. Jie buvo iš anksto žinomai melagingi. Melagingi, todėl siūlau pritarti nutarimui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Iš principo aš ne prieš, visada buvau už tai, kad būtų pagerbti Lietuvos patriotai ir kad jie būtų primenami, tačiau netikėtai atsitiko vienas atsitikimas. Šeštadienį aš netikėtai sužinojau vienos šeimos baisią istoriją, kai penki žmonės buvo nužudyti kaime. Jie buvo paprasti darbininkai, žemės darbininkai. Paaiškėjo, kai sakiau: tai turbūt tie sribai čia nužudė? Sako: ne, miškiniai. Tris sykius tikslinau – miškiniai. Ir jie yra surinkę dokumentus apie tai. Pasirodo, kad po karo apie 20 tūkst. žmonių buvo iššaudyta be teismo, ne visuomet buvo aišku, kas tą padarė. Kaltė buvo verčiama vieniems ant kitų. Lygiai taip pat, kaip Vanago metais buvo fabrikuojama, kai komunistai bandė apkaltinti miško brolius, tai lygiai taip pat mes turėsime apie 20 tūkst. šeimų, kurių šiandien taip pat draskysime žaizdas.

Aš pasiūliau tiesiog statyti susitaikymo ir atgailos paminklą, nes kiekviename kaime tokių žmonių buvo ir neaiškumų visokiausių buvo. Ne aš sakiau terminą „banditai“, žmonės minėjo, miškinius vadino banditais, nes jie iššaudė dorų žmonių šeimą, išprievartavo motiną, senelius. Žmogus numirė, aš buvau metinėse, žmogus numirė, nes 20 metų kankinosi, nerado tiesos, todėl patyrė stresą. Aš siūlyčiau, aš pritariu A. Ramanausko-Vanago metams, bet žodis „partizanai“ yra dviprasmiškas. Partizanais buvo ir vienokie, ir kitokie vadinami. Mes turime galvoti apie tuos žmones, kurie taip pat labai jautriai priims tą žinią. Aš siūlyčiau šalia partizano A. Ramanausko-Vanago metų paskelbti susitaikymo, atgailos ir turėti paminklą tiems žmonėms, kad užmirštume tas problemas visiems laikams. Ačiū.

PIRMININKAS. Laikas. Kadangi motyvai išsiskyrė, kviečiu balsuoti.

Balsavo 90 Seimo narių ir visi 90 buvo už. Prieš ir susilaikiusių nėra. (*Plojimai*) Seimo nutarimui po svarstymo pritarta.

Replika po balsavimo – A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Seimo narys, kurio pavardės čia neminėsiu, pats siūlė užmiršti. Užmiršti okupaciją, užmiršti tremtis, užmiršti rezistenciją čia buvo paraginimas. Kremlius tą patį ragina – užmirškite. Apie tai čia šnekame šiandien.

PIRMININKAS. Dėkojame. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Nežinau, iš kur A. Kubilius žino, ką aš planavau pasakyti. Labai panašiai planavau pasakyti. Ačiū Andriui, kad dalį jau pasakė.

Kita dalis tokia. Nuskambėjo, kad reikia tiesiog paminklą statyti bendrą. Tai, atrodo, būtų toks bendras pirmas paminklas aukoms ir jų budeliams. Kas aukos, kas budeliai, man yra aišku, kai kuriems kolegoms dar, atrodo, neaišku.

PIRMININKAS. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Aš tai noriu padėkoti visiems už tokį vieningą balsavimą. Manau, kad balsavimas parodė, kad supratimą galime surasti, tik nežinau, kodėl kolegai reikėjo tą visą purvo informaciją čia pateikti. Man atrodo, kad mes galime išsiaiškinti tas nelaimes, kurios buvo, ir nuspręsti. Bet mes turime matyti tą vargą, tą mūsų tautos auką, kurią mes turime pagerbti. Ir šian-

dien, man atrodo, Seimo sprendimas yra labai aiškus, tik labai gaila, kad jis buvo su tuo tokiu neskaniu šaukštu deguto, nors balsavome visi kitaip. Ar iš tikrųjų reikia tokios informacijos, tokių šnekų, kai mes turime bendrą sutarimą?

PIRMININKAS. Ir paskutinis – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, suprantu, kad galime turėti skirtingas nuomones, galbūt skirtingus informacijos šaltinius, bet kreipiuosi į Seimo narį, kurio pavardės neminėsiu. Vis dėlto jūs skaitėte bent vieną knygą, parašytą istoriko per pastaruosius 10, na, 20 metų? Jūsų teiginiai apskritai yra paneigti ne tik faktais, dokumentais, istorijų tyrimais, analize. Jūs kartojate tai, ką sakė „jedinstvininkai“ 1990 metais, kai mes neturėjome priėjimo prie jokių archyvų apskritai nei čia, nei Maskvoje. Jūs išvis skaitote kokias nors knygas ar atliekate kitas procedūras?

PIRMININKAS. Kadangi labai prašė R. J. Dagys, tai jam paskutiniam dar leidžiu pasisakyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš tikrųjų gana sudėtinga girdėti tokias kalbas, kai praėjo tiek metų nepriklausomybės. Aš priimu gana asmeniškai šitą pasakymą, nes esu partizano sūnus, ir mano dėdės buvo partizanai, žuvo. Taip, anot gerbiamo kolegos, tai yra banditai. Bet aš nežinau, ar toks įvertinimas apskritai tinkamas žmogui, sėdinčiam čia, Seime, taip nesusivokti, apie ką kalbama. Aš apgailėstauju, kad toks supratimas egzistuoja Seime, kad ir pavienių žmonių.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Mes kalbame apie vertybes ir iš tikro verta pasakyti tas nuomones. Yra nuomonė, kad vertybė yra kažkoks išplautas požiūris. Aš manau, kad neįmanoma pastatyti paminklo, kuriame būtų sribai kartu su partizanais – apsikabinę, bučiuojasi ir bičiuliaujasi. Aš to neįsivaizduoju. Toks siūlymas tai kvailas!

PIRMININKAS. Ir B. Matelis – jau tikrai labai trumpai.

B. MATELIS (MSNG). Aš prašau mano balsą už įskaityti, neveikė sistema.

PIRMININKAS. Ačiū.

12.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sajūdžio metais“ projektas Nr. XIII-1148(2) (svarstymas)

Gera, pereiname prie kito darbotvarkės klausimo – Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Sajūdžio metais“ projektas Nr. XIII-1148(2). Pranešėjas – A. Gumuliauskas. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Šis klausimas buvo svarstytas Švietimo ir mokslo komiteto. Buvo pritarta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaboms, taip pat į kai kurias atsižvelgta. Taip pat atsižvelgta ir į Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos poziciją. Aš noriu pasakyti, kad pati iniciatyva šito projekto atėjo iš pačių sąjūdininkų, iš Vilniaus Sąjūdžio, tiek Valstybės istorinės atminties komisija, tiek Švietimo ir mokslo komitetas pritarė ir kviečia po svarstymo balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkojame. Arūnai, dar nepabėkite. Diskutuoti jūs užsirašėte pirmasis.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš labai trumpai. Valstybės istorinės atminties komisijos buvo suformuluoti principai atmintinų metų ir taip pat atmintinų datų. Mes bendru sutarimu pritarėme, kad dėl personalijų skelbti metus reikėtų nuo 100 metų ir toliau 125, 150. Tuo tarpu dėl istorinių įvykių mes sutarėme, kad būtų galima minėti po 20 metų, po to kas 10 metų. Iš tikrųjų teikimų yra labai daug, teikimai yra chaotiški, kartais, kaip atsitiko su palaimintuoju T. Matulioniu, net gegužės mėnesį skelbiami metai, kai išvis nėra pasirengta, todėl mes komisijoje nusprendėme parengti nutarimą, kuriame išdėstytume būtent šitų datų skelbimo principus. Aš manau, kad iš tikrųjų turi būti skelbiamos dažniausiai turbūt pavasario sesijoje tam, kad vėliau atsakingos institucijos parengtų kultūrinę programą, Vyriausybė numatytų finansavimą ir iš tikrųjų pakeltų višiskai į kitą kokybę tų metų paminėjimą.

Dar kartą pakartosiu, kad tai iš tikrųjų buvo pačių sąjūdininkų, konkrečiai – Vilniaus Sąjūdžio, iniciatyva ir aš jai pritariu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiu A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, žinoma, neįsivaizduokime, kad nepaskelbus metų, žmonės pamirš. Pamirš tuos įvykius, kuriuose dalyvavo šimtai tūkstančių, jie patys kartu

su vaikais tuose Sąjūdžio mitinguose. Jie vis tiek suras proga, kaip tai prisiminti ir paminėti. Tačiau valstybės pozicija skelbiant tokį nutarimą, aš manyčiau, itin svarbi. Netgi šiuo atveju kalbant apie Sąjūdį, aš manau, atsiras ne vienas žmogus, galbūt netgi ir tarp politikų, kurie pamėgins pakartoti 1989–1991 metų „Sovetskaja Litva“ vedamuosius apie Sąjūdį, apie tai, kaip šita organizacija atsirado. Pakartos kokio nors „Durnių laivo“ pasakymus šia tema. Manau, kad mes dabar turime visas galimybes susipažinti ir su tuometine informacija, ir archyvais, ir pagaliau išklausti tuos žmones, kurie buvo tuo metu Sąjūdžio aktyvūs dalyviai. Todėl siūlau priimti šį nutarimą, bet vis dėlto prie kiekvieno tokio nutarimo norėtusi ne tik matyti įpareigojimą, kad Vyriausybė patvirtintų kokius nors veiklos planus, bet ir matyti galbūt prie tų pačių nutarimų įrašytus ir tikslus, ko mes siekiame šiais nutarimais: ar tikrai surengti kokius nors formalius minėjimus, ar iš tikrųjų finansuoti kokius nors išskirtinius kultūros, meno veikėjų darbus šia tema. Bet kokiu atveju kartais norėtusi konkretumo. Deja, ne visų nutarimų priėmimo atveju mes sulaukiame konkrečių darbų, kad ir kokiais gražiais vardais būtų pavadinti šie metai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė.

Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – A. Anušauskas. Atsisako. V. Kamblevičius – nuomonė už. Taip pat irgi... J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš iš tikrųjų kviečiu balsuoti vieningai ir pritarti 2018 metų paskelbimui Sąjūdžio metais. Iš tikrųjų daugelis turbūt patys dalyvavote šiam judėjimui atsirandant ir startuojant tam etapiniam keliui į laisvę. Siūlyčiau, kad, aišku, šie metai būtų paremti ir tam tikrais Vyriausybės finansiniais ištekliais, prisimenant tuos žmones, tą platų judėjimo mastą, kur buvo dalyvauta, ir galbūt neformaliai paminėti perduodant tą jausmą, kuris buvo prieš 30 metų kiekvieno mūsų širdyje, dabartinei ir ateinančioms kartoms. Manau, kad jeigu mes čia, Seime, parodysime tą gerąją valią, į tuos mūsų gerus ketinimus atsilieps ir Vyriausybė, vykdomoji valdžia, kad šie metai būtų iš tikrųjų neformaliai, bet deramai paminėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonės prieš nėra. Gal po svarstymo galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projektas Nr. XIII-1189(2). Pranešėjas – A. Gumuliauskas. (*Balsai salėje*)

Kadangi salėje pasigirdo, kad vis dėlto nori balsuoti, tai kviečiu balsuoti dėl prieš tai buvusio klausimo. Prašau balsuoti.

Balsavo 92 Seimo nariai: 92 buvo už, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimui po svarstymo pritarta.

12.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Tėvo Stanislovo metais“ projektas Nr. XIII-1189(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Tęskite, Arūnai.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Šį projektą svarstė Švietimo ir mokslo komitetas. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų nebuvo. Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos pasta ba buvo techninio pobūdžio ir jai buvo pritarta.

Balsavimo rezultatai: už – 5, susilaikė 1, prieš nebuvo.

PIRMININKAS. Arūnai, jūs taip pat užsirašėte diskutuoti. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Mieli kolegos, kiek atsimenate, šis projektas buvo pateiktas ne Istorinės atminties komisijos, bet konkrečiai Seimo narių. Po juo pasirašė, kiek atsimenu, apie 40 parašų, 40 Seimo narių. Jie išreiškė valią. Aš manau, kad iš tikrųjų reikėtų pritarti šitam projektui, nes yra keletas priežasčių. Atsiminkime vis dėlto Tėvo Stanislovo didžiulį populiarumą Lietuvoje ir jo atliktus darbus.

Antra priežastis, dėl ko aš balsuočiau už – jo dabar yra 100-osios gimimo metinės. Jeigu pagal mūsų rengiamą nutarimą vėl reikėtų minėti Tėvo Stanislovo metus ar tai būtų koks nors kitas paminėjimas, iš esmės tai atsitiktų po 25 metų. Tai reiškia, kad per tuos 25 metus Tėvas Stanislo-

vas su savo tikrai gerais darbais gali nueiti užmarštin. Manau, kad gali tapti galbūt net ir neaktualia istorine figūra. Todėl aš manau, kad vis dėlto toks žmogus turėtų būti įvertintas ir būtent šitas metų paskelbimas leistų atlikti gilesnius tyrimus jo veiklos klausimų, įvertinti jo kunigystę, įvertinti jo indėlį į Lietuvos kultūros raidą. Taigi visus kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Į tribūną diskutuoti kviečiu M. Puidoką.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Tėvas Stanislovas – politinis kalinys, kunigas, vienuolis kapucinas, pamokslininkas. Visi iš jūsų, kuriems teko laimė, kol jis buvo gyvas, pabuvoti Paberžėje, manau, sutikssite, kad tai buvo visų pirma išskirtinė asmenybė.

Tėvas Stanislovo durys būdavo atrakintos visą parą visiems žmonėms. Jis gyveno ypač kukliai ir Jėzaus mokymą liudijo savo asmeniniu pavyzdžiu. Aš manau, kad kiekvieno iš mūsų pareiga prisiminti tuos pamokymus, tas sentencijas, kurias paliko mums visiems, ir tuos gerus darbus, kuriuos darė visiems Lietuvos žmonėms.

Keletas jo minčių ir sentencijų, kurias norėčiau paskaityti. „Didžiausias meilės suvokimas – tarnystė. Meilė niekada nesibaigia. Dalink širdies gerumą, išmintį, toleranciją, supratimą, atjautą, suteik vilties ir pasitikėjimo tiems, kuriems labiausiai jų reikia. Visuomenėje per daug liūdesio. Žmonės praradę viltį ir tikėjimą šviesesne ateitimi, jie nusivylę, juos slegia baimė ir neviltis. Mes turime juos ištraukti iš baimės ir nevilties, sugražinti tikėjimą šviesesne ateitimi. Mes turime atgimti dvasiškai, pakelti žmonių dvasią.“ Aš manau, kad šios mintys, šie žodžiai yra aktualūs ne tik visiems Lietuvos žmonėms, bet visų pirma mums Seime. Ir iš tikrųjų visų mūsų pareiga yra dirbti darniai tam, kad taip ir būtų. Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Noriu pasakyti, kad nors iš tiesų mes labai nuvertiname tuos metus, kai kiekvienais metais paskelbiame labai daug žmonių, iš tikrųjų jie išsiskaido, nors gyvai nebuvau sutikęs Tėvo Stanislovo, nors, deja, galime kalbėti ir apie tam tikrą politinį paikumą ir tikrai galima vertinti Tėvo Stanislovo veiklą sovietmečiu ir po sovietmečio kiek skirtingai, bet tikrai esu daug laiko praleidęs tyrinėdamas sovietmetį, tyrinėdamas Bažnyčios, tyrinėdamas gyvenimo istorijas, tose gyvenimo istorijose Tėvas Stanislovas tikrai labai dažnai pasirodo kaip tas žmogus, kuris pakreipia žmonių gyvenimą į šviesą, kuris pakeičia. Tikrai jo indėlis yra tikrai nepaprastai didelis.

Kita vertus, tiktai labai norėtusi, sakau, pritardamas šiems metams, labai norėčiau, kad šie metai netaptų privatizuoti Tėvo Stanislovo metai kurios nors vienos partijos, kaip Tėvą Stanislovą bandė kažkas privatizuoti. Tai šiuo atveju aš tikiu... Pritardamas šiems metams, tikiu, kad tai nebus vienos partijos šventė, o tai tikrai bus sugebėjimas paminėti visai Lietuvai tikrai svarbią asmenybę.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, neturiu nieko prieš pagerbti Tėvą Stanislovą, bet vis dėlto galvoju, kad 2018 metai yra išskirtiniai – mes minėsime valstybės atkūrimo šimtąsias metines. Tą minėjimą papildė Sajūdžio metų paminėjimas, tai yra dabartinės mūsų nepriklausomybės turinys. Aš galvoju, ar reikia tais metais dar skelbti kitas progas, kad būtent į tuos metus dar įterptume kitas šviesias asmenybes, jų paminėjimą? Gal tam rasime kitų progų, kitus metus? Aš dėl tos minties linkęs susilaikyti, kad tai būtent būtų išskirtiniai mūsų nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio metai, ir nieko daugiau iš esmės.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 69, prieš nėra, susilaikė 9. Seimo nutarimui po svarstymo pritarta.

12.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Jėzuitų misijos Lietuvoje metais“ projektas Nr. XIIIIP-521(2) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Jėzuitų misijos Lietuvoje metais“ projektas Nr. XIIIIP-521(2), Pranešėjas – E. Jovaiša. (Balsai salėje) A. Gumuliuskas gali pristatyti. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš teikiu Seimo nutarimo projektą „Dėl 2019 metų paskelbimo Jėzuitų misijos Lietuvoje metais“. 2019 metais sukanka 450 metų, kai Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius pakvietė į Lietuvą Jėzaus draugiją t. y. jėzuitus, kurie ir įsikūrė Lietuvoje. Būtent čia buvo pakviesti neatsitiktinai, nes vyko kova tarp reformatų ir katalikų. Jėzuitai 1570 metais įsteigė Vilniaus jėzuitų kolegiją, kuriai 1579 metais karalius Steponas Batoras išdavė privileginį raštą dėl Vilniaus akademijos atidarymo.

Iš tikrųjų Lietuvos jėzuitų šitos misijos nuopelnas Lietuvos mokslui, švietimui, kultūrai yra neįkainojamas, nes jau XVI amžiuje mes šiame regione turėjome universitetą, kas rodė mūsų kultūros, mokslo brandą, kas rodė, kad mes esame iš tikrųjų europietiška valstybė. Manau, kad siekiant paremti Lietuvos jėzuitų socialinio dialogo siekius vykdamas švietimo ir mokslo, kultūros ir socialinę veiklą, yra tikslinga 2019 metus skelbti Jėzuitų misijos Lietuvoje metais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti K. Masiulis. Arūnai, nepabėkite.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu jūsų pasiteirauti. Mes ką tikrai, prieš kelias minutes, paskelbėme Sąjūdžio metais. Tai kiek mes dar šiais metais turėsime įvairių atmintinų datų paskelbti? Dabar čia dar vienas... Tik viename posėdyje...

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Supratau. Gerbiamas kolega, čia pirmiausia ne 2018 skelbti metais, bet 2019 – metais. Visiškai... 2018 metais Sąjūdžio... (*Balsai salėje*) Sąjūdis buvo įkurtas 1988 m. birželio 3 d. Mokslų akademijoje. Aš noriu pasakyti štai ką, kad iš tikrųjų aš sulaukiu tokių priekaištų, bet Seimo nariai turi teisę siūlyti. Aš pakartosiu, ką aš sakiau prieš tai, – kol mes nepriimsime nutarimo dėl atmintinų dienų ir datų skelbimo... Rengiamas, gerbiamas Razma, rengiamas nutarimas ir jis tikrai bus pateiktas šitoje sesijoje. Iš tikrųjų šiek tiek sugriežtins patį pateikimą, nes nėra normalu, kad, sakykime, siūloma skelbti mūsų įžymių žmonių metus, o pateikimas numatomas apie gruodžio mėnesį. Tai tikrai nėra normalu ir aš visiškai sutinku su kritika.

Kita vertus, aš noriu pasakyti, iš tikrųjų mūsų istorija yra labai turtinga. Kiekviename amžiuje galima rasti tokių įvykių, tokių asmenybių, kurios iš tikrųjų daug prisidėjo prie to, kur mes šiandien esame. Taigi, aš sakyčiau, noriu nuraminti skeptikus, po nutarimo, aš manau, kad tokių metų tikrai sumažės.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju pranešėjui, iš tikrųjų sveikinu ir palaikau iniciatyvą, aš manau, kad labai svarbu įamžinti ir prisiminti kiekvieniems tokius metus. Aš tikrai noriu paprašyti jūsų priminti, ką mes taip svarbiai įamžiname ir prisimename šiais metais. Ar galėtumėte išvardinti, kokie yra šie metai?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Dabar kur vyksta?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Taip. Mes kalbame, kad yra labai svarbu įamžinti ir prisiminti, ir paskelbti. Pasakykite, ką mes esame paskelbę šiais metais?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Man atrodo, aš viename interviu sakiau, kad iš tikrųjų A. J. Greimą dabar turbūt žino visa Lietuva, bent LRT dėka, bent kartais parodo, bent prisimena žmonės. Iš tikrųjų kiek prastesnė situacija su I. Simonaityte. Bet ir tai, neleis mūsų komisijos pirmininkė meluoti, bent sutvarkytas kapas. Tai yra nors kokie, bent nedideli, žingsniai į priekį. Iš tikrųjų sutinku su jumis, kada vyksta tokie skuboti pateikimai, nebelieka... toms atsakingoms institucijoms parengti normalios programos, nebelieka laiko Vyriausybei numatyti pinigų, kurie iš tikrųjų atspindėtų tos programos turinį. Dėl to aš su jumis sutinku.

PIRMININKAS. Klausia I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Nors gerbiamasis profesorius jau iš dalies, atsakydamas kitiems kolegoms, atsakė į mano norimą pateikti klausimą, bet dar šiek tiek norėčiau paklausti. Iš tikrųjų jūs teisingai sakote, kad reikia teikti Seimo nutarimą tam, kad reglamentuotume, kokie tie metai būtų, nes iš tikrųjų mes šiek tiek ir sumenkiname visą tą įteisinimą, tuos metus įvardinę vienu, antru, trečiu, kaip aš sakau, nominacijos suteikiamos kartais trys, penkios, o vienais metais buvo net aštuonios. Tai tiesiog noriu priminti, kad toks Seimo nutarimas buvo pateiktas ir patvirtintas 2009 metais, ir tuomet buvo atsakingas Švietimo ir mokslo komitetas, kuris pagal kriterijus nustatydavo, kokie tie metai gali būti paskelbti ir kiek tokių gali būti. Ar jūs jau turite savo viziją, kaip tą padarysite? Ačiū.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Taip, faktiškai mes jau turime tekstą, tik po to suderinsime komisijos posėdyje. Iš tikrųjų tai šiek tiek apsunkins tų metų skelbimą. Man labai svarbu, kad pagaliau būtų nustatyta aiški tvarka, kad nebūtų bet kada – sakykim, užsimaniau gruodžio 15 dieną inicijuoti kokį nors projektą dėl kitų metų paskelbimo vienu ar kitu koku nors vardu. Be abejonės, aš manau, kad tai bus reglamentuota ir tai bus visiems aišku. Aš dar kartą pakartosiu, man atrodo, tikslingiausia kitus metus skelbiant koku nors vardu pateikti projektus pavasario sesijoje, o ne rudens.

PIRMININKAS. Dėkojame Arūnui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū. Aš pritariu šiam pasiūlymui. Bet tegul man kas nors išaiškina iš čia sėdinčių, mes aštuntą priimame, kaip mes švęsime šitas dienas? Yra savaitės septynios dienos, aštuntą priimame, kaip čia? (*Balsai salėje*) Kaip mes švęsime, aš šito dalyko nesuvokiu. Aš pritariu šimtu procentų J. Razmos pasakymui, bet kaip bus toliau, aš neįsivaizduoju.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, yra netvarka su atmintinų datų minėjimu. Seimo nariai atmintinas datas skelbia ir čia iniciatyvas reiškia, ir mes labai lengva ranka tas atmintinas datas inicijuojame ir skelbiame, ir dar turime tokį valstybinį registrą, nors daugelis valstybių neturi tokio dalyko. O įvairios sąjungos, bendrijos, draugijos kaip nori, taip tas datas ir mena. Donorų ar kokių nors ligų, ar dar kokias. Tai čia viena problemos pusė.

Lygiai taip pat visiška netvarka yra su atmintinų metų skelbimu. Aš manau, kad čia reikia dviejų dalykų. Pirma, reikia paskelbti (ir mums išsipareigoti) tam tikrą datą, iki kada galima nešti savo siūlymus dėl atmintinų metų. Tai turėtų būti terminas ir visos iniciatyvos turėtų būti suneštos. Na, gal tai bus penkios, šešios ar dvidešimt iniciatyvų, bet visos turėtų būti suneštos, suregistruotos, o ne čia turėtume balsuoti. Tada komisija turėtų atrinkti ir nutarti, kad viena, o gal dvi datos vis dėlto kitais metais bus svarbios, pateikti mums tą siūlymą, ir mes prirtartume arba nepriartartume. Tada būtų aišku, kad tokie metai vadinsis taip, kiti metai vadinsis dar kaip.

Dabar mes, tarkim, dar beveik dvejimėms metams likus, paskelbsime Jėzuitų metais. Galų gale paaiškės, kad dar ką nors pamiršome, kas nors yra dar svarbiau, ir dar porą metų įkišime. Aš siūlau neskubėti, padarykime tvarką. Padarykime tvarką. Tada, kai padarysime tvarką, ir paskelbsime. Laiko iki 2019 metų dar yra tikrai užtektingai.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo projekto.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 74, prieš nėra, susilaikė 12. Seimo nutarimo projektui po pateikimo prirtarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

Replika po balsavimo – K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamieji kolegos, lygiai pusantros valandos mes skyrėme klausimui, kuris iš esmės gal yra svarbus, bet ne taip aktualus žmonėms. Jeigu 100 žmonių dabar gatvėje paklausite, kokia rytoj ar poryt bus atmintina diena, aš jums garantuoju, kad 99 nežinos, išskyrus tą atvejį, jeigu jūs sutiksime mūsų poną profesorius, kuris žinos tas datas. Bet čia vienas aspektas.

Kitas, esmingiausia yra tai, kad prieš biudžetą, prieš visas ekonomines pertvarkas ir pinigų. Mes iš tikrųjų nekalbame apie dabartinę situaciją, mes jos vengiamo. Kai ateis biudžetas, viskas bus padaryta per dvi valandas. Iš tikrųjų biudžetui svarstyti mes skiriame tiek pat laiko, kiek atmintinoms dienoms. Tegyvuoja toks mūsų Seimas!

13.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projektas Nr. XIIIIP-1301 (pateikimas)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projektas Nr. XIIIIP-1301. Pranešėjas – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas buvo susirinkęs ir savo posėdyje rinko 16 naujų būsimos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narių, kadangi 17-asis

dar savo kadencijos nebaigė ir dirba savo darbą. Komiteto balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Buvo išrinkta 16 narių. Aš sąrašo neskaitysiu. Visi jūs matote tą sąrašą. Kaip matote, mes vieningai balsavome už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nori paklausti M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis komiteto pirmininke, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymas numato, jog Seimui turi būti teikiama tvirtinti komisijos sudėtis, komisijos pirmininko ir komisijos pirmininko pavaduotojo kandidatūros. Šiuo atveju teikiama tik komisijos sudėtis ir komisijos pirmininko kandidatūros. Gal galėtumėte plačiau paaiškinti, kodėl Seimui tvirtinti nėra teikiama komisijos pirmininko pavaduotojo kandidatūra ir ar neįvykdžius visų įstatymo reikalavimų, t. y. nepaskyrus visų komisijos narių, ji galės pradėti darbą?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Geras ir teisingas klausimas, į kurį atsakymas yra vienas – kol kas nėra žmonių, kurie norėtų užimti pirmininko pavaduotojo vietą. Tai viena. Antra. Nė vienas – nei Statutas, nei teisės aktai nedraudžia patvirtinti komisijos narių ir nedraudžia patvirtinti komisijos pirmininką.

Be abejo, kad galės dirbti, kadangi Valstybinė lietuvių kalbos komisija nėra vien tik pirmininkas, ten yra visas sekretoriatas, kuris įpratęs dirbti tą darbą, išmano darbą ir darbas gali vykti.

PIRMININKAS. Klausia A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėjau jūsų paklausti. Sakykite, kaip jūs vertinate šiandien išgirstą pasakymą, kad dalis komisijos narių, tiksliau, kandidatų, nes mes dar nebalsavome, nesutinka dirbti kartu su vadovybe ir panašiai?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Tiesą sakant, čia turėtų kiekvienas asmuo, kuris yra dar tik pretendentas, pasakyti, kaip jis vertina tokį savo poelgį. Lietuva yra laisva šalis, gali savo nuomonę reikšti, bet aš manau, dar net nepradėjus dirbti, jau *a priori* sakyti, kad aš negaliu dirbti, tai, patikėkite, yra daugiau negu keista.

PIRMININKAS. Klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis komiteto pirmininke, norėčiau pasiteirauti. Kaip čia atsitiko, kad atrankos į šią komisiją metu net dešimt filologų, iš kurių beveik visi aukščiausios kvalifikacijos, buvo, jeigu taip galima pasakyti, *išbauduoti*? Kas man keisčiausia, kad net šeši iš Lietuvių kalbos instituto, t. y. mūsų lietuvių kalbos mokslo kalvės. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Vėlgi geras klausimas. Čia turėtų atsakyti tie komiteto nariai, kurie balsavo prieš tikrus profesionalus, habilituotus daktarus, jūsų išvardintus Lietuvių kalbos instituto darbuotojus. Iš tikrųjų taip, tokia buvo balsuotojų valia. O jeigu norėtumėte sužinoti, kas balsavo, tai nėra taip sunku, turbūt yra balsavimo biuleteniai, protokolai, matyt, kad paaiškėtų, kas balsavo. (*Balsai salėje*) Taip, slaptas, bet numatyti galima. Numanyti galima, jūs, gerbiamieji ponai, taip pat labai daug numanote. Leiskite ir man būti toliaregiu ir pasakyti, kad aš žinau, kas tą padarė.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilius. (*Balsai salėje*)

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis pirmininke, aš norėčiau užduoti rimtą klausimą...

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Užtikrinu, nesijaudinkite, gerai?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Man kartais atrodo, kad jūs turite slaptą planą visiškai diskredituoti Valstybinę lietuvių kalbos komisiją ir tokiu būdu sužlugdyti Konstitucinio Teismo apibrėžtą jos pareigą rūpinis valstybine lietuvių kalba. Aš noriu pasakyti, kad iš tikrųjų, jūs teisingai pasakėte, profesionalų šitoje komisijoje kažkaip labai ryškiai sumažėjo. Tuo tarpu aš noriu jums pacituoti, kaip supranta šitos komisijos reikšmę Konstitucinis Teismas. Štai 2014 m. vasario 27 d. sprendime Konstitucinis Teismas dėl vardų ir pavardžių rašymo sako, kad galima keisti kai kurias taisykles, kai jas keisti siūlo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus iš profesionalių kalbininkų, lietuvių kalbos specialistų, o tiek, kiek leidžia įstatymai, ir kitų lingvistikos šakų atstovų sudaryta valstybinė institucija, kitaip sakant, komisija. Konstitucinis Teismas aiškiai pasako – profesionalių kalbininkų. Aš norėčiau paklausti, čia, salėje, yra A. Antanaitis, vienas iš išrinktų narių. Sakykite, jis yra profesionalus kalbininkas ar jis vis dėlto nėra profesionalus kalbininkas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Manau, kad A. Antanaitis atsakys pats į jūsų klausimą. Bet, gerbiamasis Andriau Kubiliau, pasakykite ir toliau, ką sako tas pats Konstitucinis Teismas. Tas pats Konstitucinis Teismas, įgaliodamas Valstybinę lietuvių kalbos komisiją duoti išvadą, pasakė labai aiškiai:

prašome pateikti išvadą apie tai, ar yra pavojus ar kokie nors galimi trikdžiai valstybinei lietuvių kalbai. Turi įrodyti, ar susidaro pavojus, ar ne. Tuo tarpu nėra vienoje Valstybinės lietuvių kalbos komisijos išvadoje, kuri buvo pateikta Seimui, nėra šitų išvadų. Ir norime tikrai vieno, kad būtų pasakyta objektyviai, ar yra pavojus, ar nėra? Jeigu nėra, tegu paaiškina, kodėl nėra, jeigu yra, tegu paaiškina, kad yra, kad jūs, Seimo nariai, galėtumėte tai patys spręsti ir išspręsti. (*Balsai salėje*) Aš atsakiau į vieną klausimą, o į kitą tegu atsako Audrys.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, aš labai paprastai klausiu: ar jūs sutinkate su Konstitucinio Teismo suformuluota doktrina, kad komisiją turi sudaryti profesionalūs kalbininkai? Jeigu sutinkate, tai pasakykite, kaip jūs suprantate, kas yra apibrėžimas „profesionalus kalbininkas“? Mano įsitikinimu, tai turėtų būti labai aišku – tai žmogus, kuris iš kalbos tyrimų uždirba sau duoną. (*Balsai salėje*)

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Labai įdomi traktuotė. Išeitų taip, kad žmogus, gavęs aukštojo mokslo diplomą, konkrečiai lituanistikos filologijos srityje, gali būti nelaikomas profesionalu, nes jis nedaro tyrimų. Taip, tai yra karjeros dalykai. Ar tu esi daktaras, ar esi habilituotas daktaras, tai yra tyrinėjimai ir karjeros dalykas, bet pradinius, kurių reikalaujama, žmonės turi, nes turi savo aukštojo mokslo diplomą.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju. Į jūsų teikiamą Kalbos komisijos sudėtį yra įtraukta žmonių, kurie yra iš anksto paskleidę labai konkrečią nuomonę įvairiais kalbos politikos klausimais. Aš turiu omeny tiek poną A. Antanaitį, kuris bus teikiamas į pirmininkus, galbūt yra ir keletas kitų, yra labai konkrečiai pasakyta, kad „w“ negali egzistuoti asmens dokumentuose ir t. t. Negana to, netgi jo vadovaujamas portalas yra išrašęs Seimo narius kaip kalbos išdavikus. Jūsų nuomone, ar pavyks šios sudėties Valstybinei lietuvių kalbos komisijai būti neutraliai ir ekspertiskai profesionaliai dirbti, kai jau iš anksto yra suformuota ir skleidžiama labai konkreti nuomonė kalbos politikos klausimais? Ačiū.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Atsakysiu šitaip, atsakymas iš dviejų dalių. Pirma, aš labai tikėjausi, kad pasieksime tokį profesionalumo lygį, apie kurį svajoja gerbiamas A. Kubilius, nes buvo labai stiprūs kandidatai. Tai neįvyko. Antra, labai tikiuosi, kad ir ta Valstybinė lietuvių kalbos komisija, ir jos pirmininkas padarys tai, ką reikia daryti, objektyviai įvertins tai, ko prašo Konstitucinis Teismas. Mes vieno dalyko ir tenorime – objektyviai, o ne pagal išankstinį nusistatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Matydamas kai kurių opozicijos atstovų susirūpinimą, iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, kad Valstybinė lietuvių kalbos komisija papildo savo sudėtį ir galės pradėti savo darbą. Norėčiau jūsų paklausti. Kokie jūsų lūkesčiai būtent dėl šios komisijos darbų ir tolesnių jų gairių?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Šita Valstybinė lietuvių kalbos komisija iš tikrųjų turi žiūrėti mūsų valstybinės kalbos politikos klausimų. Aš manau, kad ji neturi būti, kaip čia pasakyti, politizuota. Ji turi būti objektyvi, mokliškai pagrįsta, štai didžiausias jos rūpestis, o, atsiprašau, ne politikuoti ten, kur nereikia. O dėl jos ateities, tai pamatysime. Ta komisija, kokia yra dabar, yra bendras, atsiprašau, kol kas iki šio laiko, Švietimo ir mokslo komiteto kūrinys, jeigu jūs tai patvirtinsite. Aš manau, kad ji gali susitvarkyti su šitais uždaviniais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiamas pirmininke, aš tokį paprastą klausimą noriu jūsų paklausti. Prieš kelias dienas iš jūsų teikiamo sąrašo aštuoni pateikti kandidatai į naują Lietuvių kalbos komisiją išreiškė nepasitikėjimą teikiamu komisijos pirmininku. Tai yra pusė visų narių. Kaip jūs išivaizduojate darbą ir kodėl jūs pasirinkote nekreipti dėmesio į pusės profesionalų pateiktą nuomonę? Ar jūs nepritartumėte tokiai pozicijai, kad tolesnis tos komisijos darbas jau dabar yra apsunkintas ir greičiausiai neįmanomas?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamas Gabrieliau, čia yra jūsų nuomonė, jūsų matymo taškas. O aš atsakysiu taip: jeigu aš būčiau dar kandidatu į komisijos narius, aš tikrai galvočiau, ar aš pažįstu tą žmogų, ar aš žinau tą žmogų ir ar aš drįsčiau nedarbę pasakyti, kad jis yra visai netinkamas žmogus. Taip, formaliai žiūrint, jeigu skaičiuotume, 17 yra komisijos narių, 8, nebūdami komisijos

nariais, pasisako prieš, tai yra apsunkinimas. Tai yra pasitikėjimo stoka, tai yra ne tai, ne tai ir ne taip, kaip turi būti daroma.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Šiandien pagal darbotvarkę turėjo būti ir svarstymas, ir priėmimas. Kadangi aš žinau, kad frakcijos išreiškė pageidavimą susitikti su pretendентаis į komisijos narius, tai grafikas bus atskirai išsiųstas. Aš dar pateiksiu dėl balsavimo, bet tik informuoju.

Dabar kviečiu A. Armonaitę, nuomonė prieš.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiamieji kolegos, man atrodo, mes prieiname tą tašką, kai kalbos reguliavimas ir kalbos kontrolė Lietuvoje gali tapti dešiniojo ultranacionalizmo įrankiu. Aš matau visas prielaidas tam, visas prielaidas kalbant apie tą kandidatūrą, kurią mes matome, kuri bus pateikta vadovauti Kalbos komisijai. Taigi aš tikrai negaliu balsuoti už. Nuoširdžiai yra labai neramu, kas vyksta ir kas vyks su lietuvių kalbos kontrolės politika mūsų šalyje.

PIRMININKAS. Nuomonė už – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Man keista klausyti, kai visą gyvenimą buvau lyg ir politiniame centre, staiga mane pavadina dešiniuuoju ultranacionalistu. Tai čia tikrai nesitikėjau, kad sulaukus tokio amžiaus tokį epitetą man klijuos. Aš manau, kad ši komisija yra išrinkta ir mūsų vis dėlto bendras reikalas, kad ji funkcionuotų, kad ji atsakytų į Konstitucinio Teismo klausimus pagaliau, ką kalbėjo gerbiamas Andrius. Man atrodo, tai mūsų visų tikslas. Aš siūlyčiau balsuoti už.

PIRMININKAS. Balsuojame už Seimo nutarimo projektą Nr. XIII-1301.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 60, prieš – 8, susilaikė 25. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

13.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projektas Nr. XIII-1302 (pateikimas)

Kitas susijęs darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projektas Nr. XIII-1302. Pranešėjas – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, čia vadinamoji standartinė procedūra. Jei yra išrinkta nauja komisija, tai turi būti atleistas komisijos pirmininkas ir renkamas naujas komisijos pirmininkas – komiteto išrinktas kandidatas.

PIRMININKAS. Klausia A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš atsisakau žodžio.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). O tai, gerbiamas pirmininke, gal galite paaiškinti? Jūs balsavote už poniją D. Vaišniene, kad jai pratęstumėte įgaliojimus, ar jūs nutarėte, kad jina nebetinka toliau tęsti savo veiklos? Kuo jos veikla jūsų netenkino asmeniškai?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seimo narys, manęs tikrai D. Vaišnienės veikla nei patenkino, nei nepatenkino. Aš niekada nesvarsčiau tokiu kampu šitokio dalyko. Yra tokia procedūra. Buvo balsavimas ir ponija D. Vaišnienė negavo balsų tiek, kad būtų teikiama salėje. Bet salėje yra reikalas visiems mums apsispręsti, ar bus tvirtinamas naujas kandidatas, ar ne. Jeigu nebus tvirtinamas, vėl prasidės nauja procedūra. Tokių dalykų aš sau ir nekeliu apskritai.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. Taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 54, prieš – 4, susilaikė 31. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

13.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIII-1303 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIII-1303. Taip pat pranešėjas – E. Jovaiša

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji komisijos nariai, procedūra numato tai, kad išrinkus valstybinės komisijos narius (jų yra 17) būtų balsuojama dėl galimo kandidato į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkus. Toks slaptas balsavimas įvyko. Jo rezultatai yra tokie: už A. Antanaitį – 6 balsai, už kandidatę D. Vaišniene – 4 balsai. Todėl salėje tvirtinti arba netvirtinti yra teikiamas A. Antanaitis.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiu pretendentą A. Antanaitį prisistatyti ir atsakyti į Seimo narių klausimus.

A. ANTANAITIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Jeigu galėčiau per penkias minutes išdėstyti savo viziją, tai aš mielai jomis pasinaudočiau. Taigi Valstybinė lietuvių kalbos komisija – įstaiga, sprendžianti valstybinės lietuvių kalbos politikos ir trijų pagrindinių komisijos darbo barų įgyvendinimo klausimus – kalbų politikos, kalbos norminimo bei sklaidos ir švietimo – šiaandien aš matau tris svarbiausius uždavinius.

Kalbų politikos smaigalys – būtinybė plėtoti lietuvių kalbos vartojimą valstybėje, skleisti ją užsienyje, pirmiausia per išėivių lituanistines mokyklas, baltistikos mokslo centrus, pabrėžiant jos svarbą bendrajai Europos kultūros istorijai. Tam reikalinga bendra integruota programa, kurioje būtų aiškiai numatytos visų aktyviau Lietuvoje vartojamų kalbų perspektyvos ir sukurta vientisa kalbų politikos vizija. Žinoma, būtina stiprinti išėivijos lietuvių kalbos vartojimą, sudarant sąlygas geriau išmokti lietuvių kalbą ir grįžtančių išėivių vaikams. Ko gero, tam irgi reikėtų specialios programos.

Akcentuočiau kalbos demokratėjimą priartinant šią politiką prie vartotojo, siekiant kalbos suprantamumo, patrauklumo ir modernumo, pritaikant ją kasdieniam patogiam vartojimui. Aš buvau viešai kritikuojamas, kai sakiau, kad lietuvių kalba nėra vien tik kalbininkų baras, kad ji priklauso ir turi rūpėti pirmiausia jos vartotojams, o komisija turėtų jiems talkinti. Taigi šios minties neatsisakau ir dabar. Manau, kad ir jūs daugelis turbūt su tuo sutiktumėte. Tuo labiau kad ir nuomonės apie esą despotišką praėjusios kadencijos komisijos veiklą nėra tiesa, o greičiau – išpūstas mitas.

Dar vienas svarbus kalbos politikos reikalas – konstitucinis Valstybinės lietuvių kalbos įstatymas, kurio greitesnį priėmimą komisija turėtų nuolat skatinti bendradarbiaudama su Seimu ir kitomis valstybės institucijomis. Svarbu didinti akademinį institucijų galimybes, daugiau ekspertinių galių suteikiant universitetams ir pirmiausia Lietuvių kalbos institutui. Tačiau būtina ir prisiminti, kad lituanistikos ir baltistikos mokslai gali gyvuoti visavertiškai tik Lietuvoje ir Latvijoje, todėl apie jų vertę turėtų būti sprendžiama ne pagal darbus, pirmiausia indeksuotus kur nors užsienyje. Bendradarbiaujant su akademinėmis institucijomis būtina atkurti ir saugoti lietuvių kalbos bei kitas lituanistikos katedras ten, kur jos staiga virsta abstrakčiomis taikomosios kalbotyros ar kitų kultūrų tyrimo katedromis.

Antras. Kalbos korpusas, arba norminimas, kuriam šiuo metu skiriama iš tikrųjų daug dėmesio, ypač Terminų bankui, bei kitose lietuviško adaptavimo srityse, iš esmės šis darbas yra atliekamas gerai, todėl komisijos uždavinys būtų tęsti organizuotai plečiant šį darbą, išsaugant tradiciją, ekspertus, kurie jau turi įdirbį ir patirtį.

Švietimas. Ko gero, ši sritis yra labiausiai užleista, nes nepripažįstama kaip svarbus komisijos darbo baras. Pasižiūrėjęs penktadienį Seime surengtą konferenciją, supratau, kad ir praėjusios kadencijos komisija tą pabrėžė. Būtina ieškoti dar glaudesnio santykio su Švietimo ir mokslo ministerija tobulinant lietuvių kalbos ugdymo programas, įskaitant ir kitakalbių švietimo politikos sritį.

Kalbos kultūros sklaida. Kaip padaryti ją patrauklią mokyklose, žiniasklaidoje? Arba klausimas, kodėl kalbos kultūros dėstymas aukštosiose mokyklose finansuojamas iš komisijos biudžeto ir ar tai reiškia, kad kalbos kultūra šiaandien yra atgrasi ir svarbi tik komisijai? Mano, kaip žurnalisto, patirtis turėtų praversti priartinant komisijos veiklą prie praktikos. Aš ir pats esu kalbos praktikas – radijo žurnalistas, 17 metų dirbęs eteryje, kažkada išrinktas geriausiai kalbančiu Lietuvos radijo žurnalistu.

Aš kritikuojamas, kad nesu iš akademinės srities ir susidursiu su sunkumais derindamas ekspertines nuomones. Mane, Seimui pageidavus, į komisiją delegavo Lietuvos žurnalistų sąjunga kaip žmogų, turintį lituanistinį išsilavinimą. Aš čia atsakau ir į klausimą, kuris skambėjo šioje

salėje. Esu lietuvių kalbos ir literatūros magistras. Taigi jeigu universitetinis išsilavinimas neduoda, nesuteikia profesionalumo, tai yra nuomonė, kuri galbūt ir galima, aš su ja nesutinku. Aš manau, kad esu profesionalas. Taip, esu Žurnalistų sąjungos vicepirmininkas, kurio viena iš pareigų yra ryšių su įvairiausiomis institucijomis palaikymas, žurnalistų bendruomenės telkimas, diskusijų moderavimas, įsiklausymas į įvairias nuomones. Manau, kad šitas įdirbis praverstų dirbant ir komisijoje. Ko gero, tai kaip tik yra mano kandidatūros stiprioji pusė. O tiriamieji įgūdžiai, manau, tik padėtų pasiekti komisijos teikiamų pasiūlymų ar išvadų logiško pagrįstumo, aiškumo, suprantamumo.

Ir dar. Kaip žurnalistas su daugeliu iš jūsų esu bendravęs ir turbūt nė vienas negalite pasakyti, kad kažkurio neišklausiau, spaudžiau, smaugiau, neleidau pasisakyti, primečiau šališką nuomonę ar nepagarbiai elgiausi. Man regis, per 17 darbo metų aš tos nuodėmės vis dėlto nesu padaręs. Pagarbos bei atidaus įsiklausymo principų laikyčiausi ir dirbdamas komisijoje, kuri yra kolegiali institucija.

Kita vertus, žurnalistinio darbo patirtis man leistų oriai atstovauti komisijos nuomonei atsiiribojant nuo galimų politinių žaidimų ir ginant jos savarankiškumą.

Baigdamas dar atsakau į klausimą ar abejonę, ar nuomonę dėl to, kad aš esu pareiškęs kategoriškas nuomones dėl trijų raidžių ar „w“. Niekur niekada, jokiomis aplinkybėmis, jokiam tekste, jokioje laidoje nesu išsakęs savo nuomonės dėl šitų trijų raidžių. Taigi nežinau, jeigu jūs galite pacituoti, mielai pasižiūrėčiau ar paklausyčiau tą ištrauką arba teksto fragmentą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūsų nori paklausti E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pretendentė, iš tiesų gal ir būtų buvę aišku, jeigu nebūtų tam tikro rašto nemažos dalies komisijos narių, kurie apskritai pasisako prieš jus. Kaip jūs rengiatės derinti tas pozicijas, kai jau iš anksto užprogramuotas konfliktas?

Dar vienas klausimas. Ar iš tikrųjų bandėte galvoti arba jau turite pretendentes į savo pavaduotojus, nes kaip ir yra tokia informacija, kad nelabai kas nori būti jais? Ačiū.

A. ANTANAITIS. Ačiū jums už klausimą. Pirmiausia dėl to nepasitikėjimo, kaip jūs minite, ar kas ten buvo. Situacija vis dėlto man primena Sovietų Sąjungą, kai buvo smerkiamos knygos jų dar neperskaičius. Man keistas nepasitikėjimas nepradėjus dirbti. Nė vieno iš tų pasirašiusių žmonių asmeniškai aš nepažįstu. Apie darbą su jais mes nesame kalbėję ir nežinau, kokį pamatą jie turi tvirtinti, kad negalės su manimi dirbti. Aš manau, kad jeigu mes pradėsime dirbti, susipažinus ir pasikalbėjus apie darbą, situacija turėtų keistis. Todėl aš nemanau, kad šitas išankstinis nepasitikėjimas yra ir galutinis nepasitikėjimas.

Dėl pavaduotojų. Iš tikrųjų įstatymas numato, kad pavaduotojus siūlo Švietimo ir mokslo komitetas. Čia nėra mano funkcija. Tačiau jeigu galėsiu galbūt ką nors padaryti, jeigu būsiu patvirtintas ir pradėsiu dirbti, kaip komisijos pirmininkas, be abejo, aš su žmonėmis kalbėsiu ir stengsiusi išsiaiškinti, kokios priežastys jiems neleidžia būti komisijos pirmininko pavaduotojais.

PIRMININKAS. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamas pretendentė, jūs buvote vienas iš dviejų portalo „Alkas.lt“ leidėjų. Gal ir tebesate. Prieš keletą mėnesių šiame portale, kuris šiaip pasižymi pseudomokslinių straipsnių skelbimu, buvo paskelbtas sąrašas „Valstybinės lietuvių kalbos išdavikai“. Jis tebekaba ir dabar. Dabar iš jo skaitau. Čia yra išvardyti Seimo nariai, kurie pasirašė įstatymo projektą, kuriam jūs ir jūsų portalas nepritaria, tokie žmonės kaip G. Kirkilas (aš neskaitau akivaizdesnių), A. Butkevičius, V. Gailius, A. Salamakinas, A. Sysas, S. Skvernelis, V. Sinkevičius, D. Gaižauskas, S. Jakeliūnas, V. Poderys, V. Bakas, G. Burokienė, M. Puidokas, Z. Streikus, V. Vingrienė, V. Simulikas, R. Šarknickas, J. Džiugelis...

PIRMININKAS. Klauskite!

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). ...L. Matkevičienė. Taip, paklausiu. Ar manote, kad po to, kai yra skelbiami tokie išdavikų sąrašai, jūs galite objektyviai atstovauti ekspertinei institucijai? Vienas klausimas.

Antras klausimas. Ar „Alkas.lt“ buvo remiamas su R. Karbauskiu susijusiu finansavimo šaltiniu?

A. ANTANAITIS. Ačiū jums už klausimą. Pirmas atsakymas. Aš esu vienas iš dviejų „Alko“ leidėjų, tačiau nesu vyriausiasis redaktorius, o esu tikrai redaktorius, atsakingas už audio- ir video

dalį. Mes esame sutarę, jog aš visiškai nesikišu į tekstinę portalo „Alkas“ dalį, o vyriausiasis redaktorius palieka man laisvę dirbti su audio- ir videodalimis. Taigi iš tikrųjų aš nieko negaliu ir nesikišu į tą tekstinę dalį.

Dėl paskelbto lietuvių kalbos išdavikų sąrašo. Išties aš jį pamačiau tada, kai buvo pasakyta ir parašyta, kad aš jį sudariau. Taip, tai buvo mano neapsižiūrėjimas, kažkada galbūt jis ir buvo paskelbtas „Alke“, tačiau ne aš... (*Balsai salėje*) (Pone Adomėnai, dabar aš šneku.) Ne aš tą sąrašą sudariau. Aš neturėjau galimybės nei jo išimti, nei jį įdėti. Su savo partneriu aš kalbėjau ir prašiau, kad jis būtų išimtas, nes man tokie sąrašai yra nepriimtini. Man buvo pažadėta, kad tas sąrašas bus išimtas. Aš esu tikras, kad šiuo metu, pone Adomėnai, jo jau nėra. Šiuo metu jis dar yra? Na, tada gaila, matyt, mano partneris to vis dėlto nepadarė, bet aš tikrai šito dalyko esu prašęs.

Mano pozicija yra tokia: priešus reikia versti draugais, o ne priešų ieškoti. Bet kokiū atveju aš stengsiuosi su visais rasti bendrą šneką, neversdamas jų priešais. Tokiam sąrašui aš išties nepritariu.

Antras klausimas buvo, jeigu aš neklystu... Jūs antrą klausimą irgi uždavėte? (*Balsai salėje*) Ai, kas finansuoja? Mano žiniomis, mes negavome jokio finansavimo iš R. Karbauskio ar su R. Karbauskiu siejamų firmų ar struktūrų.

PIRMININKAS. Klausia A. Gumuliauskas

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš jūsų paklausiu kaip pretendento į Kalbos komisijos pirmininkus ir kaip Žurnalistų sąjungos viceprezidento. Ypač pastaraisiais metais aš pastebiu žiniasklaidoje, portaluose daug straipsnių, kuriuose pilna klaidų, net pavadinimuose yra gramatinių klaidų, aš jau nekalbu apie skyrybos ženklus ir t. t. Sakykite, koks jūsų požiūris ir jeigu jus išrinks komisijos pirmininku, kokių vis dėlto veikslių jūs turėtumėte imtis, kad mūsų kalba būtų taisyklinga ir tvarkingai rašoma?

A. ANTANAITIS. Ačiū, profesoriau, jums už klausimą. Aš, kaip žurnalistas, pilietis ir lituanistas, žinoma, taip pat apgailėstauju, kad mūsų žurnalistikos kalbos kokybė smunka. Aš žinau priežastis. Būdamas žurnalistikos vidaus virtuvėje, žinodamas žurnalistų darbo apimtis ir skubėjimą, aš iš dalies suprantu, kodėl taip yra.

Kalbos komisija nėra prievaizdas. Kalbos komisija yra kalbos politikos įgyvendintoja. Yra Valstybinė lietuvių kalbos inspekcija, kuri šiuos dalykus turėtų prižiūrėti, prižiūri. Kiek aš žinau ir kiek pats dirbdamas susiduriu su tuo, yra Valstybinės kalbos inspekcijos nuolat teikiamos rekomendacijos žurnalistams, nuolat teikiami klaidų sąrašai, šitas darbas vyksta. Bet, profesoriau, šitas darbas niekada nesibaigs, jis yra be pabaigos, nes kas dirba, klaidų jokiū būdu neišvengia. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendente, suprantama, kad visa drama, kuri dabar vyksta aplink naujos komisijos skyrimą, apie jūsų kandidatūrą, yra daugiausia susijusi su trijų lotyniškų raidžių rašymu. Galį susidaryti įspūdis, kad jūsų kandidatūra taip stipriai remiama E. Jovaišos yra todėl, kad jis turėtų savo, sau patogų žmogų, pritariantį jo vertybėms, kitaip tariant, politiškai motyvuotą, politiškai paskirtą, tą, kuris galėtų klausimą, vadinkime, išspręsti jam tinkama ar reikalinga kryptimi. Jūs pabrėžėte, kad apie tris raides nuomonės nesate išsakę. Aš manau, kad jūs turite puikią progą dabar pasakyti savo nuomonę apie tris raides ir pagrįsti arba paneigti galimas kalbas apie jūsų politinį paskyrimą.

A. ANTANAITIS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų turiu puikią progą, bet aš daugeliu klausimų per savo žurnalistinę praktiką nesu išsakę savo nuomonės. Tarkime, kad ir apie Garliavos istoriją nesu parengęs nė vienos laidos. Aš norėčiau pabaigti, aš turbūt turiu galimybę atsakyti. Ir apie tris raides aš nesu pasakęs todėl, kad aš, kaip profesionalas, negaliu sau leisti atsakyti nematydamas tyrimų, neturėdamas ekspertų nuomonės, neįsiklausęs ir neišgirdęs visų profesionalų nuomonės. Todėl aš pasakysiu visiškai atvirai.

Šiandien aš neturiu savo nuomonės ir aš manau, jog ir kaip komisijos pirmininkas aš pirmiausia įsiklausysiu į argumentus, surinksiu visus argumentus, iškelsiu visus reikalingus ir įmanomus klausimus ir kai jau turėsiu atsakymus, tuomet susidarysiu savo nuomonę. Aš manau, to, kad man patinka ar nepatinka, tiesiog per maža, kad aš jums pasakyčiau: taip, aš norėčiau, kad tos trys raidės būtų ar ne.

Dėl to, ar komiteto pirmininkui aš esu patogus, ar nepatogus, iš tikrųjų ne man spręsti, mes apie tai nekalbėjome. Jeigu jums susidarė toks įspūdis, tai tas įspūdis susidarė jums.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, man čia taip linksma klausytis. Jūs, kaip žurnalistas, tai tikrai toks geras liežuvis, na, yra žodis „demagogija“, bet tiek to, aš jo nevertosiu.

Yra dabar galiojanti Valstybinės kalbos komisijos išvada, kad „w“ reikia ir galima rašyti pirmajame paso puslapyje. Jūs tapsite komisijos pirmininku, jūs privalėsite įvykdyti šį galiojantį nutarimą. Jam labiausiai trukdo komiteto pirmininkas E. Jovaiša. Kokią bausmę jūs jam pritaikysite už tai, kad jis neleidžia įvykdyti štai šios pagal Konstitucinį Teismą suformuluotos išvados? Tai vienas klausimas.

Antras klausimas. Jūs pasakėte, kad iš priešų bandysite daryti draugus. S. Skvernelis yra paskelbtas jūsų puslapyje kaip priešas. Ar jūs tapsite S. Skvernelio draugu, ar S. Skvernelį paversite savo ir E. Jovaišos draugu?

A. ANTANAITIS. Tai ne demagogija, tai sofistika.

Iš tikrųjų dėl S. Skvernelio. Mes čia susirenkame ne tam, kad taptume vienas kito asmenišku draugu. Kaip ir komisijoje, mes turbūt neieškosime draugysčių prie alaus bokalo.

Kalbėdamas apie draugystę, aš turiu galvoje pozicijų išsiaiškinimą, pozicijų ir nuomonių išklausymą ir kiek įmanoma geresnį jų suderinimą. Aš siekiu, kad mes kalbėtume apie reikalą ir naudą šiuo atveju lietuvių kalbai. Labai norėčiau, kad ir S. Skvernelis, ir A. Kubilius, ir E. Jovaiša, ir A. Antanaitis būtų lietuvių kalbos draugai.

O dėl to, kas mums ir kaip nurodyta, tai į visus jūsų paklausimus bus atsakyta, nežinau, kiek ir kokių dabar ten yra. Bent jau aš, kaip galimas pirmininkas arba kandidatas į pirmininkus, sakau, jeigu būsiu paskirtas, stengsiuosi, kad į visus klausimus būtų atsakyta ekspertų kiek įmanoma plačiau, išsamiau ir kad viskas vyktų pagal įstatymo raidę ir dvasią.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Aš vis dėlto norėčiau sugrįžti prie klausimo dėl trijų raidžių. Ankstesnės kadencijos Valstybinė kalbos komisija buvo pasakiusi, kad vis dėlto turi būti sudaryta galimybė asmenims, kurie sudaro šeimas su kitos valstybės piliečiais arba yra turėję kitos valstybės pilietybę, rašyti savo pavardę būtent įtraukiant tuos rašmenis. Valstybinė lietuvių kalbos komisija dėl to jau yra pasisakiusi. Dabar mes šiandien šioje tribūnoje iš jūsų girdime, kad jūs dar įsiklausysite į ekspertų kažkokias kitas išvadas, ir matome, kad vis dėlto jūsų vadovaujamas portalas pusę Seimo narių, įskaitant ir gerbiamąjį premjerą, yra įrašęs į kalbos išdavikų sąrašą būtent dėl šito. Ar vis dėlto galite pasakyti, ar jūs pritariate ankstesnės kadencijos VLKK išvadai dėl pavardžių rašybos, ar nepritariate?

A. ANTANAITIS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų dėl to man net ir nebekyla jokių abejonių. Komisija išsakė savo nuomonę ir taip jau yra. Viskas, čia jau klausimo nebėra. Jis jau *uždarytas*. Taigi dėl to man nereikia nė pritarti, tai jau yra nuspręsta. Jeigu bus naujų paklausimų, tuomet mes ir svarstysime su visais profesionalais. O prie to, kas buvo, aš jau nebegrįžtu. Dar kartą grįžtu prie priešų sąrašo. Aš išsakaiu savo nuomonę, aš nepritariu tokio sąrašo egzistavimui.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamas kandidate į pirmininkus, vis dėlto situacija yra nevienareikšmė: aštuoni komisijos nariai parašė savo neigiamą nuomonę dėl jūsų, bet jums teks dirbti su jais. Kaip jūs sugebėsite vienaip ar kitaip konsoliduoti visus komisijos narius vienam darbui? Ar jūs įsivaizduojate komisiją kaip tokio vienasmenio asmens ar kolegialaus? Kaip vis dėlto tiems žmonėms jaustis, jeigu jūs būsite patvirtintas, ar jie nepatirs kokių nors neigiamų reakcijų?

A. ANTANAITIS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų aš nekaltinu tų žmonių, kurie pasirašė. kažkas vis tiek parodė iniciatyvą, kad būtų surinkti tie parašai, ir tie žmonės galbūt (galbūt?) pasidavė. Jokių represijų, jokių neigiamų jausmų dėl tų žmonių aš nepatiriu, nes tie žmonės pasakė savo nuomonę, jeigu jie ją turi ir nepasidavė. Nuomonė, kai yra demokratija, gali būti. Kodėl aš turėčiau dėl jos pykti? Kodėl aš turėčiau pykti dėl kritikos? Kad šita kritika išsakyta asmeniui, kurio jie nepažįsta ir su kuriuo apie darbą nėra kalbėję, tai irgi gali būti mano nuomonė tokia, kad, mano galva, jinai yra per ankstyva. Aš nepažindamas žmogaus kritikos stengiuosi vengti, kaip ir tų

trijų raidžių atveju. Jeigu aš neturiu informacijos, tai nerodau savo per daug didelio informuotumo apie reikalą. Taigi pasikalbėsiu, kalbėsiu, bet kokių atveju komisija yra, reikės su jais dirbti, kalbėsime kuo draugiškiausiai ir kuo konstruktyviausiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame komisijos... atsiprašau, pretendentui į komisijos pirmininkus. Klausti laikas baigėsi. Dėkoju.

Ačiū. Prie šio klausimo svarstymo grįšime 21 dieną. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pirmininke, aš siūlau pratęsti tų klausimų ir atsakymų sesiją... (*Šurmulys salėje*) Aš tik gal labai trumpai kelis argumentus. Čia gerbiamasis kolega kandidatas turi leidinį, kuris penkis Lietuvos Respublikos premjerus yra pavadinęs valstybinės kalbos išdavikais, maždaug dešimt nepriklausomos Lietuvos Respublikos ministrų pavadinęs išdavikais, Lietuvos Respublikos olimpinį čempioną pavadinęs išdaviku. Aš manau, kad mes turėtume turėti teisę dar pasikalbėti apie tuos dalykus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Pagal Statutą buvo skirta 15 minučių, manau, kad tikrai buvo produktyvūs klausimai, į visus klausimus atsakyta. Aš manau, kad likusius klausimus galėsite pateikti frakcijoje, kai nariai ir pats pretendentas lankysis pas jus.

13.54 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 18, 22, 24, 26, 29¹, 30, 31¹, 38, 45, 46 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-973, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 18, 19, 20, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-974 (*pateikimo tęsinys*)

Tęsiame pagal darbotvarkę. Dar turime šiek tiek laiko, gal paprašysime...

Kitas darbotvarkės klausimas – Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 kai kurių straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 30¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-973. Pranešėjas – V. Bakas. Kartu lydymasis.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, sekundėlė! Iš tiesų teikiami du įstatymų projektai, kurie buvo atmesti pavasario sesijos pabaigoje, bet aš noriu, kad prieš tai, kai jūs apsispręsite, ar po pateikimo pritaria, ar ne, tiesiog įsiklausytumėte, kokią jie reikšmę turi, nes šitie projektai reiškia viešojo sektoriaus pertvarkas. Ar mes šiandien atveriamė keletą valstybės tarnybos pertvarkai, ar mes ir toliau laikysime visą viešąjį sektorių ir valstybės tarnybą kaip tokį balzamuotą monolitą? Iš tikrųjų, matyt, kiekviena partija savo programoje rinkėjams rašė apie tai, kad siekiame sukurti efektyvią, profesionalią valstybės tarnybą. Visi ir visuomenė tarsi sutarėme, kad reikia naujos valstybės tarnybos kokybės, reikia sprendimų, kurie supaprastintų teisėkūros procedūras, reikia sprendimų, kurie labiau motyvuotų sąžiningai ir profesionaliai dirbančius valstybės tarnautojus, nes mes pralaimime konkurenciją su viešuoju sektoriumi, reikia sprendimų, kad valstybės tarnybą rinktųsi tikrai lojalūs ir turintys patirties, idėjų, reikiamą išsilavinimą žmonės.

Štai gal trumpai norėčiau pristatyti, ką siekiama išspręsti šitais projektais. Pirma, nustatyti ministerijų kanclerių kadencijas. Kaip žinote, mes nustatėme kadencijas švietimo įstaigoms, nustatėme biudžetinėms įstaigoms, bet kažkodėl, kai jau priartėjome prie elito, valstybės tarnybos, staiga kažkaip nusprendėme padaryti išimtį ir skirti kanclerius iki gyvos galvos. Aš nenoriu pasakyti, kad kancleriai blogai dirba ir panašiai. Kaip tik dirba gerai, bet šiandien tokia situacija tiesiog neatitinka realijų. Žmonės turi turėti galimybę tobulėti, turėti galimybę rotuotis ir turėti galimybę galų gale kartais išeiti iš komforto zonos. Pagaliau tai būtų teisinga dėl kitų vadovų, kuriems mes nustatėme kadencijas.

Antra, parlamentinė kontrolė. Iš tiesų teikiamais projektais siūlome numatyti, kad Seimo nariai galėtų teikti paklausimus ir atlikti parlamentinę kontrolę ne tik ministerijai, Vyriausybei, bet ir valstybės įmonių, biudžetinių įstaigų.

Trečia, kolegijos. Iš tiesų mūsų uždavinys vis tiek į valstybės institucijų valdymą įtraukti kuo daugiau visuomenę, padaryti jį skaidrų. Jeigu matėte, tiek urėdijos, tiek „Lietuvos geležinkeliai“

iki šiol, toks išpūdis, kad buvo neprieinami ne tik kontroliuojantiems ministrams, bet ir Seimo komitetų vadovams ir nariams. Nekalbu jau apie visuomenės kokį nors dalyvavimą.

Trečia... tiksliau, ketvirta, paramos funkcijų centralizavimas. Sunkus teiginys, bet aš jums kaip pavyzdį noriu pateikti. Štai šiandien mes kalbame apie efektyvias IT sistemas, t. y. IT funkcijų konsolidavimą, turime 90, mano žiniomis, subjektų, kurie valdo visokius serverius ir teikia IT paslaugas, mes išleidžiama krūvas pinigų tai funkcijai aptarnauti, nes į 90 centriukų. Iš tiesų tokia situacija netenka tiek nacionalinio saugumo požiūriu... (Aš turiu laiko?) (*Balsai salėje*) (Aš užbaigsiu, jeigu galima, nes...)

Pagaliau galbūt paskutinis – geopolitinis aspektas. Šiandien geopolitinis. Apskritai teisėkūros procedūros, šiandien teisėkūros procedūros sudėliotos taip, kad, ir turint geriausią Seime, pavyzdžiui, idėją, per visokias derinimo procedūras ministerijose, įstaigose geriausia idėja gali būti sužlugdyta, nes visi turi sutarti. Aš manau, kad mes sutarimo galime ieškoti Seime ir diskutuoti dėl politinių sprendimų Seime, todėl tas procedūras reikia supaprastinti, o kai kalbame apie ypač svarbius įstatymus, kuriuos reikia greitai parengti, susijusius su nacionalinio saugumo dalykais, tai apskritai tokios derinimo procedūros yra net nesuderinamos su nacionalinio saugumo interesais.

Gerbiamieji kolegos, aš labai prašau pritarti po pateikimo šiam projektui. Gal kam jis nepatiks, kokios nors detalės, diskutuokime komitetuose svarstymo stadijoje, bet šitų sprendimų šiandien valstybei reikia. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, aš tik dėl vedimo tvarkos. Norėjau atkreipti dėmesį, kad 14 val. (daug kolegų yra išėję, nes komitetai renkasi) išvadų rengėjai renkasi. Ar nebūtų galima pratęsti klausimo svarstymo po pietų, nes iš tikrųjų turime išeiti ir daryti kitus darbus, kuriuos susiplanavome? Šiek tiek keistai atrodo: jeigu pratęsiame posėdį, tada turime atšaukti visus kitus susitikimus.

PIRMININKAS. Teisinga pastaba. Matau, ir pats pranešėjas pritaria šiam pasiūlymui. Bendru sutarimu galime sutarti, kad renkamės šiuo klausimu ir pirmiausia jį pradėsime svarstyti po pietų.

Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai. Rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 118 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas G. KIRKILAS*

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). Gerbiamieji kolegos Seimo nariai, pradėdame vakarinį posėdį. (*Gongas*)

Registracija. Užsiregistravo 59 Seimo nariai.

15.04 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 10, 20 ir 32 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1294, Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 10, 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1295 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, tęsiame klausimus iš rytinio posėdžio. Nematau kolegos V. Bako. Kolegos, kol ateis kolega V. Bakas, kuris turi atsakyti į klausimus, pereiname prie klausimų 2-1a ir 2-1b, projektai Nr. XIIIIP-1294 ir Nr. XIIIIP-1295. Kviečiu ministrą Ž. Vaičiūną, energetikos ministrą. Pateikimas. Šilumos ūkio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas. Prašom. Gerbiamieji kolegos, prašau dėmesio! (*Balsai salėje*) Kol kas nežinau.

Ž. VAIČIŪNAS. Gerbiamieji Seimo nariai, teikiu įstatymų projektus – Šilumos ūkio įstatymo ir Energijos išteklių rinkos įstatymo pakeitimo įstatymų projektus. Šių dviejų įstatymų projektų tikslai ir esmė yra pirmiausia užtikrinti skaidrią ir objektyvią šilumos gaminimo ir (ar) supirkimo procedūrą, iš esmės esamą šilumos supirkimo iš nepriklausomo šilumos gamintojo sistemą perkelti į elektroninę erdvę. Šiuo metu šilumos aukcionus organizuoja pats šilumos tiekėjas, kuris taip pat juose ir dalyvauja su savo įrenginiais, o tai praktikoje kelia daug ginčų. Be to, tokia prerogatyva dažnai lemia ir tai, kad šilumos tiekėjai turi galimybę vienašališkai ir subjektyviai nustatyti šilumos supirkimo iš nepriklausomo šilumos gamintojo sąlygas, todėl siekiant nustatyti objektyvią nepriklausomo šilumos gamintojo pagamintos šilumos supirkimo procedūrą ir didinti skaidrumą šilumos tiekėjams, vykdant valstybės reguliuojamą veiklą, ši procedūra yra perkeliama į elektroninę erdvę, kurią administruotų energijos išteklių rinkos operatorius BALTPPOOL. Iš esmės svarbu akcentuoti, kad įstatymų projektais nėra keičiama šilumos supirkimo tvarka, o tik perkeliama visa procedūra į elektroninę erdvę.

Antras momentas yra tai, kad, siekiant paskatinti energijos efektyvumą, įstatymų tikslų įgyvendinimą, suteikiama galimybė šilumos tiekėjams, pasirašius susitarimus dėl energijos sutaupymo su Energetikos ministerija, diegti šilumos sutaupymo priemones vartotojams, t. y. daugiabučiuose namuose. Svarbu pažymėti, kad šiuo metu didiesiems šilumos tiekėjams yra draudžiama vykdyti bet kokią veiklą pastato viduje.

Trečia. Įvedama privaloma dvinarė šilumos kaina šilumos vartotojams, kurie įsirengia mišrias, t. y. kombinuotas, šildymo ar karšto vandens sistemas. Iš esmės šio pakeitimo tikslas yra toks, kad vykdant daugiabučių namų renovaciją vis daugiau šilumos vartotojų įsirengia mišrias šildymo ir karšto vandens sistemas. Tačiau šilumos vartotojas, dalį šilumos gamindamas jam priklausančiais šilumos gamybos įrenginiais ir išlaikydamas galimybę bet kuriuo metu pasinaudoti centralizuotais šilumos tinklais, sumoka gerokai mažesnę kainą už šilumos ūkio infrastruktūrą, todėl nepa dengtos pastoviosios išlaidos yra paskirstomos kitiems šilumos vartotojams.

Ir ketvirta, paskutine, nuostata yra nustatomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros maksimalių tarifų perskaičiavimo periodiškumas, t. y. kas trejus, penkerius metus. Čia yra Seimo kontrolieriaus rekomendacija. Šiandien svarbu pasakyti, kad perskaičiavimo termino

apskritai nėra nustatyta ir atitinkamai turime situaciją, kai tam tikrose savivaldybėse priežiūros tarifai, nors ir keičiasi rinkos sąlygos, galioja daugiau kaip 10 metų.

Prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų Seimo narių. E. Pupinis. Prašom. Nėra. K. Bartkevičius.

K. BARTKEVIČIUS (TTF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, norėjau paklausti, kodėl aukciono organizavimas pavedamas energijos išteklių biržos operatoriui BALTPOOL? Sakykite, kiek kainuotų aukciono organizavimas metams, jeigu paslauga būtų perkama rinkoje?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Aukcioną organizuoti būtent naudojant BALTPOOL sistemą yra dvi priežastys. Viena priežastis. Manome, kad siekiant apsaugoti nacionalinius interesus ir energetikos politikos tikslus tai turi būti valstybės kontroliuojama įmonė. Tam, kad būtų išvengta interesų konflikto ir būtent tam tikro kainų pranašumo.

Antras dalykas, atlikome apklausą, kokia galėtų būti tokios paslaugos rinkos kaina. Atlikus apklausą paaiškėjo, kad rinkos kaina būtų keliasdešimt kartų didesnė nei pačios sistemos sukūrimo sąnaudos ir jos administravimo sąnaudos. Iš esmės, mūsų skaičiavimais, per BALTPOOL biržą administruojant tokią sistemą, metinės išlaidos, t. y. ir sukūrus pačią sistemą, ir ją palaikant, metinės išlaidos neturėtų viršyti 18 tūkst. eurų per metus.

PIRMININKAS. Kolega S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, jūs minėjote, jeigu aš gerai supratau, jog teiksite, kad šilumos tarifai būtų fiksuojami ilgesniam laikui, taip? Trejiems, penkeriems metams? Iš tikrųjų šilumos kainos, nelygu koks sezonas, kažkiek svyruoja. Aš galės gamintojai sutikti su tokiomis sąlygomis, jeigu išlaidos šilumai gaminti stipriai padidės?

Ir dar vienas buitinis klausimas. Kodėl dažnai šilumos kaina didėja šildymo sezonui artėjant ir ji tarsi draugiškai pamažinama tada, kai jos nelabai reikia, vasaros laikotarpiu? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimus. Pirmiausia dėl tarifų perskaičiavimo periodiškumo, tai čia yra ne šilumos kaina, bet tai yra karšto vandens sistemų priežiūros kaina. Tai yra ta kaina, kurią susirenka administratoriai, ir dėl to turime situaciją, kai fiksuoti yra tarifai ilgam laikotarpiui, ir tai neatitinka rinkos sąlygų. Čia yra ne šilumos kaina, bet yra priežiūros kaina.

Kitas klausimas buvo būtent dėl šilumos kainos. Svarbu akcentuoti tai, kad dabar faktiškai visose savivaldybėse dominuojantis išteklius yra biokuras. Natūralu, kad tas biokuras perkamas per biržą, ir turime situaciją, kai šimtu procentų visas biokuras yra perkamas per biržą, ir natūralu, kad, artėjant šildymo sezonui, biokuro kaina kyla. Dėl tos priežasties yra būtent prieš šildymo sezoną, šildymo sezono metu biokuro, kaip pagrindinio išteklius, kaina šiek tiek didesnė negu vasaros laikotarpiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis ministre, jūs teikiate faktiškai įstatymo projektą, susijusį su šilumos tiekėjų... centralizuotų šilumos tiekėjų veikimu. Bet beveik pusė vartotojų yra privatūs šilumos vartotojai ir kartu gamintojai. Jūs sakote, kad beveik visi nuo centrinio šildymo pereina prie biokuro, bet prie biokuro pereina ir daugelis privačių vartotojų. Ar nemanote, kad juos taip pat reikėtų paskatinti dėl to vartojimo? Mes teikėme keletą įstatymų projektų dėl mažesnio pridėtinės vertės mokesčio, bet gal jūs turite kitų formų, kad pajustų privatūs vartotojai, kurių, kaip sakiau, yra pusė visų šilumos vartotojų, kad jie pajustų tą naudą naudodami biokurą? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už tikrai aktualų klausimą. Iš esmės šiuo metu turime situaciją, kai privatūs vartotojai, nors jie sudaro apie 40 % visų šilumos vartotojų... Yra didelė problema su tuo, kad net statistikos nelabai žinome, kokia yra padėtis, dėl to Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos projekte siūlome aiškiai vertinti sistemą ne tik pagal centrinio šildymo sistemą, kaip buvo daroma iki šiol, bet į tai žiūrėti kaip visa apimančią – tiek centrinio šildymo sistemą, tiek privačius vartotojus.

Dėl biokuro skatinimo. Šiame sektoriuje pabrėžčiau tai, kad centrinio šildymo sistemoj šiuo metu turime apie 65 % iš biokuro, o privačiame sektoriuje siūlomi pakeitimai mokestinėmis priemonėmis ir kitom galbūt ir teisingi, bet reikėtų tai vertinti kaip vieną paketą privačių šilumos naudotojų. Šis įstatymo projektas to neapima, tai ne šio įstatymo objektas, bet, be abejo, esame pasirengę pateikti sisteminius pasiūlymus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už norėtų kalbėti K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Aš tik noriu atkreipti gerbiamo kolegės dėmesį, kad tikriausiai žinote apie BALTPOOL, kad tai yra vienas sėkmingiausių projektų, ir išties tikrai turėtume tuo keliu eiti ir toliau. Tikrai sveikintinas žingsnis, kai ministerija ryžtasi eiti tuo keliu. Tik noriu vėl atkreipti dėmesį, kad pati Energetikos strategija yra iš dalies to dalis, apie ką mes kalbame, ir ta atsinaujinančių energijos išteklių – biokuro ir kitų, saulės, vėjo, manau, yra būtent Energetikos strategijos dalis, kurią plačiąja prasme ir apima šis projektas. Manau, tai yra tik maža dalis to, apie ką ministras ir kalba. Išties kviečiu palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, balsuojame po pateikimo dėl įstatymų projektų Nr. XIIIIP-1294 ir Nr. XIIIIP-1295. Kas palaikote šiuos įstatymų projektus po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Balsai salėje*) Prašom tylos! Kolegos, balsuojame, balsavimas pradėtas. Labai garsiai kalbame, kolegos! Būtų geriau, kad nekalbėtume garsiai balsavimo metu.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 90, t. y. vienbalsiai, prieš, susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Ekonomikos komitetas. Galime pritari? Ačiū, pritarta. Ar reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

15.15 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 18, 22, 24, 26, 29¹, 30, 31¹, 38, 45, 46 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-973, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 18, 19, 20, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-974 (*pateikimo tęsimys*)

Gerbiamieji kolegos, rytiniame posėdyje dar nebaigėme klausinėti V. Bako. (*Balsai salėje*) Nebaigėme. Jau pradėjome. Gal pabaikime ir po to pereisime prie dar dviejų nebaigtų klausimų. V. Bakas atsako į klausimus. Kiek dar liko norinčių paklausti, tuoj atkursime. Čia kalbama apie įstatymų projektus Nr. XIIIIP-973 ir Nr. XIIIIP-974. Prašom.

Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis kolega, tai jokia naujiena, kai pradėjusi dirbti Vyriausybė pradeda įvedinėti naują tvarką, bet, kaip teko girdėti iš spaudos ir dabar pačioje Vyriausybėje (aš čia, iš pat dešinės, nuo jūsų iš kairės), tai iš tikrųjų viskas išvirsta į tą, kad faktiškai žmonių nesumažėja, o tik perstumdomos kėdės. Ar neišeis šiuo metu taip pat su naujų institucijų atsiradimu ir vėl tas sukels tik daugiau sąmyšio, o po to rezultatas faktiškai bus tas pats? O kai kada išeina ir atvirkštinis, kad po įvairių reformų tik valstybės tarnyboje daugėja žmonių. Ačiū.

V. BAKAS (LVŽSF). Žinote, aš jau minėjau, kad įstatymų projektų tikslas yra modernizuoti valstybės tarnybą, išsaugoti gabiausius žmones, taip pat pasiekti, kad ji būtų konkurencinga. O kalbant apie kėdžių perstumdymą, tai iš tiesų opozicija yra kaip niekad stipri, ir aš manau, kad bus vykdoma parlamentinė kontrolė, ir mes sutarsime visi kartu, kad šis įstatymas kurtų, o ne griautų. Tai tuo neabejoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs nedidelius pataisymus vadinote reforma. Na šiek tiek per skambiai, nes atskiroms karjeros valstybės tarnybos pareigybėms nustatyti kitas tvarkas nėra pakeitimas, arba Vyriausybės nariams taikyti Darbo kodeksą. Mano klausimas būtų: kodėl ši Vyriausybės įstatymą teikia ne Vyriausybė, o keli Seimo nariai, jeigu tai ir Vyriausybės pertvarka?

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų ši projektą teikia, rengia, dalyvavo rengiant Vyriausybės ekspertai ir, kaip jūs žinote, taip pat ir jūsų balsais šis įstatymas pavasario sesijoje buvo atmetas. Gerbiamas kolega Sysai, aš suprantu jus, kad tas jūsų holistinis požiūris per daugybę metų nepasiteisino. Jeigu mes nedarysime nieko ir toliau jo laikysimės, jūs turite suprasti, kad mes tiesiog sugriausime valstybės tarnybą. Žmonės, ten dirbantys, nori pokyčių, nori saugumo, o mes norime, kad visuomenėje atsirastų pasitikėjimas valstybės tarnyba. Ir šiandien tai yra pirmas žingsnis į valstybės tarnybos pertvarkymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Norėčiau jūsų paklausti. Jūs teikiate Valstybės tarnybos įstatymo kai kurių punktų pakeitimus. Bet iš teksto aš matau, kad jūs galite laikinai, pavyzdžiui, trejiems metams, be konkurso priimti žmogų. Gal vis dėlto galėtumėte pasiūlyti (aš suprantu, kad naujai priimant žmogų reikia laiko) numatyti, kad iki metų, tai būtų logiška? Bet čia jūsų pasiūlymas yra kaip trejiems metams. Tai gal čia vis dėlto?..

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų svarstydami įstatymų projektus, mes galime diskutuoti dėl laiko, bet jūs suprantate, kad būna įvairių situacijų. Aš sutinku, kad mes, svarstydami komitetuose ir čia, Seime, galime teikti, ko gero, ir susitarsime dėl patobulinimo.

PIRMININKAS. Klausia kolega J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis kolega, jūs, pristatydamas šį įstatymo projektą, teigėte prieštarigus dalykus, sakėte, kad valstybės tarnyba nori permaitinti ir nori stabilumo. Tai, matyt, čia yra tam tikras vidinis prieštaravimas. Aš manau, kad svarbiausia, kad valstybės tarnyba dirbtų efektyviai, ir tam reikalingi tokie dalykai kaip inovacijos (naujovės), bet taip pat reikalinga institucinė atmintis. Man, dirbant jau gana ilgą laiką valstybei ir žmonėms, teko susipažinti su įvairių valstybių modeliais. Daugelyje valstybių, kai keičiasi politinio pasitikėjimo vadovai, tas yra natūralu, išlieka tam tikro lygmens valstybės tarnautojų institucijos atstovai. Šiuo atveju aš kalbu apie kanclerius, kanclerio pareigybę. Atrodė, kad keičiasi ministrai, viceministrai, maždaug 18 sveikatos ministro patarėjų, tai kažkas turi išlikti. Dabar jūs sakote, kad kancleris pasidaro tokia pat kaitos figūra ir lieka kažkur žemesnio lygio. Ar neatrodo, kad mes iš tikrųjų tokiais sprendimais triname institucinę atmintį, kas yra labai svarbu?

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš visiškai jums pritariu, kad labai svarbu užtikrinti valstybės tarnybų institucinę atmintį. Bet kartu supraskite, kad mes negalime, ko gero, palikti situacijos, kokia yra dabar, kai pareigūnai į pareigas skiriami vos ne iki gyvos galvos. Tai žemina patį pareigūną. Mes turime suteikti kažkiek dinamikos, turime sudaryti galimybę rotuoti tuos pačius kanclerius. Čia nekalbama apie tai, kad mes norime atleisti visus kanclerius. Jokiu būdu! Mes norime tiesiog nuosekliai vykdyti tą politiką, kurią pradėjome dėl medicinos įstaigų vadovų, kitų biudžetinių įstaigų. Negali būti čia kažkoks valstybės tarnybos ledynmetis.

O dėl institucinės atminties – vienareikšmiškai. Geras administratorius, politikas puikiai supranta, kad institucinė atmintis yra vertybė. Bet kartu yra ir kitų problemų, dėl kurių mes apskritai jokių pokyčių įgyvendinti negalime.

PIRMININKAS. Klausia kolega A. Salamakinis.

A. SALAMAKINIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, kada jūs pasakėte, kad tai yra valstybės tarnybos pertvarka, aš tikrai dar kartą bandžiau žiūrėti ir skaityti abu įstatymus (ir lydimąjį) ir susidariau nuomonę, kad jūs gal turite kitą projektą, o mes kitą. Ką aš radau? Lydimajame įstatyme kalbama apie karjeros valstybės tarnyboje galimą perkėlimą, o Vyriausybės įstatyme kalbama, kad vietoj 28 dienų atostogų Vyriausybės nariams – 20, Ministro Pirmininko atsakymai į Seimo narių klausimus; toliau Ministras Pirmininkas gali steigti biudžetines įstaigas ir praranda pareigybę kanclerio pirmasis pavaduotojas. Aš norėčiau, kad per jums skirtas atsakyti dvi minutes jūs įvardintumėte kertinius... arba tas vinis, kas tame įstatyme yra ir kas valstybės tarnyboje iš tiesų keisis kardinaliai?

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū. Puikus klausimas. Iš tiesų yra pristatomi du įstatymai – Valstybės tarnybos ir Vyriausybės. Į tai aš kviečiu atkreipti dėmesį. Esminiai pokyčiai, kurių siekiama.

Pirma. Yra kadencijos ministerijų kancleriams ir galimybė juos rotuoti.

Antra. (Aš sakau apie svarbiausius.) Tai yra galimybė Vyriausybei steigti biudžetines įstaigas tam, kad galėtume konsoliduoti paramines funkcijas. Pavyzdžiui, IT ūkis. Aš jau minėjau, at-

rodo, 90 subjektų vykdo tą patį darbą, yra krūva dubliuojančių funkcijų. Jos labai brangiai kainuoja. Mes galėsime kai kurias paramines (ne politikos formavimo) funkcijas konsoliduoti.

Trečia, tas yra labai svarbu. Manau, dideli pokyčiai siūlomi teisės aktų projektų rengimo srityje, nes šiandien, kaip žinote, tam, kad būtų parengtas koks nors projektas, tarkim, ministerijai jį reikia suderinti su visais suinteresuotais asmenimis. Suderinti reiškia tai, kad nekiltų prieštaravimų. Šiuo atveju daug teisės aktų projektų tiesiog įklimpsta tame derinimo liūne ir net nepasiekia Seimo. Čia turi vykti diskusija dėl politinių idėjų, o ne kažkokiame derinimo etape, kur visi su visais turi sutarti. Todėl mes kai kur ir nesulaukiame proveržio. Aš manyčiau, kad čia yra tokie svarbiausi pakeitimai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nematau J. Narkevičiaus, nematau J. Sabatausko. Tada klausia R. J. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš (...) klausimas, kodėl nėra visos reformos. Į tai atsakyti nėra prasmės, bet jūs dabar ką tik kalbėjote apie derinimo procedūras, kad čia mes viską turime derinti. Deja, kol kas aš nenorėčiau jūsų nuvilti, bet jūs patys puikiai žinote, kad atėjusių nederintų projektų praktika... Aš turiu pavyzdį. Vaiko teisių pagrindų įstatymas, kurį mes turėjome, atėjo nederintas, todėl mes turėjome beveik 90 % perrašyti čia pasitelkę absoliučiai visus pajėgumus, kiek turėjome Seime. Tai yra blogas pavyzdys. Kaip tik iš Vyriausybės turėtų ateiti kvalifikuoti, suderinti projektai. O jūs dabar siūlote tai padaryti. Ar jūs norite išpūsti mūsų Seimo aparatą taip, kad čia būtų perkelti visi ekspertai, bet tada patarėjų korpuso tikrai neužteks?

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamasis, jūs tikrai patyręs Seimo narys. Aš manyčiau, kad kai yra kalbama apie kokybę, tai vis dėlto apie tarnautojų, kurie rengia įstatymus, kompetenciją, o ne apie derinimo problemas. Aš turiu minty derinimą tuo aspektu, kada tas derinimas nesibaigia. Pavyzdžiui, dvi institucijos nesutaria dėl kokio nors teisės akto, įstatymo projekto ir jis pagal dabartinę sistemą stringa. Turi atsirasti schema, pagal kurią tie nesutarimai tarp ministerijų, tarp institucijų būtų sprendžiami, o ne strigdytų idėjas. Aš daugiau apie tai kalbu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Yra norinčių kalbėti už, prieš. Už norėtų kalbėti K. Masiulis. Prašau, kolega.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiama kolegė, valstybės valdymo pertvarkos, arba reformos, pertvarkymai nėra fundamentalūs ir labai reikšmingi. Tikrai čia klystų, jeigu kas nors pasakytų, kad tai yra daroma reforma. Būtų per daug skambiai tai pavadinta. Tačiau vis tiek tai yra patvarkymai, mažas žingsnelis į priekį. Tas bendrųjų funkcijų sutelkimas į vienas rankas yra ekonomija. Iš tikro yra sveikintinas dalykas. Personalo atranka, vertinimas, lygiai taip pat buhalterinių dalykų sutelkimas į vienas rankas tikrai turėtų duoti ekonomiją. Seniai tai reikėjo padaryti. Tai apsimoka. Tai daro didžiulės įmonės, kompanijos, kurios dirba pasauliniu mastu – keliuose valstybėse. Tikrai apsimoka tokius dalykus daryti. Turėtų ir valstybės taip pat elgtis. Bet tai yra ekonomiją duodantys patvarkymai, bet neduodantys valdymo reformos.

Iš tikro valdymo reformą suprasčiau, kai mes peržiūrime funkcijas. Yra daugybė funkcijų, kurių nereikia, kada mažėtų valstybės funkcijų. Atsirastų funkcijų, kurių reikia, ir nyktų tos, kurių nereikia. Valstybės trukdymas nyktų ten, kur valstybė trukdo nereikalingai, tarkime, piliečiams deklaruojant vietas. Mes dabar deklaruosime ir visai nereikalingai. Žmogus galėtų pareikšti, kur gyvena, bet mes prikuriame visokių sunkumų žmogui, kad jis negalėtų normaliai pareikšti, kur jis gyvena, kur paštas jį pasiekia. Ne! Mes prikuriame barjerų. Verslui mes galime prikurti daugiau...

PIRMININKAS. Laikas!

K. MASIULIS (TS-LKDF). ...barjerų. Šito mes nesutvarkome.

PIRMININKAS. Jūs pritariate? Pritariate.

Prieš – A. Sysas. Prašau. Nėra. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų valstybės tarnybos efektyvinimas niekam nekelia abejonių, tačiau kolegės išdėstyti argumentai tokių abejonių sukelia. Iš tikrųjų tie pasakymai, kad negalima tarp ministerijų suderinti, man atrodo, rodo lyderystės stoką tų ministerijų vadovų. Nebuvo per tuos 27 metus tiek daug atvejų, kada kolegės Vyriausybės nariai, ministrai negalėtų susitarti ir priimti politinio sprendimo, kurį valstybės tarnautojai įgyvendina.

Dar daugiau sakyčiau, kad tas mechanizmas, kuris buvo naudojamas praeitos Vyriausybės, kada prieš Vyriausybės posėdžius kanclerių lygiu buvo suderinami daugelis klausimų ir ministrams reikėdavo tik užbaigti, pasakyti savo politinę valią, kaip tik duodavo tokią galimybę.

Jeigu dabar pažiūrėtume, ar tie kancleriai labai jau čia ilgai užsisėdėję ir taip nepakeliama našta, tai pažiūrėkite, iš 14 ministerijų didžioji dalis kanclerių dirba pirmą arba antrą kadencinį periodą pagal jūsų dabar skaičiuojamus laikus.

Nebuvo problemos atleisti nei Vyriausybės kanclerio, nei Vyriausybės kanclerio pavaduotojo, jeigu buvo tokia Ministro Pirmininko valia. Motyvai, kuriuos jūs išsakote, man atrodo, kaip tik prieštarauja tiems jūsų pasiūlymams. Aš manau, kad dėl to mes turėtume dar gerokai padiskutuoti, o ne priimti tokį fragmentišką sprendimą. Kai kurių funkcijų pavedimas atskiroms naujai įkurtoms institucijoms, manau, dar labiau užvilkins tų sprendimų pateikimą Seimui ir nesulauksime tos kokybės, kokios mes tikimės. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, balsuojame, nėra bendro sutarimo. Balsuojame, kas pritaria po pateikimo įstatymų projektams Nr. XIIIIP-973 ir Nr. XIIIIP-974 – Vyriausybės įstatymo kelių straipsnių pataisų ir Valstybės tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pataisų įstatymų projektams, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 98 Seimo nariai: už – 57, prieš nėra, susilaikė 41. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 21 dieną. Galime tam pritarti? Galime, ačiū.

15.33 val.

Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 18, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1284ES (pateikimas)

Gerbiami kolegos, pereiname prie vakarinės darbotvarkės 2-2 klausimo – Profesinių pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1284. Kviečiu viceministrę E. Radišauskienę. Pateikimas. Prašau, viceministre.

E. RADIŠAUSKIENĖ. Pristatau Profesinių pensijų kaupimo įstatymo 2, 18, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymu yra perkeliama 2014 metų Europos Tarybos ir Parlamento direktyva, vadinamoji portabilumo direktyva, kurios tikslas yra sudaryti palankias sąlygas darbuotojų judumui tarp valstybių narių gerinant jų dalyvavimo dėl papildomų pensijų teisę į šių pensijų išsaugojimą ir įgijimą. Ši direktyva nustato minimaliuosius valstybių narių profesinių pensijų kaupimo sistemos reikalavimus, t. y. minimalų amžių, minimalų dalyvavimo laikotarpi. Direktyva nenumato Profesiniame pensijų kaupimo fonde sukauptų teisių perkėlimo, kai žmogus persikelia iš vienos valstybės narės į kitą. Tada tiesiog direktyva suvienodina minimalius reikalavimus ir garantuoja, kad tie žmonės, kurie išėjo iš darbo ir persikėlė gyventi į kitą valstybę narę, jau turi įgytas tam tikras teises, jos bus išsaugotos toje valstybėje narėje, kurioje jie jas įgyja, arba trumpo dalyvavimo atveju tiesiog jie gaus sukauptą įmokų sumą.

Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad darbuotojams, kurie neišbuvo minimalaus dalyvavimo Profesinių pensijų fonde laikotarpio, t. y. ne daugiau negu dvejų metų, nutraukus darbo santykius, yra grąžinamos visos jų vardu sukauptos įmokos arba jų investicinė grąža, tiesiog tai, kas yra žmogui palankiau. Dėl šios naujos nuostatos yra koreguojami keli šio įstatymo straipsniai. Įstatymo įsigaliojimo data yra siūloma direktyvoje numatyta perkėlimo į nacionalinę teisę data, t. y. 2018 m. gegužės 21 d. Papildomų lėšų įstatymo projektui įgyvendinti neprireiks, nes kol kas Lietuvoje nėra nė vieno fondo. Į Teisės departamento pastabas yra atsižvelgta. Prašom pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti V. Sinkevičius. Prašom, kolega.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Aš iš tiesų girdžiu, kad labai reikalinga direktyva yra perkeliama. Prašau dar kartą supaprastinti, viceministrę patikslinti, ar tai reiškia, kad yra išsprendžiamas dabar mūsų žmonių, dirbančių kitoje valstybėje, pensijų perkėlimo klausimas?

E. RADIŠAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Taip, jeigu būtų tokių pensijų kaupimo fondų Lietuvoje, taip. Bet šiuo atveju, kaip ir minėjau, Lietuvoje kol kas nėra nė vieno fondo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama viceministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Nėra norinčių kalbėti už, prieš. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Balsuojam. Kas

pritaria po pateikimo Profesinių pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1284, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiami kolegos, balsavo 93 Seimo nariai: už – 90, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo pritariama. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime pritari? Ačiū, pritariama. Papildomų reikia? Ne. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną.

15.36 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1293 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1293. Kviečiu į tribūną energetikos ministrą Ž. Vaičiūną pristatyti. Pateikimas. Prašom, ministre.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, kaip laikinai einantis ūkio ministro pareigas pristatau šį Ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šio projekto esmė, palyginti su esamu teisiniu reguliavimu, yra valstybės ir savivaldybės įmonėse didinti nepriklausomų valdybos narių skaičių nuo vieno trečdaliao, kaip yra iki šiol, iki ne mažiau nei pusės įstatuose nurodytų valdybos narių skaičiaus. Priežastis, lėmusi įstatymo projekto rengimą, pirmiausia yra siekis įgyvendinti EBPO pateiktą rekomendaciją Lietuvai padidinti valstybės valdomų įmonių valdybų savarankiškumą. Tai yra būtinas dėsnis – nepriklausomų narių, išrinktų laikantis skaidrių paskyrimo procedūrų, skaičius.

Įstatymo projektu siekiama, pirma, nustatyti, kad, nepaisant įmonės balanse nurodytos turto vertės ir pardavimo pajamų per ataskaitinius finansinius metus, valstybės ar savivaldybės valdybose būtų nepriklausomų narių, sudarančių ne mažiau kaip vieną antrąją įstatuose nurodytų valdybos narių skaičiaus. Antra, valdybos narių proporcijas reikalaujama nustatyti ir savivaldybės įmonėms (pabrėžiu – ir savivaldybės įmonėms), vadovaujantis teisės aktų sistemiškumo principu, pagal kurį vienodas teisinis reguliavimas būtų nustatytas tiek valstybės, tiek savivaldybės įmonėms, teisinės formos juridiniams asmenims. Trečia, nustatyti, kad kandidatai į valdybos narius savo paraiškas ir kitus dokumentus galėtų teikti Vyriausybės nustatyta tvarka.

Apibendrinant galima pasakyti, kad priėmus įstatymo pakeitimą bus tinkamai įgyvendinta EBPO rekomendacija, padidintas valstybės ir savivaldybės įmonių valdybų savarankiškumas, užtikrintas jų nepriklausomumas, efektyvesnis ir skaidresnis šių įmonių valdymas, supaprastintas kandidatų į valdybos narius dokumentų priėmimas ir pateikimas. Prašau pritari įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų nori paklausti J. Varžgalys. Prašau.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, kaip jūs žinote, kai kuriose savivaldybėse savivaldybės valdomos įmonės neturi tokių valdybų. Tai pagal įstatymą privalės visos savivaldybės valdomos įmonės turėti valdybas?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimą. Įstatymo nuostatos būtų taikomos tais atvejais, kai yra sudaromos valdybos. Čia yra esmė – būtent proporcija nepriklausomų valdybos narių tais atvejais, kai yra valdybos.

PIRMININKAS. Ačiū. Už norėtų kalbėti G. Steponavičius. Nėra.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Aš tiesiog kviečiu pritari...

PIRMININKAS. Ai, yra. Prašau.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). ...įstatymo projektui. Kaip nėra, gerbiamas pirmininke? Malonu, kad suteikėte žodį.

PIRMININKAS. Atsiprašau.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Taip pat malonu, kad galų gale ir pastebite. Tai išties geras projektas ir kviečiu po pateikimo pritari, nes išties nepriklausomų valdybų nepriklausomų narių skaičiaus didinimas ir tokiu būdu į rezultatus orientuoto valdymo sprendimų didinimas yra, mano supratimu, seniai subrendęs sprendimas ir kviečiu pritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, balsuojame. Kas pritaria Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1293, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 96 Seimo nariai: už – 91, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritaria. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar reikia dar? Ne. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną.

15.41 val.

Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1210ES (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1210ES. Taip pat suteikiame žodį energetikos ministrui. Pateikimas. Prašau, ministre.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, noriu jums pristatyti Vyriausybės teikiamą Ūkio ministerijos parengtą Metrologijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Šio projekto esmė – išdėstyti Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo naują redakciją. Esminiai pakeitimai ir siekiai: pirma, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktriną, siekiama nustatyti aiškias matavimo priemonių produktų kiekio pakuotėje kontrolės sistemas, atitinkamų patikrinimų licencijavimo sąlygas ir tokiu būdu sudaryti sąlygas teisinio apibrėžtumo, teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių principams įgyvendinti.

Antra, įgyvendinti 2016 m. kovo 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą, kuriuo nustatomi topografų ir jų komponentų konstrukcijos, bandymo, įrengimo ir naudojimo bei remonto reikalavimai.

Trečia, užtikrinti tinkamą abipusio pripažinimo principą, šių principų taikymą matavimo priemonėms, kurių tipo patvirtinimas yra atliktas kitose Europos Sąjungos šalyse narėse ir Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse. Tai reikštų, kad užtikrinus šio principo įgyvendinimą ūkio subjektams, užsiimantiems matavimo priemonių pateikimu ir tiekimu rinkai, nebereikės iš naujo Lietuvos Respublikoje atlikti šių matavimo priemonių įvertinimo ir patvirtinimo procedūrų. Trečia, siūloma patikslinti metrologinio laidavimo sistemos subjektų pagrindines funkcijas.

Ketvirta, užtikrinti reikalavimų matavimo priemonėms, nepatenkančioms į Europos Sąjungos teisės aktų taikymo sritį, nustatymą atskirais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Penkta, atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisės aktus, Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymą ir tarptautinių metrologijos organizacijų vartojamus terminus ir sąvokas, patikslinti šio įstatymo sąvokas. Prašau pritari įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre, nėra norinčių paklausti. Ar yra norinčių kalbėti už, prieš? Nėra. Gal galime pritari bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Europos, atsiprašau, Ekonomikos komitetas. Ar reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną.

15.44 val.

Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1159, Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1160 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5a, 2-5b klausimai – projektai Nr. XIIIIP-1159, Nr. XIIIIP-1160. Pateikimas. Taip pat prašau, ministre, gal abu iš karto pristatyti.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Vyriausybės teikiamą Ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šių įstatymų projektų esmė – nustatyti, kad juridinių asmenų pavadinimai galėtų būti sudaromi užsienio kalba lotyniškais rašmenimis. Pagal šiuo metu galiojančią reguliavimą juridinių asmenų pavadinimų sudaryti užsienio kalba neleidžiama, išskyrus juridinių asmenų, susijusių su užsienio juridiniais asmenimis, sudaromus pavadinimus.

Šiais įstatymų projektais siekiama, pirma, sudaryti palankesnes sąlygas verslui, kad juridinių asmenų pavadinimai, sudaryti užsienio kalba lotyniškais rašmenimis, būtų lengviau atpažįs-

tami, įsimenami ir suprantami tarptautinėje rinkoje, o tai gali turėti įtakos juridinio asmens konkurencingumui.

Antra, suvienodinti teisės aktų nuostatas, nustatant aiškų ir nedviprasmišką reguliavimą, kad visi juridiniai asmenys turėtų teisę sudaryti pavadinimą užsienio kalba.

Trečia, bene svarbiausia nuostata, užtikrinti, kad būtų įgyvendinamas lygiateisiškumo principas, suteikiant visiems juridiniams asmenims galimybę sudaryti pavadinimus užsienio kalba lotyniškais rašmenimis.

Iš esmės įstatymų projektais daromi šie pagrindiniai pakeitimai, t. y. Civilinio kodekso 2.40 straipsnyje siūloma nustatyti, kad: „Juridinio asmens pavadinimas sudaromas lietuvių kalba arba užsienio kalba lotyniškais rašmenimis“, antra, Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnį siūloma papildyti nuostata, kad: „Lietuvos Respublikos įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai sudaromi lietuvių kalba arba užsienio kalba lotyniškais rašmenimis“. Įstatymų projektuose taip pat siūlomi keli redakcinio pobūdžio pakeitimai. Prašau pritarti įstatymų projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis ministre, jūsų nori paklausti keletas kolegų Seimo narių. Pirmasis – M. Majauskas. Prašau, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, ministre, už pristatymą. Pirma norėčiau pagirti ir pasidžiaugti, kad pristatote pavaduodamas ministrą, tai iš tikrųjų retas atvejis, kada pavaduojantis ministras ateina pristatyti projektų, o ne ministerijos darbuotojai. Tikrai sveikinu, panašu, kad dirbote ministro darbą.

Apskritai noriu pasakyti, kad valstybės pareiga yra padėti verslui kurti darbo vietas, investuoti, atrasti naujas rinkas, ir šiuo metu galiojantis Civilinis kodeksas ne padeda, o trukdo. Tai yra be galo teisinga iniciatyva ir aš, sakyčiau, eičiau dar toliau, dėl manęs tai netgi jeigu ir būtų lengvas keiksmožodis įmonės pavadinime, bet jeigu jinai kurtų darbo vietas, mokėtų gerą atlyginimą, prisidėtų socialiai prie valstybės gerovės kūrimo, mano supratimu, mes turime skatinti ir padėti verslui tai daryti.

Mano klausimas būtų, gerbiamasis ministre, toks. Aš taip pat rengiau tokių panašų įstatymo projektą, bet pasitaręs su Valstybine lietuvių kalbos komisija šiek tiek sudvejojau, nes jų nuomonė buvo kategoriškai neigiama, jie sakė, žiūrėkite, mes gi galime sugalvoti labai gražių lietuviškų žodžių, kam čia dabar visokių keistų raidžių, lotyniškų, ir skaičių, ir panašiai. Ar jūs kalbėjotės su jais?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, buvo tokių kontaktų, galbūt pasakyčiau, kad taip pat buvo ir keletas pastabų. Iš esmės suprantame, kad tai yra svarbus įstatymo projektas ir neišvengiamai turbūt Seime ir svarstant komitetuose būtų gerai išgirsti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nuomonę šiuo svarbiu klausimu. Iš esmės turime situaciją, kai netgi nekalbant apie tokios galimybės suteikimą šiuo metu jau yra daug egzistuojančių pavadinimų užsienio kalba. Taip yra pirmiausia dėl to, kad yra naudojami kaip prekės ženklai, prekės ženklai gali būti registruojami užsienio kalba.

Antras dalykas, yra nemažai atvejų, kai iki Valstybinės kalbos įstatymo įsigaliojimo buvo sukurti tokie pavadinimai ir jie todėl yra.

Trečias dalykas, turime situaciją, kai netgi galiojant įstatymo nuostatoms, draudžiančioms pavadinimus užsienio kalba, yra atvejų, kai notarams padedant yra įregistruojami pavadinimai, po to tai teikiama būtent Registrų centrui ir tokiu, na, nevysiškai teisingu, teisėtu, bet nevysiškai teisingu būdu pasiekiamas tas efektas, kuris yra pasiekiamas. Tiesiog suprantu, kad čia bus dar nemažai diskusijų ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nuomonę taip pat bus galima išgirsti ir čia, Seime.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti kolega A. Gumuliauskas. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėjau pasitikslinti, čia turimos galvoje užsienio įmonės, kurios su savo kapitalu ateina į Lietuvą, taip, ir naudoja savo pavadinimą arba tą tarptautinį prekės ženklą. Ar aš taip supratau?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimą. Iš esmės, jeigu neklystu, tokio ribojimo, kad būtina užsienio kapitalas, nėra. Šiuo metu buvo daroma išimtis, kad gali būti ir Lietuvos subjektas, įmonė gali turėti tokį pavadinimą, jeigu pagrindžia savo sąsajas, ryšius, verslo ryšius su užsienio kapitalo įmone. Tai šiuo atveju, be abejo, tos sąlygos yra palengvinamos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega V. Sinkevičius. Prašau, kolega.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Dėkoju, ministre, iš tiesų dėkoju už atliekamą darbą. Čia kolegų aplink mane nelabai supranta, kam to reikia. Ministre, gal paaiškinkite labai paprasta kalba, per kokį skausmą mūsų įmonės, mūsų verslas turi eiti vien dėl šito labai paprasto reguliavimo, kuris, aš nuoširdžiai tikiu, mūsų gražios gimtosios kalbos nesugriaus. Tai gal labai paprastai, keliais argumentais, ką iš tiesų patiria verslas. Aš manau, kad mūsų darbas čia yra vis dėlto padėti mūsų verslui, atišti rankas, manau, kad šis įstatymas tai padėtų padaryti.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų turime labai daug atvejų, kada tai tampa viena iš tokių biurokratinių kliūčių, biurokratinių suvaržymų. Tikrai tai neturės neigiamos įtakos lietuvių kalbos vartojimui, nes kalbame tik apie pavadinimus. Visiems pavadinimams toliau bus taikomos Civilinio kodekso nuostatos ir tie pavadinimai tikrai bus korektiški. Klausimas yra tas, kad iš tiesų turime apie 11... Pacituosiu 2015–2016 metų statistiką. Buvo apie 11 % iš visų registruotų juridinių asmenų, kurie sudarė pavadinimus. Netinkami pavadinimai buvo sudaryti ne lietuvių kalba arba begalūniai dirbtini žodžiai, bet jie buvo įregistruoti. Kitaip tariant, noriu pasakyti tai, kad bet koku atveju turime egzistuojančią sistemą, kada įmonės, organizacijos randa būdą apeiti įstatymo nuostatas.

Kita vertus, be abejo, tai yra perteklinė, pabrėžiu, tai yra perteklinė biurokratinė našta įmonėms, kurios čia steigiamos. Tuomet atsiranda dviprasmybė dėl prekės ženklo įregistravimo ir įmonės įregistravimo. Manome, kad šis palengvinimas tikrai paskatintų ir nesukurtų papildomų neigiamų įtakų Lietuvoje.

PIRMININKAS. Klausia kolega S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamasis ministre, aš nesu toks kosmopolitas kaip mano kolega Virginijus, bet ar jums neatrodo, kad tas projektas yra truputį skubotas ir mes einame tarsi prieš traukinį, nes dabar diskutuojame, ar, kur, kada, kaip leisime vartoti tris svetimas raides? Ar jums neatrodo, kad reikėjo dar truputį neskubėti ir pažiūrėti, kokie sprendimai bus priimti, nes šiek tiek koreliuoja tie dalykai tarp savęs? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Be abejo, galutinis sprendimas bus jūsų, Seimo, kokia yra nuostata dėl skubos... Bet, mūsų vertinimu, šiuo metu, kada turime situaciją, kai Latvijoje, Estijoje, Norvegijoje, Danijoje ar kitose aplinkinėse šalyse tokių nuostatų, ribojančių nuostatų, nėra, lyginant su Lietuvos Respublika, manome, kad sprendimas yra laiku. Jis kaip tik skatintų investicijas. Tikrai nedarome kompromisų dėl lietuvių kalbos vartojimo, nes kalbame tik apie geresnių, platesnių sąlygų sudarymą dėl pavadinimų, bet jokių būdu nedarome kompromisų dėl lietuvių kalbos vartojimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių kalbėti. Už – M. Majauskas. Prašom, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dar kartą noriu padėkoti gerbiamajam ministrui, atėjusiam su tokia iniciatyva. Aišku, tai yra smulkus, nedidelis žingsnis, bet jis yra tikrai teisinga kryptimi – atviros, progresyvios Lietuvos link. Tai padeda ypač naujam, jaunam verslui kurtis, steigtis, ieškoti naujų rinkų ir kalbėti ta kalba, kuria kalba visas verslo pasaulis. Aš labai kviečiu palaikyti ir balsuoti už šį projektą. Ačiū. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Prieš – kolega P. Urbšys. Kolega P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikro aš nežinau, kaip jūs jaučiatės Lietuvos Respublikos sostinėje. Aš kartais senamiestyje tikrai pasijuntu, kad esu ne Lietuvoje. Jeigu mes gėdijamės, kad mes esame lietuviai, jeigu mes gėdijamės savo tautos, tai gal pradėkime gėdytis ir Konstitucijos, kurioje įrašyta, kad vis dėlto valstybę kuria tauta? Jeigu viską apribosime verslu, be abejo, tada viskas apsimokės, bet kas mes dėl to liksime? Čia aiškus žingsnis atgal. Jūs iš Seimo tribūnos paminėjote, kad yra galimybė registruoti pavadinimus nelietuviškais rašmenimis. Įmonės tai ir daro. Nebent įmonės nori išsižadėti savo tapatybės, kad jos yra Lietuvos įmonės, aš nežinau, ar naudinga pačiai Lietuvai save reprezentuoti užsienio valstybėse.

PIRMININKAS. Prašau. Atsiprašau, čia buvo prieš. Nėra bendro sutarimo, balsuojame, gerbiamieji kolegos, po pateikimo dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1159 ir įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1160. Kas pritaria po pateikimo šiems įstatymų projektams, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę,

balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. (*Šurmulyš salėje*) Kolegos, prašom užimti savo vietas ir netriukšmauti, jeigu galima.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 88 Seimo nariai: už – 58, prieš – 9, susilaikė 21. Pritarta po pateikimo. Dėl abiejų įstatymų projektų siūlomi komitetai – kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? Pritarta. Kaip papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas. Taip? Žiūriu į pirmininką. Pritariate? Taip. Kolegos, abu įstatymų projektus siūloma svarstyti Seime gruodžio 19 dieną.

15.56 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Moldovos Respublikos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-1273 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-6 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Moldovos Respublikos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-1273. Kviečiu ministrą R. Masiulį, susisiekimo ministrą. Ministre, prašom pristatyti projektą. Pateikimas.

R. MASIULIS. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau įstatymo projekto rengimo priežastis, tikslus ir uždavinius. Įstatymo tikslas – ratifikuoti Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Moldovos Respublikos bendrosios aviacijos erdvės susitarimą. Šiuo metu oro susisiekimo tarp Europos Sąjungos ir Moldovos paslaugos teikiamos remiantis dvišaliais atskirų valstybių narių ir Moldovos susitarimais. Lietuvos Respublika yra sudariusi oro susiekimo sutartį su Moldovos Respublika. Ši sutartis ratifikuota 1998 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl oro susisiekimo ratifikavimo“.

Siekdama užtikrinti oro transporto rinkos plėtrą, Europos Sąjungos Taryba 2011 metų birželio mėnesį suteikė Europos Komisijai įgaliojimus pradėti derybas su Moldova dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Moldovos Respublikos bendros aviacijos erdvės susitarimo sudarymo. Susitarimas buvo pasirašytas 2012 m. birželio 26 d. Briuselyje. Susitarimu siekiama: pakeisti galiojančius dvišalius valstybių narių ir Moldovos susitarimus dėl oro susiekimo; laikantis abipusiškumo principo, palaipsniui atverti rinką, tai yra suteikti galimybę vykdyti skrydžius atitinkamais maršrutais ir naudotis pajėgumais (susitarimu yra pašalinami visi egzistuojantys tiek Europos Sąjungos, tiek Moldovos oro vežėjų teisių suvaržymai vykdyti skrydžius tarp punktų Europos Sąjungoje ir Moldovoje); užtikrinti, kad nei Europos Sąjungos, nei Moldovos oro vežėjai nebūtų diskriminuojami ir kad jiems būtų sudaromos vienodos veiklos sąlygos; užtikrinti Europos Sąjungos ir Moldovos bendradarbiavimą oro eismo saugos ir saugumo, socialinių reikalų, vartotojų teisių gynimo, aplinkos, oro eismo valdymo, konkurencijos ir valstybės pagalbos srityse.

Susitarimo nuostatos yra viršesnės už atitinkamas galiojančios dvišalės Respublikos ir Moldovos Respublikos sutarties nuostatas. Galiojančiomis skrydžių teisėmis, kurios suteiktos pagal dvišalę sutartį ir kurioms šis susitarimas netaikomas, galima ir toliau naudotis su sąlyga, kad valstybės narės ir jų piliečiai nėra diskriminuojami. Priėmus įstatymą ir ratifikavus susitarimą, bus įgyvendinti Lietuvos įsipareigojimai dėl Europos Sąjungos teisės perkėlimo. Siūlyčiau priimti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis ministre. Jūsų nori paklausti kolega K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš norėčiau paklausti, kaip bus traktuojama Padnestrės oro erdvė? Ar kaip Moldovos teritorija, ar reikės su Rusija suderinti dėl Padnestrės, ar čia patenka į tą sąvoką, kurią mes dabar deriname, ar ne?

R. MASIULIS. Aš šį klausimą pasitikslinsiu, atsakysiu jums, dabar negaliu pakomentuoti.

PIRMININKAS. Čia gal Užsienio reikalų ministerija galėtų žinoti. Gerbiamieji kolegos, ar yra norinčių kalbėti už? Už nori K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Na ką, kolegos, Europos integracijos dalykas, balsuokime už.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime bendru sutarimu? Prašom balsuoti. Kas pritariate ratifikavimo su Moldova įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1273, balsuojate už po pateikimo, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Prašom, kolegos, kviečiu užimti savo vietas ir balsuoti. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 95 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas – Ekonomikos komitetas. Ar reikia dar kitokių komitetų? Nereikia. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

16.01 val.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1162, Farmacijos įstatymo Nr. X-709 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1163 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-7a ir 2-7b klausimai – įstatymo projektai Nr. XIIP-1162 ir Nr. XIIP-1163. Kviečiu kolegę A. Širinskienę pateikti abu projektus. Prašom, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Taigi, mielieji kolegos, noriu pristatyti du įstatymų projektus. Iš tiesų pagrindiniai narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės principai yra numatyti Jungtinių Tautų 1961 metų konvencijoje ir ta konvencija, kaip žinome, pateikia narkotinių medžiagų sąrašus.

Į konvencijos pirmąjį sąrašą yra įtrauktos medžiagos, dėl kurių yra didžiausia priklausomybės rizika, todėl konvencija nustato, kad valstybės narės tas medžiagas iš pirmojo sąrašo turi labai griežtai kontroliuoti ir gali leisti naudoti tik dėl dviejų priežasčių, t. y. tada, kai tos medžiagos yra vartojamos mokslo ir medicinos tikslais. Tačiau konvencijoje buvo numatyta valstybės, prisijungusios prie konvencijos, diskrecija apsispręsti dėl vartojimo medicinos ir mokslo tikslais.

Lietuva iki šiol buvo priėmusi sprendimą leisti pirmojo sąrašo narkotines medžiagas vartoti mokslo tikslu, tačiau vartoti medicinos tikslu buvo draudžiama. Taigi praktikoje iš tiesų galėjo atsirasti tokių situacijų, kada vaistų gamintojai pagamina saugius ir efektyvius vaistus, tačiau negali registruoti Europos Sąjungoje ar nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka.

Siūlomais įstatymų projektais ir siūlome šią situaciją taisyti, tiesiog nekeisti pirmojo sąrašo apimties, t. y. visas narkotines medžiagas, kurios yra pirmajame sąrašė, taip pat palikti, kaip jos yra. Nedarome intervencijos į konvencijos reguliavimo sritį, tačiau teikiama Farmacijos įstatymo, tiek Narkotinių medžiagų ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo pakeitimais atveriamė kelia visò pirmojo sąrašò medžiagoms būti vartojamoms kaip veikliosoms medžiagoms vaistams gaminti.

Atitinkamai atsiranda ir saugikliai, t. y. kaip ir visiems kitiems vaistiniams preparatams, taip ir vaistams, pagamintiems iš pirmojo sąrašò psichotropinių medžiagų ir pirmojo sąrašò narkotinių medžiagų, turės būti taikoma registracijos tvarka ir, be abejoj, turės būti pateikti, kaip ir dėl visų kitų vaistų, moksliniai įrodymai, kuriais yra užtikrinamas tiek to vaistinio preparato saugumas, tiek jo efektyvumas pacientui.

Be to, kadangi puikiai suprantame, kad pirmojo sąrašò medžiagos yra pačios grėsmingiausios pagal klasifikavimą priklausomybės prasme, tai Sveikatos apsaugos ministerija dėl bendradarbiavimo su kitomis žinybomis būtų įpareigota numatyti ir sukurti poįstatyminį reguliavimą, kaip tie vaistiniai preparatai, kurie yra registruojami su pirmojo sąrašò medžiagomis, judėtų Lietuvos Respublikoje, kaip į ją patektų, būtų skirstomi per vaistines ir t. t.

Taigi neidami į kompromisą dėl saugumo ir narkotinių medžiagų judėjimo kontrolės mes kartu, manau, gebėtume užtikrinti ir tai, kad Lietuvos pacientus pasiektų saugūs ir efektyvūs moksliniais įrodymais pagrįsti vaistiniai preparatai, pagaminti iš visų, jeigu rinkoje tokių atsirastų, pirmajame sąrašė esančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, už pristatymą. Jūsų nori paklausti keletas kolegų Seimo narių. M. Majauskas – pirmasis. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Gerbiama Agnė Širinskiene, aš tikrai noriu nuoširdžiai padėkoti jums ir už pristatymą, ir už registruotą projektą. Nedažnai tą darau, bet tą darau dabar, ir tai darau tikrai iš visos širdies, nes tai yra tikrai labai reikalingas įstatymas. Labai džiaugiuosi, kad yra bendras tiek politinis, tiek visuomenės sutarimas, kad reikia užtikrinti sunkiai sergantiems ligoniams geriausią įmanomą gydymą ir tą padaryti kaip įmanoma greičiau.

Mano klausimas būtų toks. Ar nebūtų galima pabandyti padaryti tai greičiau nei per metus, o, tiksliau, dar daugiau nei metai, kaip jūs esate numatę šių įstatymų įsigaliojimą? Galbūt galėtu-

me nustatyti greitesnį įsigaliojimo terminą ir šiek tiek paskubinti ministeriją, nes žmonių, kurie serga, yra labai labai sunki situacija?

Antras klausimas yra dėl maisto papildų, kuriuose nėra psichotropinės medžiagos THC, bet jie visai neseniai buvo uždrausti Lietuvoje, jie turi CBD veikliąją medžiagą. Jie daugelyje šalių yra leidžiami kaip maisto papildai ir taip pat yra labai reikalingi preparatai ligoniams. Ar nemanote, kad juos taip pat reiktų peržiūrėti?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų dėl įsigaliojimo termino. Mes, prieš pateikdami įstatymo projektą, tą projektą kažkiek deriname ir su Narkotikų kontrolės departamentu. Įvertinus tai, kad yra narkotinių medžiagų judėjimas per sienas ir bus tam tikri apribojimai, buvo išsakyta dvejone tos institucijos, kad jie norėtų turėti laiko paderinti ir kartu su Europos Sąjungos institucijomis, nes mes jau paliesime ir prekių judėjimą per sienas.

Dėl antro jūsų klausimo – maisto papildų. Kaip žinote, Europos Sąjungos teisyne maisto papildai yra reguliuojami ne pagal vaistų teisę, o maisto teisyne yra taikomas. Šiuo atveju vėlgi kiltų tam tikrų teorinių ir praktinių klausimų, kaip galėtų vaisto papildas turėti veikliąją medžiagą, kuri turi tam tikrą poveikį, nes pagrindinis atribojimas vaistinio preparato ir maisto papildu yra ir tam tikras veikliosios medžiagos kiekis, ir daug dalykų. Vėlgi negalime griežtai sakyti, ir mes klaidintume visuomenę sakydami, kad maisto papildai gydo ar atlieka kokias nors vaistų funkcijas. Maisto papildu pagrindinė funkcija yra papildyti maisto racioną tomis medžiagomis, kurių trūksta tuo metu vartotojui.

Tikrai siūlyčiau nepainioti pacientų gydymo ir farmacijos teisyne, maisto papildų teisyne bei raciono papildymo tam tikromis medžiagomis. Šiuo atveju mes apsiribojame tik farmacijos teisyne.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju už iniciatyvą, kurią tikriausiai reikėjo mums Lietuvoje priimti daug daug anksčiau, jau net nekalbu apie šią kadenciją, kalbu apie ankstesnes kadencijas. To iš tiesų reikia čia ir dabar.

Aš vis dėlto norėčiau paklausti jūsų nuomonės apie paplitusį pasaulyje, ir Vakarų Europoje, ir Kanadoje, gydymąsi kanapėmis, kai gydytojas išrašo receptą žmogui, kuris gali pats užsiauginti ir išgauti ekstraktą. Yra labai griežtai ribojama, kiek augalų tu gali auginti, yra labai griežtai kontroliuojama. Tai negali būti vieša, kažkur laukuose ir panašiai. Tai yra griežtai reguliuojama, tik su gydytojo receptu.

Kokia vis dėlto jūsų nuomonė yra dėl šio būdo? Dabar mes kalbame tik apie farmaciją, mes kalbame tik apie vaistų gamintojus, bet galbūt būtų galima ir natūraliu būdu tas veikliąsias gydomąsias medžiagas išgauti? Dėkoju.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų jūs pati paminėjote – Kanadoje. Aš nežinau, ar yra Europos Sąjungoje. Išmanant Europos Sąjungos vaistų teisinę, kiltų tam tikrų klausimų. Vėlgi atsiranda problema – tai tos kultūros homogeniškumas, kai vaistų pramonė gamina, jinai užtikrina ir veikliųjų medžiagų vienodą pasiskirstymą, ir kitus aspektus, kas vėlgi yra labai svarbu tiek užtikrinant pacientui vaisto teigiamą poveikį, efektyvumą ir saugumą. Kitas dalykas, na, nepamirškime, kad tai yra konvencijos pirmojo sąrašo medžiagos, kai mūsų tarptautiniai įsipareigojimai tikrai reikalauja užtikrinti aukštus apsaugos standartus. Tai aš turėčiau labai didelių abejonių.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolegė V. Vingrienė. Prašau.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš, kaip Pluoštinių kanapių įstatymo rengėja, dar Žemės ūkio ministerijoje esu įsigilinsi būtent į šitą sritį. Kalbama būtent apie šio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kalbama daugiau apie šiuos kanapių produktus, įtrauktus kaip vaistiniai preparatai, tai tikrai labai palaikyčiau.

Kitas klausimas būtų tas, ar nereiktų eiti paprastesniu keliu, t. y. tiesiog perkelti iš pirmojo sąrašo, kuriame esančių medžiagų negalima net vartoti, tarkime, tą patį tetrahidrokanabinolį ar kanapių dervą, į antrojo sąrašo preparatus, kurie jau leidžiami vartoti medicinoje, kaip morfinas ar kiti. Tai būtų daug paprastesnis kelias – tiesiog ministro įsakymu pakeisti, ką leidžia ir Tarptautinė narkotikų konvencija. Tokiu atveju tą ir padarė kitos šalys, tarkime, ta pati Vokietija arba Čekija, rodos, ir Slovėnija. Aš manau, kad mes turėtume eiti paprastesniu keliu.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes diskutavome dėl tokio varianto, tačiau suprantame, kad medžiagų kilnojimas iš vieno sąrašo į kitą lemia ir tų medžiagų judėjimo per sienas teisinį režimą, o vienos medžiagos perkėlimas į antrąjį sąrašą reikštų, kad ta medžiaga per sienas juda lengviau.

Kitas dalykas, farmacijos pramonė puikiai ir labai sparčiai vystosi, tai aš nematau priežasties diskriminuoti ir kalbėti vien tik apie kanapes. Matant farmacijos pramonės pažangą ir tuos tyrimus, kurie prasideda, tikrai gali būti taip, kad ir kitos veikliosios medžiagos, kurios yra pirmajame sąrašė, galės būti vartojamos pacientams gydyti. Tiesiog mes, nekeisdami teisinio režimo sąrašo, pasakome, kad taip, visas pirmasis sąrašas, ar tai yra kanapės, kanabinoidai ar kitos medžiagos, kurios yra narkotinės, gali būti vartojamos žmonėms gydyti. Tačiau įvertinę tai, kad Jungtinių Tautų bendroje konvencijoje sakoma, kad tai yra išskirtinė tikimybė, kad tai yra priklausomybę sukeliančios medžiagos, judėjimo per sienas dėl šios priežasties mes išlaikome griežtą teisinį režimą. Tai ir saugumo dalykai, viena vertus, ir, be abejo, pacientų gydymo priemonės, kita vertus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Kamblevičius. Prašau.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, norėjau paklausti. Ar yra nors pusė Europos Sąjungos šalių, kurios vartoja? Kitas klausimas. Ar nepaleisime mes iš butelio džino? Matote, jau kalba apie auginimą, apie viską.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš nemanau, kad mes paleidžiame džiną iš butelio. Europos Sąjungoje, kiek man teko susipažinti, yra keturi vaistiniai preparatai, kurie yra įregistruoti dalies Europos Sąjungos valstybių, tikrai mažiau negu pusės valstybių. Yra rengiama viena paraiška dėl centrinės registracijos, tai atliks Europos vaistų agentūra Londone. Na, paraiškos rengimas, aišku, nereikia registravimo. Taip, Europoje yra vaistinių preparatų, kurie yra pagrįsti moksliskai. Vertiname, kad Europos Sąjungos teisinis, kurį mes esame perkėle iš esmės farmacijos srityje pažodžiui, tikrai taiko aukštus saugumo, efektyvumo, mokslinių tyrimų įrodymų laipsnius. Manau, kad rizikos dėl tos apimties, kiek apima teikiamas projektas, nėra. Aš riziką daugiau matyčiau dėl tų siūlymų, kurie nuskambėjo salėje, dėl auginimo vietoje ar kitų dalykų, dėl perkėlimo iš vieno sąrašo į kitą. Šiuo atveju paliekame pirmąjį sąrašą, kad būtų leistas tas griežtas ir kontroliuojamas judėjimas. Jeigu vėlgi atsiras vaistų gamintojų, kurie kreipsis su paraiškomis į nacionalines tarnybas, prekiauti tokiais vaistais tikrai galima. Kiek man teko domėtis, tai Vaistų kontrolės tarnyba iki šiol nėra gavusi nei farmacijos paklausimų, nei pamačiusi kokio nors susidomėjimo tokius vaistus teikti rinkai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra tik norinčių kalbėti už. Gal galime bendru sutarimu?.. Ne, M. Majauskas nori. Prašau M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes šiandien įteisinome medicininės kanapes Lietuvoje. Pradedame labai labai svarbų procesą. Viena vertus, tai ilgai lauktas istorinis žingsnis, kita vertus, matyt, geriau vėliau nei niekada. Šiandien aš ypač noriu padėkoti už šitą žingsnį ir pasakyti, kad tai nėra joks mano ar mano kolegų nuopelnas, bet tai yra pacientų, kurie šiandien išdrįso kalbėti atvirai ir labai aiškiai apie tai, kad jiems reikia pagalbos ir jie turi gauti visą geriausią gydymą, o mūsų pareiga tai užtikrinti. Gerbiami kolegos, noriu padėkoti ir pakviesti balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl įstatymų projektų Nr. XIII-1162 ir Nr. XIII-1163 po pateikimo. Kas pritaria įstatymų projektams, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Triukšmas salėje*) Kviečiu visus balsuoti! Balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 93 Seimo nariai: už – 92, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritaria. Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Galime pritari? Pritarta. Ar reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti abu projektus gruodžio 12 dieną. Ačiū. (*Balsai salėje*) Prašau. (*Balsai salėje*) Siūlote Prevencijos komisiją? Sutinkame? Ar reikia Prevencijos komisijos. (*Šurmulys salėje*) Reikia? Nereikia? Vieni sako, kad taip, kiti, kad ne. Klausiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininkės. Pirmininkė neturi nuomonės, tada pritariame.

Prašau A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mes turime specialiai sukurtą komisiją. Kam mes kuriame komisijas, kurios nieko nedaro? Tai, kad turėtų... Mes gi posėdžiaujame kiekvieną savaitę ir rytoj vėl posėdžiausime, tai mes tikrai turėtume pasižiūrėti.

PIRMININKAS. Kolegos, siūlau pritarti pasiūlymui. M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes turime daug vaistų, kurie yra opijaus pagrindu, kurie sukelia ir fizinę, ir psichologinę priklausomybę, kurie pasižymi tolerancija, vadinasi, kiekvieną kartą didesnė dozė, ir paskui efektyvi dozė labai nedaug tesiskiria nuo veikliosios dozės. Tai iš tikrųjų mes turime visiškai čia kitą situaciją, mes kalbame apie vaistus, kurie yra reikšmingai ir saugesni, negu šiuo metu vartojami, tarp jų ir gerai žinomas afentanilis. Tie vaistai, apie kuriuos kalbėjo gerbiama Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė, yra reikšmingai saugesni, todėl turėtų būti priimama kuo greičiau ir nestabdoma įvairiomis procedūromis.

PIRMININKAS. Ne, aš nemanau, kad čia stabdo. Aš manau, kad Prevencijos komisija pritaikys ir tikrai apsvartys, čia daug laiko netruks. Kadangi nuomonės nesutampa, siūlau pritarti ir Prevencijos komisijai. Projektus, kaip minėjau, siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Gerbiami kolegos, mes dar nebaigėme rytinės darbotvarkės. Norėčiau pakviesti K. Mažeiką.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirmininke, juk nesutarėme. Jūs kaip ir turėtumėte pasiūlyti balsuoti, ar?..

PIRMININKAS. Paprastai tokiais atvejais nebalsuojame, yra norinčių...

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Bet jeigu aš paprašiau ir nepritariau, tai bent jau būtų korektiška leisti balsuoti.

PIRMININKAS. Bet kai mes skiriame komitetus, nebalsuojame, kas yra prieš, kas yra už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ar galime, jei prašau balsuoti?

PIRMININKAS. Norite balsuoti?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, M. Majauskas siūlo balsuoti. Grįžtame vėl prie to paties klausimo... (*Balsai salėje*) Ar reikia šį klausimą, kuris buvo prieš tai A. Širinskienės pristatytas, šalia pagrindinio Sveikatos reikalų komiteto dar duoti papildomai pasvarstyti Prevencijos komisijai? Kas už, balsuoja... Balsuojame alternatyviai. Kas už, balsuoja už pasiūlymą dėl Prevencijos komisijos, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*)

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirmininke, jūs ne taip suformulavote. Yra Priklausomybių prevencijos komisija.

PIRMININKAS. Priklausomybių, taip, taip.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). O jūs sakėte Prevencijos, šiaip dar yra Savižudybių ir smurto prevencijos komisija.

PIRMININKAS. Taip, taip, Priklausomybių, aš turėjau galvoje Priklausomybių. Kas pritaria šitam A. Syso pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Dėl papildomo komiteto, šiuo atveju komisijos.

Gerbiami kolegos, už balsavo 24, prieš – 65. Nepritarta.

16.20 val.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1116 (pateikimas)

Dabar jau tikrai grįžtame prie rytinės darbotvarkės nepabaigtų klausimų. Tai yra 1-18 klausimas – Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1116. K. Mažeika, komiteto pirmininkas. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties noriu pristatyti įstatymą, kuris lyg ir buvo atmetas prieš pusę metų, bet tai yra labai susijęs su Medžioklės įstatymu projektas, nes siekiant įgyvendinti tikslus, kurie keliami įstatyme, tomis pataisomis, kurios numatytos, išties yra siūloma padidinti mokesčių už gamtos išteklius, kuris buvo didintas gana seniai. Aptarta ir su medžiotojų bendruomene. Tikrai nemažai žmonių pritaria būtent šiam žingsniui, nes lūkesčiai, kurie keliami, tikrai reikalauja resursų. Bet koku atveju lyg ir buvo pasigirdę, kad nukentės savivaldybės, tačiau prieita prie kompromiso, kad mokesčiai turėtų didėti du kartus ir lygiagrečiai – po 50 % savivaldybėms ir 50 % į specialiąją Aplinkos ministerijos programą. Tai leistų pasiekti visų užsibrėžtų tikslų.

Kalbant apie savivaldybes, tai toms savivaldybėms, kurios patiria daugiau žalos nuo vilkų ar kitų plėšrūnų, būtų kompensuotas tas skirtumas, nereikėtų ieškoti papildomų lėšų.

O kalbant apie ministerijos specialiąją programą, tai ji išties yra praplėsta ir būtent akcentuotos su medžiotojais susijusios veiklos. Kaip žinote, įstatyme yra naikinamas būtent sąvadas, tai yra duomenų pateikimas į sąvadą, tai medžiotojams kainuodavo iki 20 eurų, o iš to lyg ir išgyvendavo Medžiotojų ir žvejų draugija arba kitos draugijos. Išties lyg ir buvo pasigirdusios kalbos, kad pati draugija neturės pajamų, neturės iš ko gyventi, nutrūks daug metų trukusi veikla, gera veikla, susijusi su medžiotojų kultūros kėlimu, su kitomis tradicijomis. Numatyta iš Aplinkos ministerijos specialiosios programos numatyti lėšų vykdyti būtent projektinei veiklai, susijusiai su medžiotojų kultūros tradicijų puoselėjimu, su renginiais, su Lietuvos šimtmečio renginiais, kurie numatyti, taip pat kitai veiklai, susijusiai su medžioklės saugumo reikalais, su atsakomybe medžioklėje.

Galiu tiktai paminėti, kad šiandien ministerija surinkdavo apie 30 %. Tai būdavo apie 1,1 mln. eurų. Savivaldybėms tekdavo per 3,5 mln. eurų. Jeigu po 50 % išlyginus lėšų paskirstymą ir padidinus du kartus, savivaldybėms padidėtų apie 30 %. Savivaldybės, kaip ir minėjau, turėtų daugiau lėšų įvairioms programoms. Ne tik žalai atlyginti, bet ir kas susiję su sveikatingumu, ir kitomis aplinkosauginėmis programomis.

Kolegos, jeigu turėsite klausimų, tikrai mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis – E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Apie įmokų padidinimus iš tikrųjų irgi yra atskira nuomonė, nes galbūt tie žmonės, kurie neturi už ką sumokėti, apskritai bus eliminuoti iš medžioklės. Bet klausimas apie visa kita. Iš tikrųjų bent jūsų politinė doktrina buvo tokia, kad jūs turėtumėte pasitikėti kuo arčiau esančiomis bendruomenėmis, bet šiuo atveju išeina taip, kad jūs persikirstymą darote atvirkščiai – šiek tiek procentus mažinate savivaldai ir žemiausiai grandžiai ir visus pinigus bandote perkelti aukščiau, neva aukštesnė valdžia geriau išspręs. Iš tikrųjų ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų laikytis subsidiarumo principo? Jeigu pinigai surenkami tam tikriems tikslams (o čia iš tikrųjų medžiotojai dėl plotų prižiūrėjimo ir dėl pamaitinimo), tai iš tikrųjų kam kelti viršun, kai galima skirstyti ten, kur jie surenkami? Ačiū.

K. MAŽEIKI (LVŽSF). Geras klausimas. Tačiau, kaip ir minėjau pradžioje, kad išties padidėja tos pačios dotacijos ir savivaldybėms. Tikrai nenukenčia. Teko įvertinti nemažai savivaldybių – nepanaudoja maksimaliai tų pinigų, kuriuos gauna už vilkų žalą ir iš kitų eilučių. Tiesiog gražina į biudžetą. Visai nedaug savivaldybių tiesiog pritrūksta tų pinigų ir prašo papildomų dotacijų. Bet turiu paminėti ir tai, kad medžiotojai tikrai atsakingai ir prižiūri, daugelis ir maitina tuos žvėris, bet turime paminėti ir tai, kad šiandien Vyriausybė per tiek metų turėjo imtis ir kraštutinių priemonių, kad padėtų kovoti su afrikiniu kiaulių maru, moka išmokas po 300 eurų. Kiti žmonės tiek pensijos negauna, kiek gauna medžiotojai už vieną sumedžiotą šerną. Tie pinigai tenka medžiotojų būreliams, kurie iš tų pinigų taip pat lygiai gali... Tas lėšas gali išleisti ar sumokėti mokesčiui, ar tam pačiam žvėrių pašarui, ar kokiai nors kitai infrastruktūrai ir renginiams organizuoti.

PIRMININKAS. Klausia R. Martinėlis. Prašau.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėjau paklausti. Jūs minėjote, kad, keliant nuomos mokesť savivaldai, bus daugiau skiriama sveikatingumo programoms. Tai yra labai teigiama.

Norėjau paklausti, ar bus investuojama iš Aplinkos ministerijos į medžioklės infrastruktūrą, sakykim, šaudyklų ir kitų įrenginių plėtrą?

K. MAŽEIKI (LVŽSF). Geras klausimas. Išties iš Aplinkos ministerijos specialiosios programos taip pat... Tame pagrindiniame įstatyme ir yra numatyta, kad būtent su medžioklės kultūra susijusioms veikloms, taip pat gyvūnų veisimo programoms. Lyg ir sutarta su medžiotojų bendruomene, kad ir smulkiosios faunos – kurapkų, kiškių veisimo programoms tikrai būtų tikslinga tuos pinigus naudoti. Taip pat Medžiotojų ir žvejų draugija, įstatyme įtvirtinta, bus atsakinga už medžiotojų saugumo užtikrinimą, saugios medžioklės užtikrinimą. Vėlgi tie pinigai galėtų būti naudojami būtent jų turimai infrastruktūrai, kuri yra nusidėvėjusi, dažnai nelabai tinkama, remontuoti, restauruoti, pritaikyti prie šiuolaikinių reikalavimų. Kaip daugelyje Europos šalių, sa-

kykim, tuos praktinius įgūdžius formuoja ne teoriškai kaip dabar, bet galėtų lygiai taip pat, kaip ir kitose šalyse, praktiškai formuoti ir atsakyti būtent medžiotojų organizacijos.

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, aš suprantu, kad jūs turite daug žinių šiuo klausimu, bet jeigu jūs trumpiau atsakytumėte... Labai daug Seimo narių nori paklausti. Gerai? Klausia A. Baura. Prašau.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, mano klausimas yra analogiškas kolegos E. Pupinio. Pats esu iš to regiono, kuris bene labiausiai šiais ir praeitais metais yra nukentėjęs nuo vilkų daromos žalos, aš tiesiog pasakysiu pavyzdėlį. Šiais metais Anykščių rajone nuo vilkų... Užfiksuota tų tokių, kurie jau registruoti, 30 atvejų, o tai reiškia, kad vilkai papjovė 96 avis, 3 veršius ir 1 ožką. Tiktai tai, kas yra registruota. Čia pinigų suma tikrai yra nemaža. Mes turėjome atvejį, kai 2014 metais jau pagal rajono savivaldybės specialiąją programą dėl atlyginimo už vilkų padarytą žalą buvome pritrūkę pinigų.

Mano klausimas būtų toks: ar vis dėlto čia neperlenkta lazda, kai 11 straipsnio 2 dalyje siūloma būtent po 50 % to mokesčio padaryti pinigų? Tuo labiau aš nebūčiau linkęs gal sutikti su jūsų teiginiu, kad buvo savivaldybių, tų...

PIRMININKAS. Klauskite, kolega.

A. BAURA (LVŽSF). ...kurios nepanaudojo pinigų. Aš nelabai suprantu, kaip taip gali būti.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Galiu paaiškinti, nes numato... dėl galimos padarytos žalos yra numatyta savivaldybėje eilutė ir, jeigu žalos nebuvo, jos nepanaudoja praktiškai. Ką ir noriu paminėti, kad yra vėlgi įstatymo projektas ir ministerija siūlo lygiai taip pat. Ir mes siūlome ir pritariame tam, kad būtų atlyginama žala ne tik už tiesiog gyvūnus, kurie buvo vilkų sudraskyti, bet ir būtų įvertinta, kokio tai lygmens gyvūnai: ar tai veisliniai gyvūnai, ar tiesiog paprasti ūkiniai gyvūnai, kurių vertė yra pakankamai skirtinga. Veisliniai, kaip suprantate, yra daug brangesni. Mūsų skaičiavimais, to 30 % padidėjimo tikrai pakaktų, o jeigu kiek trūktų, visada galima suderinti su ministerija. Jie tikrai atsižvelgia į tuos ūkininkų prašymus, savivaldybių prašymus ir ta žala kompensuojama. Nebuvo tokio atvejo, kad nebūtų kompensuota.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamas komiteto pirmininke, aš vis tiek nesuprantu jūsų logikos. Jūs pasakote, kad savivaldybės tų lėšų neišnaudojo. Tai kam tada reikia daugiau surinkti? Toliau – dar vienas niuansas. Kaip jūs skaičiuosite tuos mišrius miškus? Vienu medžiu daugiau ar mažiau lapuočių ar spygliuočių? Galbūt reikėtų nustatyti vieną bendrą tarifą, jeigu ten yra kas nors mišraus? Ir, aišku, pensininkų čia jūs tikrai neapginsite, nes visi privalės būreliuose mokėti didesnius mokesčius. O čia kaip su PVM šilumos tarifui – bus daug žmonių, pensininkų, kuriems iš tikrųjų bus sunku pakelti tuos padidėjusius mokesčius.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų galiu pasakyti, kad metodiką, kaip skaičiuojami mokesčiai dėl mišrių miškų, spygliuočių ar pievų, nustato mokslininkai. Tam ir yra daromas Medžioklėtvarkos projektas – kas dešimt metų žiūri, kiek kokių miškų, kiek kokių mokesčių turi būti. Tam ir skaičiuojama, tam dirba mokslininkai, ne kokia nors atskira komisija. Buvo mokslininkų įžvalgų, kad tikrai būtų tikslinga peržiūrėti įkainius, nes po šito įstatymo turėsime dėl gamtos išteklių, kalbant apie žvyrą, vėlgi sulyginimo. Tie ištekliai, kurie, palyginus su gyvąja gamta, lyg ir turėtų būti mažesni, yra ir taip gerokai didesni už gyvosios gamtos išteklius. Manau, tai pakankamas signalas, kad reikėtų tai peržiūrėti. O dėl pensininkų galiu pasakyti, kad yra beveik apie 10 tūkst. medžiotojų, kurie iš viso neturi kur medžioti. Tai ne tik pensininkai, bet ir jaunimas, ir gana jauni. Tos pačios draugijos suka galvas, kaip tiems žmonėms suteikti galimybę. Manau, kad turime atsižvelgti bendrai į visus. Neturime žiūrėti tų, kurie kažkada turėjo tam tikrų privilegijų. Turime žiūrėti į visus vienodai, vertinti ir leisti, suteikti galimybę visiems pasirinkti.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs labai aiškiai šiuo įstatymo projektu siūlote padidinti mokesčius ir padidinti tiems medžiotojams, kurie galbūt ir neturi tų pajamų. Aš kalbu apie tuos, kurie gyvena, sakykime, iš pensijos ir panašių dalykų. Galbūt tas jūsų siūlymas dėl naujų mokesčių įtraukimo galėtų būti susijęs, pavyzdžiui, su priėmimo į klubus, būrelius tvarkų keitimu, bet šiuo atveju jūs einate keliu, kai didindami mokesčius galbūt dalį tų mažiau turtingų žmonių išvarysite iš medžioklės ir tada jų vietas užims kiti.

Antras dalykas. Nelabai tikėtinas jūsų sakymas, kad mes pakelsime mokesčius, tada liks ir savivaldybei, bet faktiškai savivaldybės dalį, kuri skiriama nuo šitų mokesčių, sumažinate. Mano klausimas būtų labai konkretus. Ar nematote kitų būdų, kaip įtraukti jaunimą į medžioklės...

PIRMININKAS. Klauskite.

J. OLEKAS (LSDPF). ...veiklą nedidinant mokesčių tiems žmonėms, kurie dabar medžioja ir galbūt neturi tam lėšų? Ačiū.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Galbūt aš pataisyčiau jus. Tikrai manau, kad tai nėra vargingų žmonių užsiėmimas, pirmiausia. Galbūt ir yra kažkokia dalis žmonių, kuriems bus sudėtingiau, bet, manau, visi klubai turi asociacijos, vadinkime, turi galimybę priimti daugiau narių ir taip išskaidyti mokesčių, susimąžinti ir kompensuoti. Tai neturėtų būti baimė būti uždariems ir bandyti visomis galimybėmis išlaikyti tą patį, vadinkime, plotą su tiek pat žmonių. Tai, manau, turėtų atrišti rankas, atverti duris ir būti atviresniems, pasitikėti tais jaunaisiais kolegoms.

Kitas dalykas. Yra nemažai medžiotojų, kurie priklauso dviem, trimis ar netgi penkiems klubams. Nedideli mokesčiai leidžia jiems, suteikia galimybę priklausyti keliems klubams. Galbūt jie atlaisvins vietą ir į tą vietą bus priimtas tas jaunas, naujas medžiotojas. Tai vėlgi kita alternatyva. O kitiems, kurie turi vėlgi tuos didelius miškus, gerus miškus, žinote, įstatymo pataisa yra pateikta dėl to, kad bus galima oficialiai parduoti žvėrieną, kurią jie sumedžioja, nes šiandien labai klesti nelegali prekyba. Skelbimuose, jeigu atsidarytumėte skelbimų portalus, tikrai galima rasti daug skelbimų, kai parduodama mėsa ar kokie nors žvėrienos gaminiai. Tai galėtų būti dalis pajamų ir jie taip pat galėtų kompensuoti tą dalį, vadinkime, tą skirtumą, ir taip mes paskatintume ir ūkiškumą, ir sudarytume galimybę ūkiškai tvarkytis ir gauti pajamas į biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Už norėtų kalbėti V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Man leidžiate?

PIRMININKAS. Prašau.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas pirmininke, aš tikrai kviečiu kolegas palaikyti šį įstatymo pakeitimo projektą, nes dabar kalbama ne vien apie pomėgį, kai mes atitinkamai turėtume užtikrinti galimybę medžioti ir mokėti galbūt mažesnius ar didesnius mokesčius, bet klausimas yra pusiausvyra tarp gamtos išteklių ir paties pomėgio. Aš manau, kad gamtos išteklių naudojimas taip pat turi savo kainą ir vėl tie patys mokesčiai bus paskirstyti tiek už medžiojamų gyvūnų padarytą žalą, tiek ūkininkams, tiek ūkiniams gyvuliams, tiek galbūt ūkininkų plotams. Manau, kad tikrai labai logiškas siūlymas padidinti mokesčius dvigubu tarifu. Kviečiu visus palaikyti. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Prieš – E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Kolega kalbėdamas tikrai daug čia pasakė tokių įdomių frazių, kai tenka suprasti, kad medžioklė nėra kokių nors vargingų žmonių užsiėmimas, reikia, kad tuo užsiimtų tik turtingi žmonės.

Dar vienas dalykas. Iš tikrųjų kam reikalingi tie pensininkai, kurie medžioja, nes, anot gerbiamo kolegos Seimo nario Kęstučio, laukia daug jaunų žmonių su šautuvais, kurie turi būti, vadinasi, įeiti į medžioklių plotus ir, ko gero, taip reikia suprasti, kad tam ir didinama kaina, kad kažką patrauktų ir kažkas galėtų pradėti medžioti.

Dar viena blygybė – tai, kad iš tikrųjų bandoma gana neteisingai perskirstyti lėšas. Dalį lėšų, kurios turėtų būti panaudojamos spręsti vietos problemoms, – čia ir gerbiamas A. Baura sakė, kad vietos problemų tikrai yra, kas susiję su kompensavimu ir dėl plėšrūnų, ir dėl šernų plotų sugadinimo. Tai vėlgi jos turi būti kuo žemiau, o ne ten kur nors aukščiau spręsti globalias problemas, kažkokių šaudyklų ir taip toliau. Tikrai nepritarčiau, nes, manau, ir kiti iš regiono turėtų tam nepritari. Iš tiesų problemos turi būti pagal subsidiarumo principą sprendžiamos kuo žemiau, o ne atiduotos ministerijoms, kurios po to lėšas išdalina neaišku kam, o problemos lieka neišspręstos. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, nėra bendro sutarimo. Turime balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XIII-1116. (*Balsai salėje*) Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*) Prašau ramiai atsisėsti, balsuoti ir netriukšmauti, jeigu galima. (*Šurmulyš salėje*) Balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 79 Seimo nariai: už – 51, prieš – 2, susilaikė 26. Po pateikimo pritarė. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Galime pritariti? Ir kaip papildomi – Aplinkos apsaugos komitetas, Kaimo reikalų komitetas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar pakaks? (*Balsai salėje*) Pakaks. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną.

Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiami Seimo nariai, aš manau, kad galbūt būtų įdomi Vyriausybės išvada šiuo klausimu. O apskritai kas čia stebisi – tai anksčiau tik karaliai medžiodavo, jokie elgetos ir pensininkai nemedžiodavo, tai yra karalių pramoga ir reikia suprasti vieną kartą. Dabar kokie čia pensininkai – tegu sėdi sau namie ant *pečiaus*, o nemedžioja. Čia turtuolių pramoga ir turi suprasti, ir dar mokesčius reikėtų didinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Pirmininke, reikia Vyriausybės išvados? Nereikia. Pirmininkas sako, kad nereikia.

Kolegos, baigiame šį klausimą.

16.40 val.

Informaciniai pranešimai

Turiu informaciją: įvyko pasikeitimų Lietuvos socialdemokratų darbo frakcijoje. Frakcijos seniūno pavaduotoju išrinktas A. Butkevičius.

16.40 val.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1267 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-19 klausimas. Vėl kviečiu K. Mažeiką į tribūną. Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1267. Pateikimas. Prašom, pirmininke.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Šis įstatymo projektas apie gelmių išteklius. Siūloma suvienodinti žvyro ir kito smėlio mokesčio tarifus, nes taip bus supaprastintas mokesčio deklarasavimas ir nekils ginčų tarp naudingų iškasenų naudotojų ir kontroliuojančių institucijų. Galiu tik pagarsinti, kad šiandien smėlio kubinis metras yra įvertintas 38 euro centais, o žvyro – 48 euro centais. Siūloma nustatyti 42 euro centus už smėlį ir žvyrą, kad nekiltų, kaip ir minėjau, įvairių diskusijų ir vertinimų, nes tie sluoksniai yra persidengę ir patiems eksploatuotojams kyla daug klausimų. Galbūt kai kuriais atvejais kyla ir tam tikrų smulkių korupcinių atvejų, kai lyg ir pakraunamas vienas, o užrašomas kitas. Tai išties labai logiškas sprendimas suvienodinti ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti V. Kamblevičius. Prašom, kolega. V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Taip, taip. Norėjau jūsų paklausti. Nustatant kainas, visų pirma reikia žinoti, kokie yra ištekliai, ko yra daugiau, smėlio ar žvyro, tada kalbėti apie kainas ir koks santykis?

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Geras klausimas. Tačiau, kaip ir minėjau, šie sluoksniai yra pakankamai persidengiantys, ir mes kalbame apie kitą smėlį ir žvyrą, kuris naudojamas ūkio reikalams ir kitiems reikalams. Su Geologijos tarnyba buvo derinta ir tas poveikis tikrai neturės kažkokio didelio skirtumo, nes šiandien, kaip ir minėjau, buvo sudėtinga įvertinti – kartais rašydavo smėlį, kartais žvyrą. Išties yra priemaišų, todėl kartais kyla klausimas, kodėl būtent tas ar tas, nes kontroliuojančios institucijos negali nustatyti arba joms sunku nustatyti, nes lyg ir dviprasmiškai išeina. Mašinos dalyje, kaip sako, vienas ekskavatoriaus kaušas atrodo smėlio, o kitas – labiau žvyro. Tada kur kas yra? Todėl buvo nutarta ir siūlomas toks loginis sprendimas. O biudžetas tikrai neturėtų nukentėti ir turėtų išlikti tas pats pajamų kiekis, kuris buvo iki šiol, tik būtų aiškumas.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Visi nori kalbėti už? Gal nereikia? Bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū. Pritarė bendru sutarimu. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritariti? Ačiū, pritarė. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną.

16.43 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15², 15³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 3 straipsnio papildymo ir 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1312 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-8 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo keičiamųjų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1312. Kviečiu į tribūną M. Majauską. Prašom, Mykolai. Pateikimas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų karšta medikų tema – daug kalbėjome apie atlyginimus, ir man atrodo, kad turime bendrą tiek visuomenės sutarimą, tiek politinį sutarimą, kad medikams atlyginimai turėtų artimiausiu metu didėti, ir didėti pakankamai reikšmingai.

Antras klausimas, kuris yra taip pat jautrus ir svarbus ir kurį medikai ne vieną kartą kėlė, tai įstatymas, kuris netrukus įsigalios, Lietuvos Respublikos Prezidentės inicijuotas įstatymas, dėl sankcijų už eiles sveikatos priežiūros įstaigose. Pats įstatymas iš tikrųjų yra pažangus ir, mano žiniomis, yra šalių, kur jis yra įgyvendintas. Ten, kur įgyvendintas, ten eilės mažėja, bet, deja, Lietuvoje panašu, kad šis projektas neveiks. Neveiks, nes jam nėra kol kas pasiruošta, nėra suteikta pakankamai resursų. Daug priežiūros sveikatos įstaigų nėra pasirengusios tinkamai sutvarkyti eilių todėl, kad negauna adekvataus finansavimo, nepritraukia pakankamai medikų, neužtikrina tam tikros infrastruktūros, todėl ir susidaro eilės. Siūlymas yra atidėti tų sankcijų įsigaliojimą.

Žinau, kad tokį patį įstatymo projektą yra parengę ir teikia Socialdemokratų partija. Žinau, kad labai panašų ir valstiečiai, tai aš manau, kad galbūt reikia juos visus sujungti ir mums labai rimtai pasvarstyti, nes laiko liko labai labai nedaug. Kviečiu pritarti po pateikimo ir judėti į priekį.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamasis kolega, jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmoji – A. Kubilienė. Prašom. A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Jūsų projekte siūloma už laiku nesuteiktas paslaugas iš PSDF didinti apmokėjimą 5 %. Žinant, kad šitų paslaugų, kurios yra suteikiamos...

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Už laiku suteiktas.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Taip, už laiku suteiktas. Žinant, kad yra maždaug apie 80 %, tai iš tikrųjų yra tokia tikimybė, kad tai nebūtų kaip ir skatinimas, o būtų tikriausiai įkainio padidėjimas. Ar jūs skaičiavote, kiek reikėtų lėšų tam?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų, jeigu atkreipsite dėmesį, ten yra iki 5 %, ir tas yra labai sąmoningai, nes yra daug įstaigų, kur mes matome, kad yra eilės, ir eilės ne todėl, kad kažką gydymo įstaigos darbo blogai, bet yra labai geri medikai, labai geri specialistai, pas kuriuos žmonės registruojasi ir nori konkrečiai pas juos patekti, todėl yra eilės. Yra daug įstaigų, kurios aptarnauja teritoriją, kur yra labai mažai žmonių, kur galbūt teikiamų paslaugų kokybė nėra adekvati ar tinkama, ar kokybiška, ar net saugi, todėl ten nėra eilių. Tas įstaigas premijuoti ir skatinti, aš nematau, kad būtų tikslinga. Todėl kartu šį įstatymą rengę sakėme, kad turime premijuoti iki 5 %, o Teritorinei ligonių kasai palikti nuspręsti, kurios įstaigos turėtų būti premijuojamos, premijuojamos pagal principą, kurios tvarkosi geriau ir gerai, pagal tai, kokie iššūkiai yra. Ne tos, kurios tvarkosi blogai ir ten nėra eilių dėl įvairių kitų priežasčių, o dėl to, kad tvarkosi gerai.

PIRMININKAS. Klausia D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Gerbiamasis prelegente, iš tikrųjų sveikintinas dalykas, ką jūs... Kaip jūs minėjote, ir vieni, ir kiti siūlome panašius. Bet dabar norėjau paklausti. Jūs dėl to *baudavimo*, jeigu įstaigos nepasiekia atitinkamų rodiklių, lyg ir paliekate šitame projekte?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Noriu atkreipti dėmesį, kad nemažai įstaigų, kurios nesusitvarko ir praleidžia eilių terminus, tai daro, nes trūksta kompiuterinio tomografo, trūksta kolonoskopo...

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Atsiprašau, kolega...

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Jeigu galiu, aš pabaigsiu. Trūksta *infekcionistų*, trūksta neurologų. Kai kur yra tvarka – ministro įsakymas, kuris reikalauja su įvairiomis lėtinėmis ligomis: hipertenzija, cukriniu diabetu, bronchine astma, nuolatos eiti pas specialistus, todėl susidaro papildomos

eilės, ko visiškai nereikia. Tai sutvarkykime tuos dalykus ir įstaigos neturės eilių, ir nereikės jų *bauduoti*, ir nereikės nieko skatinti, nes viskas bus sutvarkyta.

PIRMININKAS. Klausia R. Martinėlis. Prašom.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti, ar nemanote, gal reikėtų prieš tai atlikti paslaugų personalo, kiek jo trūksta, monitoringą? Ar nenukentės paslaugų kokybė, didinant prieinamumą, nes paslaugų suteikiama, faktiškai diduma paslaugų yra be eilių suteikiama, o personalo yra tiek, kiek yra, jo daugiau neatsiras?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, aš pakartosiu dar ir dar kartą. Kelių dalykų reikia, norinti suvaldyti eiles? Ir vėlgi aš esu menkas medicinos specialistas, viso labo buhalteris, mėgstu skaičius ir girdžiu tai, ką kalba profesionalai. Sako, eilės susidaro, nes dėl daugelio ligų, kurios yra lėtinės ligos, reikia nuolat kreiptis į specialistus tam, kad gautų išrašą, kad gautų skyrimą, kad gautų receptą. Didelę dalį jų gali atlikti šeimos gydytojai, ypač, kaip minėjau, dėl lėtinių ligų. Tai dėl tų papildomų kreipimųsi susidaro eilės.

Antras dalykas, trūksta įrangos. Kai trūksta įrangos, tai pačiai įrangai tenka daugiau pacientų, todėl ir susidaro eilės.

Trečias dalykas. Jeigu trūksta specialistų, natūralu, kai trūksta specialistų, tam pačiam specialistui tenka tas pats arba didesnis kiekis žmonių, ir todėl susidaro eilės.

Man atrodo, mes turime spręsti šituos klausimus, juos išspręsdus, tas įstaigas, kurios juos spęs geriausiai, mums visiems padedant, šiek tiek premijuoti, ne visas, bet kai kurias, ir palikti tai atsakingoms institucijoms spręsti. Mano supratimu, bendromis jėgomis mes galėtume užtikrinti, kad jos tikrai susiimtų ir užtikrintų, kad tų eilių būtų mažiau. Tuomet galėtume kalbėti apie tokio pažangaus įstatymo įgyvendinimą. Šiandien man atrodo, kad jam tiesiog yra nepasirengta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju. Mykolai, norėčiau paklausti tokio klausimo. Man šitose diskusijose dėl įsigaliosiančio, jeigu nebus pakeistas ar atidėtas, įstatymo teko girdėti ir tokį argumentą, kad mes paprašysime institucijų nebausti tų gydymo įstaigų, kurios nesilaiko įstatyme nustatytos tvarkos, tiesiog pažiūrėsime į tą įstatymą pro pirštus. Ką jūs manote apie tokį įstatymo įgyvendinimą?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš labai tikiuosi, kad tie žodžiai buvo pasakyti ne įstatymo leidėjo, nes įstatymo leidėjas tikisi, kad įstatymų, kuriuos jis leidžia, priima ir už kuriuos balsuoja, yra laikomasi. Aš labai norėčiau, kad taip ir būtų. Todėl, manau, mes turime visi, labai tikiuosi, bendru sutarimu visiems projektams, tiek socialdemokratų, tiek valstiečių, tiek šiam projektui, pritarti po pateikimo, sujungti ir kalbėti apie tai, kad įsigaliojant toks projektas, kurio laikytųsi ir ministrai, ir visos gydymo įstaigos, ir visų pirma dėl to nenukentėtų pacientai. Ne medikai, bet pacientai, nes pacientai šiuo atveju yra svarbiausia. Bet jeigu kentės medikai, natūralu, medikų kančia persiduos ir pacientams, persiduos ir paslaugos kokybei. Kviečiu atidėti keliems metams sankcijas ir pagalvoti apie tai, kaip mes galėtume kartu sutvarkyti tas eiles. Labai ačiū.

PIRMININKAS. O kodėl jūs pabėgate? Dar yra norinčių paklausti.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš pamačiau – nebėra.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Namu susirengė.

PIRMININKAS. E. Pupinis klausia.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, iš tiesų tai turbūt dar viena klaida, kai direktyvo-
mis stengiamės ką nors sureguliuoti. Pinigų neduodame, problemų nesprenžčiame. Parašysime raštus ir atrodo, kad viskas susitvarkys. Kaip minėjote, nuo to nukentėtų pacientai, nes, savai-
me suprantama, mediko darbas irgi nėra tas, kad kaip konvejeriu gali dėlioti prekes į vieną, į kitą
vietą arba kokius nors daiktus. Tai yra ligos, kurias reikia gydyti, o ne tik priimti ir pažiūrėti, kad
jis kuo greičiau išeitų iš čia.

Bet klausimas kitas. Ar šis įstatymo projektas (vyksta biudžeto svarstymas) turi kokį nors ry-
šį su biudžetu? Ar ten buvo suskaičiuoti tam tikri finansiniai dalykai, kai mes svarstome biudže-
tą? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš labai tikiuosi, kad prie biudžeto klausimo bus grįžta ir bus
grįžta kalbant apie Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervą. Suprantu, kad atidaryti rezer-

vą ir šiandien numatyti tas išlaidas reikštų deficitą ir tai reikštų, kad, matyt, galbūt kitose srityse reikėtų ne taip reikšmingai didinti išlaidas. Tai yra iššūkis, su kuriuo Vyriausybė turi susitvarkyti. Bet aš net neabejoju, kad mes turėsime peržiūrėti biudžetą: arba turėsime peržiūrėti dar dabar, koks jis yra pateiktas, kad medikų atlyginimai didėtų jau nuo sausio 1 dienos, arba tas turės būti padaryta jau Vyriausybės skirstant rezervą po Naujųjų metų.

Aš labai tikiuosi, kad dalis tų pinigų ir bus skirta tam, kad mažėtų eilės. Kaip minėjau, eilės gali, mano giliu įsitikinimu, mažėti dėl kelių dalykų.

Viena, jeigu yra suteikiama pakankamai finansavimo įrangai įsigyti ten, kur eilės yra didesnės. Antra, skiriama pakankamai finansavimo pritraukti medikus, specialistus ten, kur eilės. Kaip kalbėjau, infektologai, neurologai – ten yra didžiausios eilės, bent jau kiek man teko girdėti. Taip pat turi būti peržiūrėti ir įsigalioję ministro įsakymai, kurie, mano giliu įsitikinimu, turi perteklinį reikalavimą eiti pas daugybę specialistų, ypač sergant lėtinėmis ligomis. Aš labai tikiuosi, kad biudžetas bus peržiūrėtas ir bus peržiūrėtas taip, kad medikų atlyginimai didės.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, kiek, jūsų manymu, normaliai dirbančiai Vyriausybei reiktų laiko, kad tą klausimą dėl eilių tinkamai išspręstų? Aš kalbu apie normalią Vyriausybę ir atitinkamai ministrą.

Ir kitas klausimo aspektas. Ar domėjotės, kaip į jūsų projektą žiūri prezidentūra, kuri buvo tų eilių tvarkymo paprastuoju būdu iniciatorė? Ar pritaria, kad reikia vis dėlto stabtelti ir tvarkyti tą situaciją?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš esu nuoširdžiai įsitikinęs, kad Lietuvos Respublikos prezidentūra inicijavo šį įstatymą gerų norų vedama. Tie norai buvo, kad sveikatos priežiūros įstaigos gerai tvarkytų eiles, ir tam reikėjo pasirengti. Šiandien, deja, mes nesugebėjome ir nespėjome pasirengti. Nenoriu badyti pirštais ir sakyti, kad vienas ar kitas yra kaltas. Turbūt visi esame šiek tiek prie to prisidėję.

Bet jeigu mes bendromis jėgomis įvardintume svarbiausias problemas, skirtume tam resursų, aš manau, tą būtų galima padaryti per gerus metus, paskatinti įstaigas, kurios gerai tvarkosi, kad jos tvarkytųsi dar geriau, taip pat ir sutvarkyti tam tikrus ministro perteklinius įsakymus, skirti resursų įstaigoms dėl medikų ir specialistų ten, kur jų labiausiai trūksta, taip pat įsigyti įrangos. Aš manau, kad tai neužtruktų daugiau kaip metus, pusantrų, ir tai būtų pakankamas terminas sveikatos priežiūros įstaigoms susitvarkyti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, dabar jau galite eiti. Atsakėte į visus klausimus.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, šiek tiek paskubėjau.

PIRMININKAS. Už norėtų kalbėti J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tikrai noriu pakviesti pritarti kolegų pateiktam įstatymo projektui. Labai panašų įstatymo projektą, man atrodo, šiek tiek tikslesnį, pristatysiu aš, jeigu jūs leisite, vėliau. Bet šis projektas iš dalies sprendžia tas problemas, kurios susikaupė dėl eilių, galinčių atsirasti ir dėl medikų darbo įtampos. Jeigu pažiūrėtume, kokį įstatymą taisome, tai yra kokias kolega siūlo atidėti procedūras, tai priežastis yra viena ir labai paprasta – dabar galiojantis įstatymas, kuris numato įsigaliosiančią tvarką nuo sausio 1 dienos, labai aiškiai įpareigojo Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir sveikatos ministrą iki spalio 1 dienos parengti tvarkas. Šiandien, jeigu neklystu, yra lapkričio 14 diena. Tų patvirtintų tvarkų nėra. Yra gana didelis nesutarimas dėl ministro pasiūlyto projekto, todėl aš manau, kad mes tikrai negalime leisti, kad ta tvarka įsigaliojotų dabar.

Žinome, kiek yra perkrauti medikai, nes nemaža dalis medikų išvyksta iš Lietuvos, ypač jaunų medikų, tiek gydytojų, tiek slaugytojų, todėl tie pasilikę ir besiaukojantys Lietuvos medikai, kad apžiūrėtų pacientą, kiekvienas pacientas nori būti priimtas ir apžiūrėtas kokybiškai, ir medikas nori to paties, to tiesiog fiziškai padaryti negali.

Todėl aš manau, kad mes turime pritarti kolegų pateiktam projektui. Galbūt, kaip siūlo autoriai, sujungti su mūsų ar kolegų valstiečių projektu, kuris dar ateityje bus pateikiamas, ir pabandyti pasitarti, kaip galėtume išspręsti, kad tikrai nesukeltume dar didesnės griūties dėl įsigaliojusių baudių.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – A. Kubilienė. Prašom, kolege.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Pats noras, kolegos, keisti situaciją iš tikrųjų yra sveikintinas ir tikrai pritariu, kad šiuo metu, šiuo laikotarpiu tą įstatymą reikia taisyti. Tačiau žinome, kad, Valstybinės ligonių kasos duomenimis, apie 80 % paslaugų yra suteikiama tuo laiku, kuriuo įstatymas ir nurodo, šeimos gydytojui priimti per septynias dienas ir kitaip. Todėl iš tikrųjų manau, kad būtų labai didelės sąnaudos pridėti po tuos 5 %, kad ir mažiau už paslaugą, suteiktą laiku.

Kitas dalykas, tikriausiai papildomai reikėtų lėšų ir administravimui, ir visam mechanizmui. Administravimo mechanizmui, kad būtų pažiūrėta, ar tos paslaugos suteiktos laiku, ar ne laiku. Manau, kad šių lėšų šiuo metu nėra, todėl aš nepritariu šiam įstatymo projektui ir siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamieji kolegos, už nuomones. Kviečiu balsuoti, nėra bendro sutarimo.

Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIII-1312 – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo kelių straipsnių pataisoms, prašau balsuoti už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Kolegos, balsavimas pradėtas. Prašau užimti vietas ir balsuoti.

Gerbiami kolegos, balsavo 85 Seimo nariai: už – 41, prieš – 2, susilaikė 42. Nepritarta.

Kokių yra pasiūlymų? Gražinti tobulinti? (*Balsai salėje*) Kokių pagrindų? (*Balsai salėje*) Nėra pagrindo, kolegos. Galime bendru sutarimu gražinti tobulinti? (*Balsai salėje*) Galima. Gražinta.

17.00 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15², 15³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1323 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1323. (*Balsai salėje*) Kviečiu J. Oleką pristatyti įstatymo projektą.

Prieš tai suteikiu žodį (atsiprašau J. Oleko) E. Zingeriui.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai jums ačiū. Mano „už“ įskaitykite, jeigu galite?

PIRMININKAS. Už.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Vis tiek nepritarta. Įskaičiuojame „už“, bet vis tiek nepritarta. J. Olekas. Pateikimas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, lyg nujausdamas, kad gali būti toks balsavimas, su kolegomis parengiau kitą įstatymo projektą. Juo išsprendžiama dalis tų problemų, kurias kėlė kolegė A. Kubilienė ir kiti dėl finansų. Jeigu visi suprantame, kad egzistuoja problema dėl dabartinių finansų, dėl dabartinių žmogiškųjų resursų, kaip išspręsti šią problemą, tai mūsų pasiūlymas susijęs su tuo, kad papildomų finansų tikrai nereikia. Mes tik siūlome geriau pasirengti šį įstatymą įgyvendinti. Jau minėjau, kad galiojantis įstatymas įpareigojo Sveikatos ministeriją ir Vyriausybę parengti tvarkas iki spalio 1 dienos. Šiandien jau lapkričio vidurys – tų patvirtintų tvarkų nėra. Mes žinome tai, kad vyksta didelė diskusija, kad į Privalomojo sveikatos draudimo fondą valstybė už savo draudžiamus piliečius moka maždaug tik trečdalį tos sumos, kurią mes kiekvienas sumokame į tą fondą. Jeigu atsirastų tos lygiavertės įmokos, mes turėtume tam tikrą finansinį resursą tą įgyvendinti.

Dar daugiau. Aš atsiverčiu mūsų dabartinės Vyriausybės programą. Ką joje regiu? Kad išspręstume šias problemas, kurios kyla dėl gydytojų ir slaugytojų pagalbos pacientams, kad paslaugas suteiktų, ligonius gydytų, yra numatyta daug priemonių. Štai numatyti nauji šeimos gydytojams gyventojų aptarnavimo skaičiaus normatyvai ir jiems taikyti reikalingos prielaidos. Kada, jūsų manymu, jį numatyta pateikti? Ne šių metų spalį, lapkritį ar gruodį, jį numatyta įgyvendinti 2018 metų antrajame ketvirtyje.

Kita priemonė, kuri labai svarbi šiam įstatymui įgyvendinti – sumažinti šeimos gydytojo praktikos administracinę naštą. Tvarka! Sumažinsime administracinę naštą, liks daugiau laiko teikti pagalbą pacientams. Bet kada šita priemonė numatyta? Numatyta 2018 metų ketvirtąjį ketvirtį.

Einame toliau: pakeisti šeimos gydytojų apmokėjimo tvarką ir didinti apmokėjimą už gerus darbo rezultatus, skatinamąsias paslaugas, prevencines programas, skubios pagalbos teikimą. Kada numatyta šita priemonė? 2019 metų pirmąjį ketvirtį.

Lygiai taip pat, kaip numatyta išplėsti šeimos gydytojo komandą. Mes sakome, kad šeimos gydytojas užsiima ir tam tikrais socialiniais reikalais, prevenciniais dalykais. Puiku! Numatyta įtraukti gyvensenos, medicinos, socialinius darbuotojus, įtraukti burnos higienistą į pirminės odontologijos pagalbos teikiančiųjų komandą. Kada tai numatyta? 2019 metais. Kada mes iš gydytojų reikalaujame? 2018 m. sausio 1 d.

Labai ūkiškai pasakysiu: mes statome vežimą prieš arklį ir tą arklį už vežimo gerokai plakame. Tik šiuo atveju vežimas yra, deja, pacientas, o plakamas arklelis yra medicinos darbuotojas. Todėl aš nuoširdžiai kolegoms pagelbėju ir teikiu visiems mums, man atrodo, labai suprantamą išeitį – įgyvendinti šias priemones, kurios numatytos Vyriausybės programoje, ir tada pasiekti galimybę, kad kiekvienam medikui, susidūrusiam su pacientu, užtektų laiko jį pažiūrėti ir dėl to mažėtų eilės. Kviečiu pritarti mūsų pateiktam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmoji – A. Kubilienė. Prašau, kolege.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiuo įstatymo projektu jūs nukeliate problemos sprendimą į 2020 metus. Pritariu ir dar kartą noriu pakartoti, kad įstatymo pakeitimas iš tikrųjų būtinas, bet tame įstatyme yra nuostatos, kurios yra susijusios su kokybiškesnėmis paslaugomis pacientams, ir nuostatos, susijusios su efektyvesne gydymo įstaigų veikla. Ar jums neatrodo, kad jūs nuviliate pacientus, kai tas nuostatas nukeliate į 2020 metus? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Ne, neatrodo, nes niekas taip nenuvilia paciento, kaip sutiktas pavargęs gydytojas. Gydytojas, kuris pasitinka savo pacientą su gera nuotaika, skiria dėmesį pacientui, yra didžiausia mūsų efektyvumo vertybė, kai trūksta kokio nors vaistelio ar kokio nors aparato. Bet jeigu medikas bus pailsėjęs, bus pasirengęs, bus negainiojamas ir neplakamas dėl kokių nors bausmių ir popierinių darbų, jis visada suteiks pacientui tą pagalbą. Aš, dirbęs beveik ketvirtį amžiaus praktinį medicinos darbą, daug dienų ir nemažai naktų, labai nuoširdžiai kreipiuosi į jus, kolegos, kad mes suprastume. Čia dabar ne ambicijų karas, ne kas pasiūlė ir kas pritaro tam įstatymui, čia yra mūsų sutarimo su mūsų vienu iš svarbiausių visuomenės sluoksnių klausimas, su tais žmonėmis, kurie davė Hipokrato priesaiką, kad jie galėtų ją normaliai įvykdyti.

PIRMININKAS. Klausia kolega D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Iš dalies mano klausimo jau buvo paklausta. Tiesiog aš gerbiamo kolegos norėjau paklausti. Ar jūs sutiktumėte, gal vis dėlto būtų tikslinga bent jau metus, sakysim, ne afišuoti, bet tiesiog atlikti monitoringą, kad mes tikrai žinotume, kokia yra situacija, ir per šituos ateinančius metus nustatytume, koks tai turėtų būti minimalus laikas, skirtas pacientui, ir koks maksimalus krūvis medikui. Turint to monitoringo rezultatus ir įvedus tam tikrus dalykus, aš įsivaizduoju, mes galėtume tas problemas spręsti gal šiek tiek ir anksčiau.

J. OLEKAS (LSDPF). Puiku, kolega, jeigu mes iš tikrųjų turėsime tuos duomenis ir tas galimybes. Atlikę monitoringą, mes žinosime situaciją, bet, matyt, reikės tam tikrų priemonių. Aš jau minėjau, į Vyriausybės programą dalis tų priemonių yra įtraukta. Jeigu mes turėsime, atlikę jį, to monitoringo atitiktį toms programoms, tai bus puikus variantas.

Dar vienas iš variantų, arba problemų, kurios buvo šiandien minėtos pristatant, dėl e. sveikatos, e. recepto, kurios stringa, kurios verčia vėl pažiūrėti. Mes išbandykime jį gerai ir pamatysime, kad, pavyzdžiui, galbūt nereikia ateiti pas gydytoją specialiai prasitęsti, dar išsirašyti receptą. Mes jau 5–10 min. sutaupysime to, ką bus galima elektroninėje erdvėje padaryti. Aš su tuo sutinku, bet mano pasiūlymas iš tikrųjų nedaryti taip, kad mes kiekvieniems metams baigiantis – gruodį ar lapkritį susirinkę vėl kalbėtume apie pratęsimą. Pasilikime ilgesnį intervalą – iki 2020 metų, kai tos priemonės bus įgyvendintos pagal Vyriausybės programą. Jeigu dalis priemonių bus įgyvendinamos, ministras parengs tvarkas, apie kurias aš kalbėjau, kurių nėra, tai prašau, mes galėsime jomis pasinaudoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar negalime teigti, kad tiek prezidentūra, tiek Seimas, priimdamas šitą įstatymą, norėjo kaip geriau, bet išėjo kaip visada? Mes nepadarėme analizės, ar tai įmanoma įgyvendinti. Prasidėjęs gydytojų sąjūdis kaip tik atkreipė dėmesį,

kad ne pinigai yra svarbiausia, o tie šalutiniai sprendimai, reikalavimai, kurių jie negali įvykdyti. Todėl mano klausimas šiek tiek siejasi su kolegės pasakytu klausimu. Mano klausimas skambėtų taip: ar galima teoriškai suteikti ar įpareigoti suteikti kokybišką paslaugą?

J. OLEKAS (LSDPF). Teoriškai galima, bet praktiškai beveik neįmanoma. Iš tikrųjų tą, ką aš matau, ir dabar šiek tiek nepraktikuodamas, bet neretai užsuku į gydymo įstaigas, pasikalbu tiek su kolegomis medikais, tiek su žmonėmis, kurie laukia eilėse arba tiesiog užėina, tikrai yra daug puikių pavyzdžių, kada suteikiamos, ir turbūt tokių absoliuti dauguma, bet kaina, už kurią teikia mūsų medikai, ar tai būtų gydytojai, ar slaugytojai ar poliklinikose, ar ambulatorijose, ar stacionare, yra nepamatuojama. Iš tikrųjų kol mes nesuimsime šitų priemonių, tų, kas yra numatyta įgyvendinant tam tikrus (...), atpalaiduojant nuo administracinės naštos, paskaičiuojant krūvius, apie ką čia dabar klausdami sakote, tol mes normalaus bendravimo, normalios paslaugos teikimo nesulauksime. Todėl reikia stabtelėti, dabar yra geras momentas, kad tą stabtelėjimą priimtume ir mes, įvairių politinių partijų politikai, ir mūsų medikų visuomenė, ir pacientai. Tada startuotume kokybiškesnio mūsų bendravimo ir kokybiškesnių paslaugų link.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus klausimus.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Už norėtų kalbėti A. Matulas. Prašau, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kad medikų sąjūdis įkurtas iš esmės dėl tos priežasties, jog žmonės bijojo, kad nuo sausio 1 dienos, išgaliojus šitam įstatymui ir nieko nepasirengus, tiesiog jie bus terorizuojami. Vienas iš reikalavimų yra, kad medikas, kuris nesugebės įstaigoje priimti per nustatytą laiką, turės surasti dar kelias įstaigas, pasiūlyti, kur žmogus galės gauti tą paslaugą greičiau. Tai gal batus parduodant irgi lygiai taip pat – nerado parduotuvėje tų batų, pardavėjas turi surasti kitą parduotuvę, į kurią rekomenduos nueiti. Tikrai neterorizuokime tų medikų. Aš manau, kad Prezidentė parodė labai gerą iniciatyvą, bet jos kai kurie patarėjai jos tiesiog neinformavo, kad dabar dėl įvairių priežasčių, taip pat ir dėl objektyvių, visiškai nepasirengta įstatymo projektui. Mes gi kai svarstėme šitą įstatymo projektą, gerokai jį supaprastinome, nes net buvo numatyti ne tikrai mažesni paslaugų įkainiai, bet ir baudos, mes tas baudas eliminavome. Bet tiesiog yra visiškai nepasirengta. Elektroninė sveikata visiškai neveikia iš esmės ir be šito praktiškai neįmanoma įgyvendinti. Tiesiog atsiras dar papildomos anketos, kurias ranka turės pildyti.

Kolegos iš daugumos, aš manau, padėkime šiuo atveju ministrui, nes, kaip sakiau, buvo ir objektyvių priežasčių, vienas ministras mirė, komanda nepadarė savo darbo, dabar vėl dedasi tam tikri dalykai ir nepasirengta įstatymo projektui. Tai nesulaukime tokių pasekmių kaip su priklausomybių ligų centrų reorganizacija, kai Priklausomybių ligų komisija rekomendavo šiek tiek atidėti, nepaklausė, kas dabar išėjo? Keli centrai nedirba. Lygiai taip pat dėl slaptų pirkėjų vaistinėse. Įvedėte nuo lapkričio 1 dienos, vaistininkai dabar vykdo ir nereceptinių vaistų neparduoda, žmonės dabar terorizuojami. O to reikėjo? Nereikėjo.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

A. MATULAS (TS-LKDF). Tai dabar nepadarykime klaidos, atidėkime. Tikrai, kolega Olekai, ačiū jums už šitą iniciatyvą, atidėkime įstatymų išgaliojimą, pasirenkime visi, įsitikinkime, išbiurokratinkime sistemą, daugybę dalykų reikia padaryti, kad...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega!

A. MATULAS (TS-LKDF). ...šita sistema veiktų. (Baigiu jau.) Iš kur tas žmogus priims, tarkime, rajone per mėnesį ar per savaitę, jeigu ten gydytojų kaip trūko, taip ir trūksta, netgi daugiau per tuos pusantrų metų jų trūksta, tai kaip tu jį priimsi?

PIRMININKAS. Ačiū. A. Kubilienė – prieš. (*Balsai salėje*) Taip, A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ta situacija, kurią mes šiandien turime, kad pacientai yra supriešinti su medikais, tai yra ankstesnių vyriausybių darbo rezultatas. 2016 metais priimant šį įstatymą, už kurį balsavo čia daug sėdinčių Seimo narių, ir buvo, kad šitas įstatymas tiek pacientams, tiek medikams suteikė tam tikrų lūkesčių, čia kalbama ne tikrai apie greitą patekimą pas gydytoją, bet ir apie gydymo įstaigų veiklos rodiklius, apie kokybiškas paslaugas ir panašiai. Todėl aš nepritariu viso įstatymo, viso *in corpore* įstatymo atidėjimui iki 2020 metų. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nėra bendro sutarimo. Balsuojame. Kas pritaria Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1323, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Gerbiami kolegos, balsavimas pradėtas, prašau užimti savo vietas ir balsuoti. (*Šurmulyš salėje*)

Gerbiami kolegos, balsavo 84 Seimo nariai: už – 37, prieš – 2, susilaikė 45. Nepritarta. Ar galime bendru sutarimu gražinti tobulinti įstatymo iniciatoriams? (*Balsai salėje*) Galime? Gražiname tobulinti. (*Balsai salėje*) Prašau. Gražiname tobulinti iniciatoriams.

17.16 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-321(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-321. Kviečiu į tribūną A. Palionį pristatyti. Pateikimas. Prašau, kolega.

A. PALIONIS (LSDDF). Posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, noriu pristatyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektą, kuriuo siekiama įteisinti reguliavimą, kad būtų taikomi skirtingi mokesčių tarifai fizinių asmenų pajamoms. Siekiame socialinio teisingumo ir proporcingo gyventojų apmokestinimo. Pasiūlymo esmė yra ta, kad gyventojų, gaunančių visų rūšių pajamų iki 20 tūkst. eurų per metus, liktų gyventojų pajamų mokesčio tarifas 15 %, tų, kurie gauna iki 30 tūkst., tai nuo 20 iki 30 tūkst., būtų 16 %, tų, kurie gauna iki 40 tūkst., tai nuo 30 iki 40 tūkst., būtų 17 % ir tų, kurie gauna per 40 tūkst. per metus, būtų 20 % mokesčio tarifas.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas kolegų Seimo narių. A. Sysas – pirmasis. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, aš irgi pasirašęs po tuo įstatymu ir daug metų kalbu apie gyventojų pajamų progresinius mokesčius. Ar po to, kadangi mes jį pateikėme pakankamai seniai, po paskutinių Lietuvos banko tyrimų, kuriuos inspiravo greičiausiai Lietuvos Prezidentė, kur skurdas ir atskirtis tik didėja, ar nereikėtų tų dydžių, ypač viršutinių, pakelti aukščiau, ne 20, o 25 ar 30 nuo tam tikros sumos? Ačiū.

A. PALIONIS (LSDDF). Gerbiamas kolega, kas kas, bet kiek jūs kartų bandėte su didesnėmis sumomis ir mes žinome rezultata, tai dėl to toks nuosaikesnis mūsų projektas ir buvo, kad iš pradžių įtvirtintume, išvis patvirtintume progresinių mokesčių tarifus ir vadovaudamiesi jau natūralia statistika galėtume daryti išvadas, kaip tie tarifai galėtų keistis po metų ar po dvejų, ar?..

PIRMININKAS. A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, mano klausimėlis labai trumpas. Gal jūs disponuojate, tarkime, tokia informacija, o kiek šalyje būtų tokių dirbančiųjų, kurie, tarkime, per metus gauna 20 tūkst., 40 tūkst.?

A. PALIONIS (LSDDF). Aš jums galiu pasakyti duomenis, kiek tai atsilieptų biudžeto pajamoms. Jeigu lygintume 2016 metus, tai yra už ką jau yra atiduotos pajamų deklaracijos, natūralu, kad tiems, kurie iki 20 tūkst., niekas nepasikeistų, nes tarifas išlieka tas pats. Tiems asmenims, kurių pajamos yra nuo 20 tūkst. iki 30 tūkst., įplaukos padidėtų 9,5 mln., tų asmenų, kurių pajamos nuo 30 iki 40 tūkst., taip pat 9,1 mln. eurų, o tų asmenų, kurių pajamos viršija 40 tūkst. eurų, įplaukos padidėtų 96 mln., tai realiai pati didžiausia suma ir yra tų asmenų, kurie uždirba per 40 ir pajamos būtų didžiausios. O jeigu žiūrėtume pagal asmenų skaičių, tai 2016 metų neturiu, bet galiu pasakyti 2015 metų statistiką. Per visas tas tris didesnes, per 20 tūkst., išeitų 126 tūkst. dirbančiųjų, tai sudaro 11 % visų dirbančiųjų. Ir jeigu dar prie statistinių duomenų, tai mes visi žinome, kad dabar yra 15 % GPM tarifas, bet visą laiką yra skaičiuojamas efektyvus GPM tarifas, t. y. kiek iš gautų pajamų sumokėta mokesčių ir kiek ta sumokėta suma sudaro procentų. Tai jeigu žiūrėtume iki 20 tūkst. pajamų, tai tas efektyvus tarifas sudaro 11,69 %, nuo 20 iki 30 – 8,93, nuo 30 iki 40 – 7,29, o tie, kurie uždirba daugiau negu 40, efektyvus tarifas yra 4,72 %. Tai didinant proporcingumą mes ir efektyvų tarifą pakeltume, daug maž suvienodintume.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, pirmiausia noriu pasveikinti, kad šita iniciatyva skinasi kelią, ir noriu paklausti jūsų. Kaip jūs manote, žiūrint retrospektyviai, kodėl progresinių mokesčių idėja niekada nebuvo realizuota praeitos Vyriausybės, užužpraeitos Vyriausybės ir pa-

našiai? Kokios buvo pagrindinės kliūtys? Kas strigo, jūsų manymu? Nes jeigu jūs norite pasiekti rezultata, reikia įvertinti praeities taktines arba strategines klaidas.

A. PALIONIS (LSDDF). Visų pirma, reikia pasakyti tai, kad mes nesame uždara erdvė. Yra atvira ir Europos Sąjungos erdvė. Reikia atsižvelgti ir į kaimyninių šalių mokesčius, nes dabartinais laikais verslą iškelti į kitą šalį ir mokėti mokesčius kitoje šalyje nėra sudėtinga. Nežinau, kodėl, bet šitos idėjos kilo dar prieš gerus metus, ir nežinau, kodėl, bet kaimyninėje Latvijoje lygiai taip pat paėmė kaip konstantą 20 tūkst. eurų pajamas. Tik pas juos dabar galiojantis tarifas yra daug didesnis negu 15 %. Iki 20 tūkst. pajamų mažina tarifą, daugiau kaip – didina tarifą. Aš manau, kad šiuo metu yra tikrai pats laikas tokius nuosaikius progresinius mokesčius pradėti taikyti ir mums.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Jakeliūnas. Toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Gerbiamas pranešėjau, jūs turbūt žinote, kad kažkada gyventojų pajamų mokestis buvo 33 %, t. y. pusantrą karto daugiau, negu jūsų dabar siūlomas maksimalus tarifas. Turint tą omenyje, turint omenyje, kad vadinamoji privalomojo sveikatos draudimo įmoka nėra draudimas, yra mokestis, turint omenyje, kad „Sodroje“ susikaupęs tas didžiausias progresyvumas, jeigu žiūrėtume sistemos mastu, kokie būtų jūsų siūlymai, jeigu tokių būtų, dėl konkrečiai sveikatos draudimo pavertimo mokesčiu ir prijungimo prie gyventojų pajamų mokesčio? Ir taip pat dėl „Sodros“ lubų įvedimo, nes tokia diskusija taip pat čia nuolat vyksta Seime, atsiradimo, nes tie dalykai turėtų būti sprendžiami kartu, bent jau mano supratimu.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū už klausimą. Visų pirma, pats labai puikiai prisimenu, kai dar, rodos, G. Kirkilo Vyriausybėje buvau verslininkas, ir vienintelis projektas, kurį labai atidžiai stebėjau, kai mažino gyventojų pajamų mokesčio procentus, ir visi sakė, kad nesurinksime biudžeto. Tai nepasitvirtino. O dėl privalomojo sveikatos draudimo – aš nemanau, kad tai būtų problema: gal netgi kaip ir jūsų yra idėjos dėl „Sodros“ mokesčio, kad sujungtume viską į vieną mokestį ir turėtume 1%. Aš manau, kad tikrai galima diskutuoti svarstymo stadijoje, ir tai netrukdo tą patį progresyvumą išlaikyti ar tą patį, ar kitokį, – koks bus bendras politinis sutarimas.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Ačiū. Klausia I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Būtent dėl tų priežasčių, kurias savo klausime paminėjo gerbiamas S. Jakeliūnas. Tai, ką jūs teikiate, nėra progresiniai pajamų mokesčiai, nes didelė dalis pajamų mokesčio yra visiškai kitose lentynose, ir jūs visiškai nesprenžiate šito klausimo. Ir žmonėms, kurie gauna didesnę darbo užmokestį, jūs dabartinius 42 % mokesčių norite imti ir padidinti, o tiems žmonėms, kurie gauna kitų pajamų, čia jau kaip pasiseks, taip pasiseks. Bet mane domina visiškai praktinis klausimas. Jūs vis tiek... dažnai kalbant apie progresinius mokesčius yra sakoma, kad taip yra visoje Europoje, taip yra visame pasaulyje ir tikrai čia yra daug tiesos. Bet kur jūs matėte tokią šalį, kuri negarantuoja vienodo neapmokestinamojo pajamų dydžio visiems pajamų gavėjams ir lašina progresinio pajamų mokesčio tarifus per pipetę po vieną procentinį punktą?

A. PALIONIS (LSDDF). Gerbiama Ingrida, jau ne vieną kartą Seime skynėsi idėjos ne po vieną procentinį punktą ir mes žinome likimus. Mūsų mintis ir buvo tokia, kad mes patvirtintume progresinį tarifą, kad mes galėtume pasižiūrėti, kaip tai veikia ir kokie yra tikri skaičiai realiai, ir tada padaryti išvadas, kokie galėtų būti tarifai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (TTF). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip ir A. Sysas sakė, kad seniai tas klausimas svarstomas. Aš atsimenu, kai buvo svarstomas Socialinių reikalų ir darbo komitete ir mums ekspertai sakė, kad ta dalis žmonių, kurie uždirba labai daug, nėra labai didelė, kad būtų čia koks nors proveržis. Tai dabar truputį mane nustebino tie skaičiai, bet tie 90 mln., rodos, kaip jūs pasakėte, daug uždirbančių, tai tikrai galbūt reikėtų mums dar pasitikslinti tuos skaičius.

Kitas klausimas apie šešėlių. Ar nepasitrauktų tie daug uždirbantys žmonės, neatsirastų daugiau šešėlio kažkokio, kad jie vengtų mokėti tuos mokesčius, nes 5 % gana nemaža dalis?

A. PALIONIS (LSDDF). Gerbiamas Algimantai, aš lyginau pastarųjų ketverių metų visą gyventojų pajamų rinką – ta dalis daugiau uždirbančių žmonių kiekvienais metais didėja. Jeigu lygintu-

me 2016 su 2015 metais pagal pajamas, milijonus, tai maždaug 30 mln. mokesčiais yra didesnė suma. Bet aš dar noriu atkreipti dėmesį, kad šitie tarifai galioja tik su darbo santykiais, pajamomis, t. y. nuo visų pajamų: ir nuo investicijų, ir nuo kapitalo. Jeigu žiūrėtume tą segmentą, kurie uždirba per 40 tūkst. per metus, tai jų pajamos 2016 metais yra 5,2 mlrd. eurų, bet su darbo santykiais tai yra tiktai 718 tūkst. Visos kitos pajamos yra kapitalo, investicijų, turto pardavimo. Čia ne tik apie darbo santykius kalbame. O jeigu, pavyzdžiui, yra kita didesnė pajamas gaunanti asmenų dalis, kai nuo vidutinio iki 20 tūkst. per metus, jie realiai irgi gauna pajamas 4,3 mlrd., bet su darbo santykiais yra 3,5 mlrd., – jau tik 700 iš kapitalo ir iš investicijų. Todėl ir išeina, kad tos per 40 tūkst. pajamų yra didesnės, nes yra ne darbo santykių pajamos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į jums užduotus klausimus. Nuomonė už, nuomonė prieš. T. Tomilinas – nuomonė už. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš kviečiu palaikyti iniciatoriaus ir kitų kolegų projektą, nes mes puikiai žinome, kad mūsų ekonominė politika, vykdyta ilgus metus, serga, sunkiai serga sunkia lėtine liga. Mes turime ne tik skurdą, mes turime pagaliau konstatavę, kad turime nelygybės struktūrinę problemą, jau nekalbant apie emigraciją ir bendrą teisingumo stoką. Mes esame Seimas, mes priimame vertybinius sprendimus. Mes nepriimame vien techninių sprendimų. Ir šiandien tam, kad ta liga būtų pagydyta, neužtenka senų receptų, reikia kitų receptų. Progresiniai mokesčiai nėra biudžeto papildymo instrumentas, todėl siūlau nediskutuoti, ar gausime 100 mln., ar 50 mln., čia yra antraeilis kausimas. Progresiniai mokesčiai nėra ekonomikos skatinimo priemonė, nes yra problemų dėl konkurencijos. Progresiniai mokesčiai yra solidarumo ir gerovės valstybės vienas iš šimto ar dviejų šimtų, gerovės valstybės, aš tai pabrėžiu kaip vertybę, kūrimo instrumentų. Tai yra konkretus instrumentas kurti gerovės valstybei, kurį, beje, jau išbandė daugelis valstybių.

Taigi esu tikras, kad mūsų visuomenė pasiekė tą civilizacinę brandą, kai mes galime susitarti, aš pabrėžiu žodį „susitarti“, o ne konfliktuoti, nes, skirtingai nuo Skandinavijos XX amžiaus vidurio, kai konflikto būdu atsirado progresyvumas, mes galime šiandien susitarti žinodami istoriją, žinodami, kas gali atsitikti, jeigu žmonės iš tikrųjų ir toliau dešimtmečiais bus alkani ir pikti. Mes galime susitarti kurti gerovės valstybę, kurios pagrindinis elementas yra visuotinis švietimas, sveikatos apsauga, absoliutus žmonių saugumas, vaikų priežiūra ir t. t., tai, kuo remiasi Skandinavija. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jeigu mūsų lauktų tokie stebuklai – gerovės valstybė ir visi kiti, kas čia buvo išvardinti ką tik kalbėjusio kolegos, tai turbūt čia mes pultume ir prašytume Seimo Pirminko ypatingos skubos, kad priimtume kuo greičiau ir eitume į gerovės valstybę. Bet turbūt tokie dalykai čia negresia.

Pirmiausia atkreipsiu dėmesį, kad pas mus nedidelių ir vidutinių atlyginimų srityje pakankamas apmokestinimo progresiškumas jau dabar yra dėl to, kad neapmokestinamasis pajamų dydis priklauso nuo gaunamo atlyginimo, ir gana stipriai. Taip, galima diskutuoti apie aukštesnių atlyginimų dalies progresiškumą, bet, gerbiamieji kolegos, tai, manau, būtų galima daryti tik tuo atveju, jeigu įvestume „Sodros“ lubas. Dabar, kai aukštesnius atlyginimus gaunantys žmonės nuo tos didesnės atlyginimo dalies moka visą „Sodrą“, nors tai nėra kiek neprisideda prie jų pensijos didėjimo, ir dar mes pasiūlysimė progresinį, didesnį pajamų mokestį, tai tikrai neturi jokios logikos. Jeigu mes kalbame, kad norime pritraukti į Lietuvą aukštesnes technologijas, visokius aptarnavimo centrus, tai tikrai nemanau, kad su tokiomis progresinių mokesčių idėjom galime prie to prisidėti.

PIRMININKĖ. Ačiū, nuomonės išsakytos, prašome balsuoti. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 59, prieš – 5, susilaikė 19. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

Kitas mūsų... Per šoninį mikrofoną – T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Siūlau dar kaip papildomą komitetą Socialinių reikalų ir darbo komitetą.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas būtų kaip papildomas? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Pavasario sesijoje, manau, bus iki to išsakyta...

17.34 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-770 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-770. Ž. Pavilionis. Prašom. Pateikimas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Gerbiamoji pirmininke, Seimo nariai, aš manau, tiesiog pratęsdamas tą pačią diskusiją ir parodydamas, kad šiuo klausimu mes tikrai galėtume surasti sutarimą po gilesnių diskusijų... Tiek, kiek mano, kaip diplomato, patirtis rodo, tos šalys, kurios orientuojasi į aukščiausios pridėtinės vertės ekonomiką, investuoja į savo žmones. Tose šalyse vienokia ar kitokia forma mokesčių progresyvumas galioja.

Šis siūlymas, kurį mes pateikėme, iš esmės labai panašus į mūsų kaimyninių šalių. Lenkijoje panašus mokestinis slenkstis galioja, bet ir daugelyje kitų Europos Sąjungos šalių, tos transatlantinės šeimos šalių, panašios priemonės, skatinančios žmogų dirbti ir užsidirbti, galioja. Jeigu jūs pažiūrėtumėte net geografiškai, šalys, kurios taiko panašias mokestines sistemas, kurias mes šiuo metu, iš esmės yra į Rytus nuo mūsų, tai yra Baltarusija, Rusija, Centrinės Azijos valstybės, Rumunija, Bulgarija. Aš manau, mes tikrai išaugome iš tų marškinėlių ir atėjo laikas, kai mes į tuos žmones galėtume investuoti, taip paskatindami juos dirbti, užsidirbti, mažiau slėpti mokesčius ir galų gale įvesti teisingesnę mokestinę sistemą.

Šis siūlymas yra šiek tiek panašus į kolegų socialdemokratų siūlymą. Aš tiesiog labai prašau pritarti jam. Tai jokių būdu nėra kažkoks kėsinimasis į dabartinį biudžeto projektą, t. y. projektas dėl diskusijos, ir aš tikiu tikrai, kad ir kairė, ir dešinė, ir dauguma šio Seimo sutars dėl bendros, teisingesnės, progresyvesnės mokesčių sistemos. Galbūt kitais metais dėl bendro mokestinio paketo mes surasime tą susitarimą, kaip surandam susitarimą dėl visų svarbiausių ar užsienio, ar politikos, ar nacionalinio saugumo klausimų. Labai jums ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Sveikinu Krikščionių demokratų frakcijos narius, pagaliau po ilgų metų pertraukos pasiryžusius pateikti progresinių mokesčių įstatymą. Bet mano klausimas būtų – jūs siūlote ne tik kelti kartelę, bet ir leisti. Tas nuleidimas iš karto sukelia galvos skausmą dėl biudžeto, nes tai yra bitutės, kurios ir sunėša gyventojų pajamų mokestį. Be didelių skaičiavimų, akivaizdu, kad tai praradimai ne mažiau kaip 200 mln. eurų. Kuo jūs žadate padengti, nes surinkimas nepadengs to nuostolio, jeigu mes mažinsime mokestį mažiausiai uždirbančioms? Labai ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Mes atsižvelgėme į tai, ką nuolat mums primena Europos Komisija, kad mokestinė našta mūsų žmonėms yra viena iš didžiausių ir tai nemažina atskirties, o ją didina. Aš manau, padidėjus vartojimui, atsiradus naujų galių ekonomikoje, suteikę mūsų žmonėms naujas ekonomines galias, mes galėsime kompensuoti tai. Galbūt tai nėra trumpalaikė perspektyva, galbūt vidutinės trukmės perspektyva, bet lygiai taip pat panašiai ekonomiką skatina nemažai Vakarų demokratijų. Tai šiek nuleista kartelė leis žmonėms įkvėpti ekonominio oro, aš manau, tai yra protinga.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kaščiūnas. Ruošiasi T. Tomilinas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų dažnai, kai kalbame apie progresyvumą arba teisingesnius mokesčius, teisingesnę mokesčių sistemą, žmonės dažnai klausia, ką tai reiškia? Ar tai reiškia, kad jeigu yra uždirbama virš tam tikros sumos, įsijungia naujas tarifas? Mūsų šiuo pasiūlyme yra labai aiškiai pasakoma, kad yra tam tikras slenkstis, kad iki tam tikros ribos yra mažesnis GPM – 12 %, ir tik nuo 1 tūkst. 800 eurų popieriuje, sumai, kuri viršija tą kartelę, įsijungtų jau 19 %. Šiuo atveju galbūt galėtumėte dar kartą akcentuoti tuos visus pagrindinius dalykus, kaip šita sistema veikia, kaip ji veiktų ir kokie yra tarptautiniai pavyzdžiai?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Iš esmės mes įvedame metinį pajamų apskaičiavimą, kaip yra ir daugelyje šalių. Taip skaidriname mūsų pajamų sistemą. Ir visiems bus aišku, nuo kokių pajamų bus skaičiuojamas mažesnis tarifas ir didesnis. Beje, Lenkijoje, kur slenkstis yra šiek tiek mažesnis – apie 20 tūkst. eurų per metus, tas koridorius yra daug didesnis – nuo 18 iki 32 %. Tuo tarpu mes

siūlome žmonėms, uždirbantiems iki 1 tūkst. 800 eurų, taikyti 12 % GPM, o per 1 tūkst. 800 – jau 19 %. Tas koridorius yra siauresnis, simbolinis, bet aš manau, padarę tą pirmą simbolinį žingsnį link teisingumo, ilgainiui mes galėtume surasti galbūt adekvačius, adekvatesnius skaičius. Man atrodo, svarbiausia, kad po 27 metų valstybės mes nors vieną simbolinį žingsnį ta linkme visi kartu žengtume, ir žmonės, aš manau, tai pasveikintų. Šiandien „Žinių radijuje“ ši tema buvo. 77 % balsavusių internetu pasisakė už mokesčių sistemos progresyvumą. Aš manau, mes turėtume tą žmonių balsą išgirsti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi S. Jakeliūnas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mano klausimas yra iš esmės panašus. Mes kalbame apie visų mokesčių progresyvumą ar tik gyventojų pajamų iš darbo užmokesčio? Turbūt patikslinkite ponui J. Razmai, ar jūs sutinkate, kaip ir aš, su „Sodros“ lubomis. Su ta sąlyga, jeigu bus progresyvumas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Sutinku, o čia yra siaurai taikoma tik pajamoms, darbo užmokesčiui, taip.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Siūlote taikyti tik darbo pajamoms, o kai kurie kolegos Seime siūlo radikaliai didinti sveikatos draudimo įmokas už valstybės vadinamuosius draudžiamus asmenis, nes ten yra disproporcijos. O kadangi ir prieš tai klausiau, ir turbūt kai kurie jūsų kolegos sutinka, kad iš esmės tai nėra draudimas, sveikatos draudimas tai yra mokestis, ar siūlytumėte sujungti tuos du komponentus – sveikatos draudimą prie gyventojų pajamų mokesčio ir dėl abiejų tada jau kalbėti apie progresinį tarifą?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš manau, kompleksinis sprendimas bet koku atveju yra geresnis, tačiau būdami opozicijoje mes tų kompleksinių sprendimų, atsiprašau, bet negalime pateikti. Aš manau, svarstydami kartu, sudėję ir kairės, ir dešinės galvas, mes surastume tuos kompleksinius sprendimus, kurie visiems būtų naudingi. Čia tiesiog signalas iš mūsų pusės, kad mes turėtume galbūt bandyti tų sprendimų ieškoti kartu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Mano klausimas labai trumpas. Kodėl abiejuose projekto punktuose GPM tarifas pakeliamas taip drastiškai, net 7 %?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Tai nuo 15 iki 19 ir sumažinamas iki 12-os. Tik skirtumas padidinamas. Atsiranda tam tikras skirtumas tarp žmonių, kurie uždirba iki 1008, ir kitų. Tas skirtumas nėra toks didelis. Kaip minėjau, Lenkijoje tas skirtumas yra nuo 18 iki 32 %, o kai kur jis yra dar didesnis. Tai čia yra tik pirmas mūsų žingsniukas tam tikro teisingumo link mokesstinės sistemos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į klausimus, galite atsisėsti. O dabar nuomonė už, nuomonė prieš. J. Olekas – nuomonė už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti kolegų pateiktam įstatymo projektui suprasdamas, kad jis nėra visiškai tobulas, ir čia klausimo forma išsakyta kritika. Galbūt ir kai kurie skaičiai per daug sumažino, galbūt tas padidintas tarifas per anksti, nes mažiau negu pusantro karto kaip vidutinis atlyginimas, tai šiandien žmogus dar galbūt nesijaučia toks tvirtas gaudamas tokį atlyginimą.

Bet aš tikrai labai siūlau pritarti, nes manau, kad mes svarstyti mokesstinę reformą ir gyventojų pajamų mokesčio progresinę sistemą tikrai privalome. Galbūt, kaip sakė, plačiau žiūrėdami, sujungę ir su „Sodros“ mokesčiais, bet tą tikrai padarytume. Jeigu šiandien kolegos Seimo nariai būtų maloningi, pritartų ir šiam projektui, manau, turėdami jau du pateiktus projektus turėtume gerą pagrindą diskutuoti. Tokiu būdu turbūt per ateinančius metus kartu su Vyriausybe galėtume pasirengti, priimdami 2019 metų biudžetą turėtume tikrą mokesstinę reformą, kuri padarytų gyvenimo, verslo sąlygas ir šiaip gyvenimą Lietuvoje geresnį, sumažintų pajamų nelygybę, atskirtį. Todėl aš kviečiu pritarti ir šiam projektui, o nepasakyti, kad mūsų pateiktas geras, jų pateiktas blogas, ir svarstome vieną, taip prisiimdami autorystę. Tebūnie autorystė bendra ir bendras mūsų geras darbas. Kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nors ir noriu kolegai linkėti sėkmės būsimose rinkimų batalijose, bet negaliu pritarti projektui, kuris neatitinka mūsų rinkimų programos. Mes kalbėjome apie sistemi-

nę mokestinę reformą ir dabartinei Vyriausybei linkėčiau mokesčines idėjas pateikti sistemiškai. Jeigu iš tikrųjų būtų siūlomas tam tikras progresiškumas kartu sprendžiant „Sodros“ lubų klausimą, kartu sprendžiant, ką mes darome su nekilnojamojo turto apmokestinimu ir kitais dalykais, manau, galėtų viskas atrodyti kitaip. Be to, išlieka valstiečių ir žaliųjų buvęs pažadas sujungti draudiminiuos mokesčius su gyventojų pajamų mokesčiu, kaip ir mes sakėme, sukuriant didesnę erdvę neapmokestinamųjų pajamų dydžio taikymui socialiai svarbiais atvejais.

Manau, kad į mokesčius dalykus turime žiūrėti rimčiau ir tai labiau turėtų būti paliekama Vyriausybės sprendimams ir siūlymams, o ne pavieniams Seimo narių šūviams. Todėl aš susilaukysiu ir dėl kolegų iniciatyvos, nors frakcijos solidarumo momentai gal ir skatintų kitaip balsuoti.

PIRMININKĖ. Balsuojame dėl įstatymo projekto, kurį ką tik pateikė Ž. Pavilionis.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 52, prieš – 3, susilaukė 17. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Kaip papildomo komiteto tikriausiai T. Tomilinas atsisotęs prašys Socialinių reikalų ir darbo komiteto. Galime tam pritariti? Galime. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

S. Jakeliūnas – per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kadangi čia palinkėjimų ir pageidavimų dėl sisteminių ir kompleksinių sprendimų jau nuskambėjo ne vienas, tai, be abejojimo, linkėjimas Vyriausybei į tai atsižvelgti. Dėl to prašau Vyriausybės išvados tiek dėl ankstesniojo įstatymo projekto, tiek dėl šito.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu dėl prieš tai svarstyto projekto Nr. XIIIIP-321 ir šio projekto Nr. XIIIIP-770 prašyti Vyriausybės išvados.

Gerbiamieji kolegos, norėčiau su jumis pasitarti. Mums numatytas šios dienos darbotvarkės laikas baigėsi, tačiau liko visai nedaug klausimų. Kai kurių pranešėjų nėra. Gal dar gerą pusvalandį padirbėkime? Ačiū už pritarimą ir norą dirbti.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo taip pat šio straipsnio, 6 straipsnio, pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-505. Nematau pranešėjos. Pateikti negalime. Kviečiu A. Maldeikienę. Atsiprašau, yra kolegė I. Šimonytė. Tą išbraukiame, o jūs norite pateikti kitą – projektą Nr. XIIIIP-365. Kviečiu kolegę.

17.48 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-365 (pateikimas)

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-365. I. Šimonytė. Pateikimas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, šio įstatymo projekto tikslas yra išspręsti problemą, kuri kyla kiekvienais rinkimų metais, kada kiekvieno kandidato į politikus duomenis apie pajamų deklaracijose deklaruotus skaičius Vyriausioji rinkimų komisija pateikia labai keistu būdu, t. y. du skaičius, visas pajamas į vieną krūvą sumestas ir taip pat sumokėtą gyventojų pajamų mokesį. Paskui didelė dalis renkamų politikų ar išrinktų politikų turi aiškintis, ar jie čia visus mokesčius sumokėjo, ar ne visus mokesčius sumokėjo, ką paslėpė, kokie jų tarifai ir t. t., ir panašiai.

Šio įstatymo pakeitimo tikslas yra numatyti, kad politikų pajamų deklaracijų pagrindiniai duomenys yra skelbiami taip, kaip jau daugybę metų yra skelbiami turto deklaracijų duomenys, ir dėl to niekam nekyla klausimų. Nuolat paskelbiama atnaujinta informacija iš turto deklaracijų, galima tą informaciją pamatyti, patikrinti, išsiaiškinti, kas ten turi kokių vertybinių popierių ar registruojamo turto, ar pinigų, ar paskolų.

Atitinkamai siūloma numatyti, kad taip pat ir pajamų deklaracijų duomenys, kurie šiuo metu nėra skelbiami niekada, išskyrus tik, kai vyksta rinkimai ir juos Vyriausioji rinkimų komisija skelbia labiausiai agreguota forma ir dėl to kyla įvairių nesusipratimų, kaltinimų ir neskaidrumų, neaiškumų, numatyti tiesiog, kad valstybės politikų duomenys pajamų deklaracijose taip pat būtų paskelbiami suprantama forma, kad būtų aišku, kiek apmokestinamųjų pajamų buvo gauta ir sumokėta mokesčių, kiek kokių kitų pajamų buvo gauta, kad tiesiog rinkėjai ir visuomenė galėtų

įsitikinti, kad renkami politikai moka mokesčius taip, kaip yra nustatyta įstatyme, tokia yra įstatymo projekto pagrindinė nuostata. Žinoma, formą, kiek, kokios tos duomenų grupės būtų ir kaip detalai skelbiamos, galėtų nustatyti Vyriausybė ir Finansų ministerija, jau įvertinusios taip pat ir kaštus, ir sveiko proto reikalavimus, tačiau principinis siūlymas būtų toks, kad šitie duomenys būtų skelbiami nuolat. Tada mes galėtume neturėti tos situacijos, kurią turime tada, kada tie duomenys yra tarsi netyčia paskelbiami ir sukelia labai daug nesusipratimų. Tokia projekto esmė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, pritariu ir sveikinu jūsų siūlymą, bet mano klausimas, kodėl jūs pasikuklinote ir kalbate tik apie politikus, nes turta deklaruoja ir kitos grandys – teisėjai, Vyriausybės nariai? Ar čia kaip dėl progresinių – geriau vienas mažas žingsnelis, negu daug tokių, kuriems nepritar? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ne, dėl progresinių aš nesutinku. Aš manau, kad geriau normalūs progresiniai mokesčiai negu tai, kas čia šiandien buvo siūloma. Kalbant apie šią įstatymo projektą, iš tikrųjų buvo tokia diskusija, kiek plačiai šią grupę plėsti, nes nepabijokime to žodžio – turto deklaravimo pareiga jau dabar yra nustatyta be galo plačiai, duomenys viešai skelbiami tikrai ne visų deklaruojančių asmenų. Taip, galbūt būtų galima šią nomenklatūrą papildyti kokiais nors dar ypatingo svarbumo asmenimis – teisėjais ar dar kuo nors, bet labiausiai ta problema yra aktuali būtent mums, politikams, tada, kai mes per rinkimus turime šituos duomenis paskelbti ir kai paaiškėja, kad tų duomenų nėra su kuo palyginti, ir amžinai tokiame pasiteisinimų ir nesusipratimų ratelyje gyvuojame. Jeigu projektui būtų pritaria, manau, dėl to sąrašo, ar papildyti ne politkais, bet kokiais valstybės pareigūnais ar aukšto rango tarnautojais, tikrai čia galima diskutuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, kaip žinome, čia liečia nemažą politikų grupę ir iš tikrųjų ją dar galima išplėsti, bet vis tiek mes dažnai turime tokių situacijų, kai *de jure* – šeima, *de facto* – ne. Tokiu atveju tą šeimą išskirti irgi gana sudėtinga, kai nėra abipusio sutarimo. Gali pasitaikyti toks atvejis, kai kita pusė galbūt nori savo buvusiam ar dar esamam šeimos nariui ne padėti, o pakenkti jo reputacijai. Jeigu ji padarys kokį abejotiną sandorį ar ką nors panašaus, o reikės pateikti bendrą deklaraciją, kaip tam žmogui elgtis? Jis gali būti ne teisėtai apšmeižtas arba jo reputacija sugadinta. Ar čia tokiu atveju nereikėtų kokių saugiklių?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Mes nekalbame apie bendrą deklaravimą. Mes kalbame apie deklaracijų duomenis. Tie duomenys yra Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir tie duomenys būtų gautami ir skelbiami pačios Valstybinės mokesčių inspekcijos. Aš tikrai čia nežiūrėčiau kokios nors galimybės kam nors ką nors piktavališkai daryti. Juoba kad jau dabar turto deklaracijos, kurios yra teikiamos, išties netgi yra bendros. Jos ne atskirai yra deklaruojamos, o yra teikiamos bendros ir duomenys taip pat yra skelbiami ir apie sutuoktinį, ir apie deklaruojantį asmenį. Galbūt nagrinėjant komitete galima ką nors detaliau pasižiūrėti, būtent į konkrečią problemą, kurią jūs turite mintyje, bet man nelabai aišku, kaip ji apskritai galėtų kilti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju jums už pateiktą šį įstatymo projektą. Aš taip pat su jumis sutinku. Gal panašiai gerbiamas A. Sysas jūsų klausė, tai aš turbūt nekartosiu. Gal tikrai būtų papildomas dėl perspektyvos, kad ir dalyvaujantiems valstybės įstaigose, savivaldybių įstaigose būsimiems kandidatams, vadovams tai turbūt irgi galiotų?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Sakau, čia yra diskusijų dalykas. Aš bijau, kad mes Lietuvoje tais deklaravimais esame linkę šiek tiek apsikloti ir nelabai kreipiame dėmesį į tai, kokia iš tikrųjų yra Vakarų praktika. Vakarų praktika yra labai paprasta: yra pajamų deklaravimas (paprastai pajamų mokesčiai progresiniai ir visiems reikia deklaruoti) ir interesų deklaravimas tiems žmonėms, kurie eina kokias nors specialias pareigas. Tokio, kokį mes turime, atskiro turto deklaravimo, tiesą sakant, kitose šalyse net nėra. Tas interesų deklaravimas ir tas viešumas, čia reikia rasti balansą tarp visuomenės intereso žinoti ir asmens privačių duomenų. Politikai, man atrodo, jau tikrai turi būti skaidrūs kaip krištolas ir neturėti ko slėpti, o dėl kitų visuomenės grupių, manau, čia per diskusiją tiesiog galima pakalbėti, padiskutuoti, kiek iš tikrųjų verta eiti toli, kiek mes dar nežinome apie tuos žmones, kurie eina, tarkim, pareigūno arba aukšto rango valstybės tarnautojo pareigas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nuomonės už... nuomonės prieš nėra, bet A. Sysui žodį suteiksime.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Svarbu ne žodis, o kad būtų balsavimas. Aš tikrai sveikinu Ingridą ir Aušrą, kurios pateikė, nes dažniausiai po rinkimų mes pašnekame apie tai, pasiūskiname, kad tikrai tai reikia padaryti, ir užmirštame. Geriau vėliau negu niekada. Aš manau, galbūt ne viskas iškart gerai išeis, bet tikrai esu linkęs, kad ta grupė šiek tiek padidėtų tų, kuriems privalu deklaruoti, nes pajamas mes deklaruojame asmeniškai, šeimos turtą mes deklaruojame kartu. Pabaigoje, matyt, jį reikėtų pavadinti kalnų krištolo skaidrumo įstatymu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, gal galime šitą kalnų krištolo įstatymą bendru sutarimu? Taip jį pavadino A. Sysas. Ačiū, bendru sutarimu. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar gerbiamas S. Jakeliūnas prašys Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*)

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Vis dėlto norėtume prašyti Vyriausybės išvados. Nemanome, kad ji pateiks neigiamą, bet norime įvertinti detales, pasirengimą tai daryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Reikia balsuoti dėl Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Prašoma balsuoti dėl Vyriausybės išvados. Kas manote, kad reikia Vyriausybės išvados, balsuojate už, kas manote kitaip, pasirenkate kitus balsavimo mygtukus. Šis įstatymo projektas taip pat bus svarstomas pavarario sesijoje. (*Balsai salėje*)

Bus prašoma Vyriausybės išvados. To paprašė 36 Seimo nariai, prieš – 11, susilaikė 14. Iš viso balsavo 61. Dėkoju.

17.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1358 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezerviniai klausimai. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimas dėl sesijos darbų programos papildymo. L. Matkevičienę prašom į tribūną pateikti Seimo nutarimo projektą Nr. XIIIIP-1358.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, prašau į šios Seimo sesijos darbų programą įtraukti nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Lietuvos katalikų moterų sąjungos metais“ projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Tumėnas vis tiek nori klausti, ar įtraukti. Gal paklausite, kai pristatys, gerai? Dėkoju.

Nuomonė už, nuomonė prieš. Bendru sutarimu? Įtraukiame į darbotvarkę. Dėkoju.

Svarstymas. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Pritarta po svarstymo.

Priėmimas. Niekas nenori išsakyti nuomonės. Balsuojame ir leisime tada pateikti, jeigu bus pritarta.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 61 Seimo narys: už – 57, prieš nėra, susilaikė 4. Seimo nutarimas, kad papildytume darbų programą, priimtas. (*Gongas*)

17.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Lietuvos katalikų moterų sąjungos metais“ projektas Nr. XIIIIP-1263(2) (pateikimas)

Prašome pateikti Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų paskelbimo Lietuvos katalikų moterų sąjungos metais“ projektą Nr. XIIIIP-1263(2). L. Matkevičienė. Prašau.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, atsižvelgta į tai, kad 2018 metais bus minimos Lietuvos katalikų moterų sąjungos 100-osios atkūrimo metinės, ir įvertinta svarba Lietuvos katalikų moterų sąjungos, kaip organizacijos, įkurtos pirmojoje Lietuvos Respublikoje ir atkurtos po 1990 metų Kovo 11-osios, kaip savo veiklos ir tradicijų tęsėjos...

Ypač noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad reikia įvertinti organizacijos gyvavimą egzode, tai būtų 1946 metais jos veiklą atgaivino Tiubingene, Vokietijoje, 1951 metais – Paryžiuje, 1953 metais centras buvo Niujorke, buvo atnaujinti ryšiai su pasaulio katalikių moterų sąjungomis, kurios veikė Kanadoje, Argentinoje, Australijoje. Suvokdama, kad buvo skatinamas ir palaikomas tas laisvės troškimas, ypač Sovietų Sąjungos okupacijos metais, vertindama moterų nuveiktus darbus, jų reikšmę ir vykdomus šios sąjungos kilnius tikslus dėl Lietuvos valstybės ir žmonių, pagerbdama šią Lietuvai ir jos žmonėms svarbią istorinę organizaciją ir jos nares, aš siūlau paskelbti 2018 metus Lietuvos katalikių moterų sąjungos metais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia M. Majauskas. Nėra Mykolo. A. Gumuliauskas. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Be abejonės, aš visiškai suprantu šios organizacijos svarbą mūsų Lietuvos valstybės atkūrimo procese 1918 metais, ypač akcentuoju jos veiklą Lietuvos laisvinimo byloje, tai yra jos veiklą egzodo sąlygomis. Aš, netgi nenorėdamas klausti, tikrai siūlyčiau pritarti šitam klausimui, kadangi... Na, vis dėlto tai yra Lietuvoje moterų laisvėjimas, toks politinis laisvėjimas iš tikrųjų buvo vienas pirmųjų Europoje ir tai yra reikšmingas dalykas. Dažnai mes pamirštame moterų indėlį į Lietuvos valstybės atkūrimą 1918 metais. Šiuo atveju tas kolegės siūlymas mums leidžia visiems tai priminti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolege, ką galite atsakyti.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Aš tikrai labai dėkoju kolegai, kuris tikrai dar sustiprino tą mūsų troškimą, kad tikrai reikia pripažinti...

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Tumėnas, ruošiasi A. Armonaitė.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū kolegei už gražią iniciatyvą. Bet čia girdžiu aplink skeptikų, kad tų metų yra per daug. Aš norėčiau tikėti, kad neturėtų galioti principas, kad kuris pirmesnis, tas teisesnis, nes reikia pasidžiaugti, kad Lietuvos istorija rodo, kad tiek daug yra nuveikta gražių darbų ir jų daug nuveikė Lietuvos valstybei Lietuvos moterys. Jūs savo pristatyme akcentuojate, kad Lietuvių katalikių moterų sąjunga nusipelnė dėl bendro visuomeninio darbo, švietimo, bet aš noriu akcentuoti, kad daug yra ir nepaminėtų dar gerų darbų – dėl krašto apsaugos, patriotinio auklėjimo, Lietuvos kariuomenės. Pavyzdžiui, aš žinau atvejį Zarasų apskrityje, kai Lietuvių katalikių moterų sąjungos skyrius įteikė Prezidentui A. Smetonai šautuvą ir jį prašė perduoti Lietuvos kariuomenei. Ar jūs nemanote, kad reiktų dar truputį praplėsti, kaip nusipelnė Lietuvos moterys ir Lietuvos kariuomenei, patriotiniam auklėjimui? Ačiū.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų aš tiesiog taupiau mūsų visų laiką, tikrai daug turėčiau pasakyti, bet laiką taupau. Aš dėkoju jums už pastabą.

PIRMININKĖ. A. Armonaitė nori paklausti. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju, gerbiama kolege, už iniciatyvą. Aš turiu tokį klausimą. Mes šiandien 2018 metus paskelbėme partizano A. Ramanausko-Vanago metais ir Sąjūdžio metais ir buvo dar daug kitų iniciatyvų, ir šimtmetį švęsime. Ar jums neatrodo, kad mes kartais devalvuojame pačią idėją? Aš absoliučiai nieko neturiu prieš Katalikių moterų sąjungą, priešingai, netgi labai vertinu jų veiklą ir manau, kad ji turi būti pažymėta. Tiesiog ar jums neatrodo, kad mes kartais, kai labai daug skelbiame tais metais, jau pametame, kas vis dėlto mums yra svarbiausia? Tai pirmas klausimas.

Antras klausimas, pasitikslinimas. Jūs minėjote, ar šimtmetį švenčia nuo įkūrimo, ar nuo atsikūrimo? Čia pasitikslinimas, ne visai buvo aišku. Dėkoju.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Čia yra minimos Lietuvos katalikių moterų sąjungos 100-osios atkūrimo metinės, 100-osios atkūrimo metinės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Razma, ruošiasi R. Šarknickas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, iš tikrųjų 2018 metais minime valstybės šimtmetį, tai į nepriklausomybės atkūrimo turinį daug kas įeina, tai yra valstybės atkūrimo turinys ir svarbių visuomeninių organizacijų įkūrimas, ir valstybės struktūrų įkūrimas, kariuomenės, pavyzdžiui, įkūrimas. Bet ar mes dėl tų atskirų nepriklausomybės turinį sudarančių faktų dar atskirai skelbsime su tuo susijusius metus? Tai man atrodo, kad čia mes tuo keliu eidami, nežinia, kur turėsime sustoti. Ar vis dėlto mes kaip nors negalėtume susitarti, kad yra valstybės atkūrimo šimtmetis ir matykime jo turinyje viską, kas buvo, ir tą turinį paskui dėstykite to šimtmečio minėjimo progromoje, bet nelenktyniaukime, kas kokį dar svarbų aspektą prisiminsime?

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Lietuvos katalikių moterų sąjungos 100-osios atkūrimo metinės yra kaip istorinis įvykis. Man atrodo, kad mes jo kaip ir nuneigti negalime. Aš manau, čia kaip tiktai galbūt reikia parodyti tą katalikių moterų vaidmenį ne tik pirmosios Lietuvos atkūrimo laikotarpiu, bet ir dabar jų veiklą plėsti, tiesiog pakelti jų autoritetą, taip pat ir dėl to, kad pirmiausia tai yra istorija. Dėl to, aš manau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Šarknickas. Prašau, kolega.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš gal nedrįsčiau vartoti žodžio „devaluoti“, dar kažkaip, ar per daug, ar per mažai, tai yra vis dėlto moteris, motina, mama. Vis dėlto mes įsirašysime į istoriją pagarbą moteriai, pačiai moteriai. Tai čia yra svarbu. Vis dėlto jos buvo labiausiai skriaudžiamos ir dabartiniais laikais šeimose mes tą matome, kad dar moterys yra vienaip, kitaip engiamos, tai siūlyčiau pagerbti.

PIRMININKĖ. Ačiū, tai nebuvo klausimas, bet jūsų poziciją maloniai priėmė pranešėja ir šio nutarimo teikėja. Ačiū, kolege.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Nėra nuomonės prieš. Ar norite kalbėti? (*Balsas salėje: „Nenorim!“ „Balsuojam!“*) Balsuojame.

Balsavo 52 Seimo nariai: už – 46, prieš – 1, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

18.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1297 (pateikimas)

Mūsų r-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1297. Jau pasirengęs šios komisijos garbus pirmininkas, mūsų kolega A. Vinkus. Prašome. Pateikimas.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos vardu teikiu šios komisijos nuostatų projektą. Nuostatai yra išdėstyti nauja redakcija, nes šiuo metu galiojantys šios komisijos nuostatai paskutinį kartą buvo tvirtinti 2007 metais, buvo tik keli redakcinio pobūdžio pakeitimai. Praėjo lygiai dešimt metų, todėl paseno kai kurie juridiniai teiginiai ir formulotės, pasikeitė ir Pasaulio lietuvių bendruomenės struktūra, todėl buvo poreikis nuostatus atnaujinti. Turėjome labai gerą progą komisijos posėdžiuose padiskutuoti dėl komisijos veiklos tikslų, kryptių ir ateities.

Labai trumpai pristatysiu tik esminius nuostatų pakeitimus. Išskyrėme pagrindinius komisijos tikslus, taip pat atsirado du nauji punktai: tai komisijos veiklos kryptys ir komisijos funkcijos, išskirti derinantys prie tipinių visų Seimo komisijų nuostatų.

Noriu pabrėžti, kad visi komisijos nariai intensyviai, susitelkę dirba siekdami spręsti Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenantiems lietuviams aktualias problemas. Ypač džiaugiuosi, kad užsienio lietuviai noriai įsitraukia į valstybės gyvenimą, noriai neša savo indėlį į šalies saugumą, mokslą, švietimą, kultūrą bei verslą. Paminėsiu tik pagrindinius komisijos tikslus: puoselėti Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, keistis mokslo, kultūros ir kita informacija, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti rekomendacijas, kurios skatintų užsienyje gyvenančius lietuvius grįžti gyventi į Lietuvą. Šiam teikiamam nuostatų projektui 2017 metais, šiais metais, spalio 23 dieną vykusiame komisijos posėdyje komisijos nariai pritarė bendru sutarimu. Vakar Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė dėl nuostatų projekto techninio pobūdžio pastabų, todėl maloniai prašau jūsų, gerbiami kolegos Seimo nariai, nuostatų projektui pritariti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nori paklausti S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas komisijos pirmininke, ačiū už iniciatyvą ir pristatymą. Apie mūsų tą bendrą komisiją, kuriai ir aš atstovauju, yra mėgstama pasakyti, kad ji yra neveiksni, nestatutinė, bet ji yra išskirtinė. Šį kartą, ko gero, pirmą kartą išdrįsime į funkcijas įrašyti ir priežiūros funkciją. Ar jūs, pirmininke, manote, kad ir toliau reikėtų stiprinti šitos komisijos galias, nes

šita komisija atstovauja viso pasaulio lietuviams? Ar šitoji pirmoji kregždė skatins dar drąsesnius žingsnius?

A. VINKUS (LSDDF). Žinoma, ką aš pajutau per tuos metus, kad mūsų pasaulio lietuviai, mūsų broliai ir seserys, labai teigiamai priima tos komisijos, galimybę toje komisijoje dirbti kartu su dešimčia Seimo narių. Ir kai aš buvau Omahos mieste prieš tris savaites, kai buvau pakviestas Amerikos lietuvių tarybos pirmininko J. Polikaičio, ir vyko 21 sesija, tai jie su didele pagarba kalbėjo apie mūsų Seimą. Seimas įrodo ir tai, kad buvo atsiųsti ponas Ž. Pavilionis, aš, iš Užsienio reikalų ministerijos. Jie deda didelių vilčių dirbti kartu su šia komisija, siekti tam tikrų rezultatų. Dabar komisijos išvados yra tik rekomendacinio pobūdžio. Iš tiesų jos galių stiprinimas prisidėtų prie geresnio darbo ir paramos užsienio lietuviams grįžti į Lietuvą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, ačiū už pristatymą. Aš manau, kad tikrai mes galime visiems padėkoti: ir mūsų tautiečiams, kurie išsiblaškę po pasaulį, ir komisijos nariams Seimo nariams, ir, ko gero, pritarti jūsų teikiamam projektui. Bet pritaręs kolegų siūlymui dėmesį atkreipiu – tokia priežiūrinė funkcija. Aš matau tam tikrą gal dar silpnąją vietą, nes, kiek žinau, ne visi ministrai noriai ateina į komisijos posėdžius ir pateikia informaciją. Paskutinis atvejis su Kultūros ministerija, su kultūros ministre. Tai dabar jūsų tas įrašas, kad gali gauti informaciją. Gali gauti, gali negauti. Gal mums reikėtų patvirtinti čia, bet kažkur paieškoti formos, kad privalėtų, čia yra Seimo komisija, kaip ir kitos komisijos, kaip komitetai ir dar su pasaulio lietuvių atstovais. Todėl aš manyčiau, kad čia reikėtų truputį tokio kietesnio kai kurio elemento. Ačiū už atsakymą.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas kolega, labai ačiū. Mes to ir siekiame. Tai ir buvo pirmame variante. Ir jeigu šiame variante būtų parašyta, kad privalo pateikti informaciją, tai iš tiesų nereikėtų mums laukti ir išgyventi, koks bus atsakymas.

Bet aš noriu jums pasakyti, kad šį kartą, šį kartą nuoširdžiai, tiesiai jie pajuto mūsų Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesį jiems. Išliko ir Koordinacinė komisija, kai galvojo kai kurias komisijas sujungti. Jie labai tai įvertino. Buvo ir gynybos ministras, švietimo ministrė, socialinės apsaugos ir kiti ministrai. Taigi šį kartą ministrai noriai dalyvavo. O dėl kultūros ministrės, žinoma, taip susiklostė, kad negalėjo dalyvauti. Bet šiuo atveju, kaip mane informavo, turėjo nedarbingumo lapelį, tikrai rimtai sirgo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į jums užduotus klausimus. Nuomonė prieš – M. Adomėnas. Ačiū, gerbiamas Antanai Vinkau, galite atsisėsti.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, iš klausimų paaiškėjo, jog naujaisiais nuostatais komisijai priskirta parlamentinės priežiūros funkcija. Dabar Pasaulio lietuvių komisija nėra parlamento dalis, nėra Seimo dalis, ji yra komisija, sudaryta iš Seimo narių ir ne Seimo narių. Ir kaip tokia ji nėra Seimo institucija, kuri gali vykdyti parlamentinę funkciją. Taigi aš iš tikrųjų patarčiau tuos nuostatus peržiūrėti griežta konstitucionalisto akimi ir tik tuomet teikti Seimui. Gali paaiškėti, jog yra priskiriamos komisijai, kuri nėra Seimo dalis, funkcijos, kurios yra tik Seimo narių prerogatyva.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Nuomonė už – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos. Aš nesutikčiau su kolegos išreikšta nuomone. Nėra taip čia įrašyta, kad parlamentinės kontrolės funkcija. Iš tikrųjų tai yra mūsų bendras sutarimas, kad mes, Seimo nariai, ir mūsų broliai ir sesės lietuviai iš įvairių pasaulio valstybių galėtų kartu diskutuoti, spręsti tas visas mums bendras problemas ir gauti informaciją. Aš labai pabrėžiu – gauti, nes, mano supratimu, Komisija tikrai ne visada pajėgia išsireikauti iš mūsų kai kurių vykdomosios valdžios institucijų informacijos ir juo labiau pagarbaus dėmesio (...). Todėl čia bėdos, kad mes pakviesime savo koki nors vykdomosios valdžios atstovą, ir prieštaravimų Konstitucijai tikrai neišvengsiu ir manau, kad negalėtų būti.

O kad išgirde informaciją galėtų teikti pasiūlymus, tai, aš manau, kuo mes būsime atviresni savo rinkėjams ir savo tautiečiams tiek savo rinkimų apygardose, tiek pasaulyje plačiau, tuo mes priimsime geresnius sprendimus, ypač kai tai susiję su tais žmonėmis, kurie yra išvykę iš Lietuvos. Todėl kviesčiau pritarti ir dar kartą siūlau pasižiūrėti, kad būtų pareigos ne tik komisijos narių, bet ir tų pareigūnų, kurie yra kviečiami, – kad jie turėtų pareigą pristatyti informaciją, deramai pateikti komisijai svarstant jiems aktualius klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos, prašome balsuoti.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaukė 4. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Papildomų komitetų niekas nenorite pasiūlyti. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

18.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projektas Nr. XIIIIP-1318 (pateikimas)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projektas Nr. XIIIIP-1318. I. Šimonytė. Pateikimas. Prašome pateikti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Kadangi pagal Valstybės kontrolės įstatymą Valstybės kontrolę audituoja išorės auditorius, tai kiekvienais metais vyksta ta pati įmonės parinkimo procedūra. Iš pradžių Valstybės kontrolė atlieka preliminarią įmonių, kurios atitinka reikalavimus ir sutinka pateikti pasiūlymą, atranką, o tuomet jau pateikia šitą informaciją Seimui ir Seimas atitinkamai apsisprendžia dėl konkrečios įmonės, kuri atliks Valstybės kontrolės einamųjų metų finansinį auditą.

Šiais metais buvo gauti keturi įmonių, kurios atitiko kvalifikacinius reikalavimus atlikti Valstybės kontrolės finansinės ataskaitos auditą, pasiūlymai. Audito komitetas siūlo pasirinkti tą įmonę, kuri pasiūlė už šią paslaugą mažiausią kainą, tai yra UAB „Provisus“, kurios paprašyta kaina už atliktą darbą yra 3 tūkst. 751 euras su pridėtinės vertės mokesčiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. Ruošiasi S. Jakeliūnas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, aš noriu paklausti, ar šita kompanija yra anksčiau atlikusi auditą, ar čia nauja?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, yra atlikusi keletą kartų, bet ne per pastaruosius laikotarpius. Yra įvykęs kelerių metų atvėsimas ir dabar galėtų vėl tą auditą atlikti, atlikusi, rodos, keturis kartus. Tai tikrai kompetencijos turi.

PIRMININKĖ. Ačiū. S. Jakeliūnas. Prašom klausti.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Su tuo susijęs klausimas, kitaip sakant, ar kaina yra vienintelis kriterijus, pagal kurį priimate sprendimą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Tiesą sakant, pati atranka, turiu pasakyti, man atrodo, keistoka ir dėl to mes siūlysimė įstatymo pataisas, kad kriterijai būtų aiškiai apibrėžti. Aiškių kriterijų, kaip Seimas turėtų pasirinkti, nėra, bet kadangi visos šitos įmonės yra kvalifikuotos atlikti šitą darbą ir jokių kitų esminių skirtumų tarp jų, išskyrus pasiūlytą kainą, nėra, komitetas apsisprendė siūlyti Seimui pasirinkti pagal kainą. Tačiau aš manau, kad įstatymo nuostatas reikėtų tikslinti, ir tą mes, kaip komitetas, inicijuosime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nuomonių išsakyti niekas nenori. Gal galime bendru sutarimu? Dėkoju. Galime bendru sutarimu. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Audito komitetas, papildomas nenumatomas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną.

Mielieji kolegos, liko dar keletas rezervinių klausimų. Ar juos nukeliame į ketvirtadienį? (*Balsai salėje*) Norite dirbti toliau? Prašome balsuoti, kad pratęstume posėdį dar pusę valandos. Kas siūlote pratęsti?

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 29, prieš – 14, susilaukė 14. Dirbame toliau.

18.23 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1321 (pateikimas)

Mokslo ir studijų įstatymo 29 straipsnis. Jį pristato E. Jovaiša. Pateikimas.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, kaip žinome, Lietuvos aukštasis mokslas yra dvinaris: mes turime universitetinį aukštąjį mokslą ir turime koleginių aukštąjį mokslą. Universitetų vadovams – rektoriams yra vienareikšmis reikalavimas turėti daktaro laipsnį. Mes, šio projekto teikėjai, taip pat manome, kad tokį pat daktaro laipsnį turi turėti ir kolegijų direktoriai, jeigu jie iš

tikrųjų pretenduoja, kaip mes esame Bolonijos erdvėje įvardinti – aukštasis mokslas... Todėl šio pasiūlymo esmė yra tokia, kaip minėjau, kad kolegijos vadovas turi būti toks pats daktaras. Tačiau, suprasdami, kad šitoks įstatymų keitimas gali sudaryti didelį diskomfortą, siūlome nukelti šio įstatymo įsigaliojimo laiką į 2021 m. sausio 1 d. Taigi kolegijų direktoriai turėtų galimybę, trejų metų galimybę, įgyti daktaro laipsnį, jeigu jie norėtų toliau eiti kolegijų direktorių pareigas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi J. Olekas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Turbūt pasaulyje yra visokių modelių, ir yra tokių, kai mokslininkai daugiau būna atsakingi už akademinę dalį. O rektorai... daugiau direktorių pareigas eina, jie organizuoja ne tik visą mokymą, bet apskritai universiteto gyvavimą. Tai iš tiesų, kodėl einame tokiu keliu, kad būtinai rektorius turi būti mokslininkas, nors jis iš esmės yra ir vadovas? Galbūt reikėtų atskirti funkcijas – mokslo dalį į savo vietą, o *išgyvavimą* ir visą vadybą palikti vadybininkams, kurie iš tikrųjų gebės universitetus padaryti ekonomiškai tvirtus?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip, iš tikrųjų galimas ir toksai požiūris. Tiesą sakant, tam tikra įstatymų dalimi tai yra kažkiek atskirta. Bet vis dėlto tradiciškai visa bendruomenė didelį pasitikėjimą reiškia iškiliems mokslininkams. Kol kas pas mus taip yra, toks valdymo modelis galėtų irgi būti. Tačiau, pakartosiu, mano galva, jeigu aukštasis mokslas ir kolegijai, tai yra tam tikras simbolis, kad šita kolegija gali žengti taikomųjų tyrimų keliu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Olekas. Ruošiasi S. Tumėnas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš labai palaikyčiau pranešėjo poziciją, kad vis dėlto lyderis turėtų būti su mokslo laipsniu ir rodyti tam tikrą pavyzdį. Organizuoti galėtų pavaduotojas iš to triumvirato ar kitas žmogus. Bet mano klausimas dėl įgyvendinimo. Jūs siūlote labai konkrečią datą – 2021 metus. Ar negalėtų būti pagal sutarties pasibaigimo terminą, nes kai kam sutartis pasibaigs anksčiau? Nauji pradedantys kandidatuoti į tas pozicijas, gali būti, kad 2020 metais žmogus pradeda darbą ir jau 2021 metais jam reikia?.. Jeigu mūsų dabartinis įstatymas leidžia jam kandidatuoti, tai galbūt su naujo rektoriaus atėjimu ir galėtų būti taikoma šita jūsų siūloma formulė? Ačiū už atsakymą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip, gera pastaba. Bet aš galvoju, kad šiandieną ar šiais metais paskelbtas įstatymas būtų lyg tam tikras kelrodis visiems, kas ateina, visi žinos, kad 2021 metais, jeigu nori kandidatuoti, turi turėti daktaro laipsnį.

J. OLEKAS (LSDPF). O 2020 metais?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Prašau? (*Balsai salėje*) Tai aš ir sakau, šiandien 2017 metai, mes duodame ženklą: gerbiamieji kolegos, norite kandidatuoti į kolegijų direktorius, jums nuo 2021 m. sausio 1 d. privaloma sąlyga yra daktaro laipsnis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi V. Juozapaitis.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, mes žinome pasaulyje daug valstybių, kur net universitetų rektoriams nereikia būti mokslininkais, daktarais, juos samdo merijos ir panašiai. Lietuvoje nėra tos tradicijos, tačiau Lietuvoje yra kolegijų, kur kolegijos vadovas yra daktaras, kur kolegijos vadovas yra profesorius. Ar jūs turite tokius statistinius duomenis, kiek Lietuvoje kolegijų vadovų yra daktarai šiandien?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerai. Aš turiu tokius duomenis. Iš 22 kolegijų 11 yra su daktaro laipsniu, 11 – be daktaro laipsnio. Galiu išvardinti: Kauno technikos kolegijos vadovas N. Varnas neturi, Alytaus kolegija – be, Klaipėdos valstybinė kolegija – be, Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija – irgi be, puiki kolegija. Čia, matote, irgi į tą pusę, kaip sako E. Pupinis, į tą pusę viskas. Vilniaus kooperacijos kolegija, Vilniaus dizaino kolegija, Vilniaus verslo kolegija, Kolpingo kolegija Socialinių mokslų kolegija ir Tarptautinės teisės ir verslo aukštoji mokykla. Štai yra sąrašas tų kolegijų direktorių, kurie šiandien yra be mokslo laipsnių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Garbusis pranešėjau, aš norėčiau patikslinti, arba tiesiog pasitikslinti. Lietuvos aukštųjų mokyklų rektoriams nėra taikoma taisyklė būti tik daktaru, nes jie gali turėti ir pedagoginį vardą – arba docento, arba profesoriaus. Bent jau taip buvo iki šios dienos, ir tikrai žinau aukštųjų mokyklų, kur rektorai nėra mokslo daktarai. Kitas klausimas. Jūs duodate

trejų metų terminą daktaro laipsniui įgyti, kada doktorantūros studijos kai kur tęsiasi ketverius metus. Ką daryti tuos metus, kodėl toks laiko tarpas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū. Pirmuoju klausimu – jeigu jis yra docentas, tai jis niekaip negali būti be daktaro laipsnio, nes...

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš esu profesorius, bet aš daktaro laipsnio neturiu.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Čia yra meno srityje. Meno srityje šitie dalykai yra, bet mes šiuo atveju meno kolegijų net ir neturime. Toks mano atsakymas būtų. Vis dėlto yra didžiulė patirtis, dirbant toje pačioje, kad ir meno srityje, jeigu jūs turite profesorius, ir atitinka tam tikra prasme šią kvalifikaciją.

Dėl trejų metų, kodėl yra toks laikas. Matote, jei žmogus norėtų stacionarios doktorantūros, tai yra ketveri metai. Jeigu žmogus eis į stacionarią doktorantūrą, vargu ar jis gali eiti kolegijos vadovo pareigas. (*Balsai salėje*) Reikia šiuo atveju apsispręsti. Reikia apsispręsti, tam ir yra įstatymas. Aš noriu pasakyti, užbaigdamas šią mintį, atsakymą, kad čia labiau tikėtina, ir manau, kad visiškai tikėtina, kad jau tų pretendentų įdirbis yra mokslo srityje ir kad čia bus naudojama *ekster-ni* doktorantūra, arba, tiksliau sakant, doktorantūra eksternu. O tam užtenka trejų metų. (*Balsai salėje*) Prašau?

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gal detaliau?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Humoras geras, gerbiamas Vytautai. Nežinau, kaip jis ten darė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ačiū, gerbiamasis pranešėjas. Yra tik nuomonės už. Gal galime nekalbėti, Kęstuti? Bendru sutarimu? Dėkoju. Bendru sutarimu po pateikimo pritarta. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną.

18.31 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1204 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – taip pat Mokslo ir studijų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1204. M. Adomėnas pateikia 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Prašom.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, kolegos, mano teikiamas įstatymo projektas iš tiesų sprendžia tą pačią problemą. Iš esmės yra analogiškas ką tik pritartam įstatymo projektui. Vis dėlto noriu pabrėžti, kad mes gyvename pasaulyje, kur formalios kvalifikacijos reiškia vis mažiau. Ten, kur tai yra susiję su mokslu, su griežtai akademinė veikla, daktaro laipsnis, be abejo, yra svarbus žingsnis, bet ar jis yra būtina kvalifikacija, kalbant apie kolegijos valdymą, leiskite tuo suabejoti.

Tai nėra visiškai analogiška, bet aš pats esu nemažai laiko praleidęs Kembridžo koledžuose, kurie yra universiteto integrali dalis, tai daug daugiau negu kolegijos, ir ten koledžų magistrai toli gražu ne visuomet yra akademiniai žmonės. Jie turi supratimą apie akademinį gyvenimą, dažnai yra baigę tą koledžą, bet į pensiją išėję diplomatai dažnai tampa magistras, ir žmonės, kurie turi didelių institucijų valdymo ir tam tikros diplomatijos santykių patirties.

Aš tą norėjau pasakyti kaip iliustraciją, kad net pasaulyje tikrai anaip tol ne blogiausiuose universitetuose yra praktika, kad netgi akademinų institucijų padalinių vadovai dažnai formalių kvalifikacijų gali neturėti. Jeigu yra konkursai, jeigu yra atranka, tuomet tos formalios kvalifikacijos turėjimas toli gražu nėra toks būtinas.

Vėlgi, jeigu kalbame apie Lietuvos kolegijas, komiteto pirmininkas minėjo, kad 11 ir lygiai pusė kolegijų direktorių neturi dabar daktaro laipsnio, iš jų keturios – valstybinės. Iš tų keturių valstybinių trys tikrai puikios kolegijos, tokios kaip Vilniaus technologijų ir dizaino, Kauno technikos ir Klaipėdos valstybinė kolegija.

Kadangi judame į tą pasaulį, kur iš tiesų bus svarbiau įgyti įgūdžiai ir kompetencijos, o ne formalios kvalifikacijos, mes siūlome pateikti kriterijus rektoriui ir direktoriui tapti atitinkamai... kurio rezultatas būtų tas, kad direktorius gali būti nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis pedagoginės ir vadybinės padėties be reikalavimo turėti mokslinį laipsnį.

Taigi siūlyčiau pritarti šiam projektui po pateikimo, kad mes galėtume komitete galbūt surasti bendrą geriausią sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi J. Olekas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tikrai pritarti galima, nes, kaip ir minėjau, ypač kolegijos lygiu vadyba yra labai svarbi. Tik norėčiau paklausti, kaip iš tikrųjų yra Europos šalyse? Ar tos tradicijos yra daugiau link akademizavimo, ar iš tikrųjų daugiau žiūrima į tai, kad būtų konkuruojama sėkmingai, o jau akademinis reikalas tvarko tie asmenys, kurie turi mokslinius vardus, ir jeigu yra tyrimai, tai tiems padaliniais taip pat vadovauja žmonės su akademinio laipsniu?

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Tai, kas atitinka mūsų kolegiją, Europoje yra labai platus spektras institucijų ir vienos praktikos tikrai nėra. Šiuo atveju aš manau, kad mes turėtume žiūrėti į tai, kas yra geriausia mūsų aukštosioms neuniversitetinėms mokykloms, kas geriausiai leistų joms būti konkurencingoms ir galų gale turėti geriausius vadovus. Taigi nesusiaurinti dirbtinai tų sąlygų ir žmonėms, kurie neturi polinkio į akademinę veiklą, leisti sutelkti savo dėmesį į vadovavimą patikėtoms kolegijoms, o ne į dirbtinio doktorato rašymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, aš nemanau, kad jūsų doktoratas dirbtinis ar kieno nors kito dirbtinis. Jei žmonės apsisprendžia rašyti doktoratą, tai, matyt, jie turi tam vilčių, gebėjimų ir panašiai, o ne būtinai dirbtinai.

Bet mano klausimas yra kitas. Ką jūs siūlote tada, kad greta direktoriaus kas nors kuruotų tą mokslinę sritį ir tam žmogui būtų kokie nors reikalavimai, nes dabar jūsų pasiūlytas reikalavimas direktoriui yra vadybinė patirtis, nepriekaištinga reputacija ir pedagogika. Iš tikrųjų tos mokslinės krypties, mes galvojame, kad mūsų kolegijos, aukštosios mokyklos turi tą kryptį, lyg ir visiškai nebelieka. Prieš tai buvo reikalavimas mokslo laipsnio. Ar turite kokį nors pasiūlymą dėl to, kas galėtų išlaikyti tą mokslinį lygį? Ačiū.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegijos direktorius retai yra tas žmogus, kuris savo pastangomis išlaiko mokslinį lygį. Jis iš tiesų užsiima vaidmenų paskirstymu didelėje institucijoje. Atskirai studijų, atskirai vykdomo mokslo, jeigu toks yra, lygiu rūpinasi direktorių pavaduotojai, kaip ir universitete yra mokslo, studijų prorektorius. Kitų sričių. Aš nemanau, kad to kriterijaus panaikinimas kokiu nors būdu tarsi sumažina akademinį lygį. Jis tiesiog leidžia kolegijoms pasirinkti geriausią vadovą iš platesnio spektro kandidatų.

O dėl doktorato dirbtinumo, nedirbtinumo. Jeigu žmonės iškart po studijų nestojo į doktorantūrą, tikėtina, kad ta griežtai akademinė veikla nėra jų pašaukimas, tuomet, jeigu sėkmės lydimas vadovas negalės išlikti poste neparašęs doktorato, man atrodo, jis nukreips energiją ne ten, kur ją gali geriausiai pritaikyti. Kokybę, tiek mokslo, tiek studijų, geriausiai užtikrina skaidrūs ir didelį kandidatų kiekį pritraukiantys konkursai, o ne formalių kriterijų įvedimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į klausimus.

Mielieji kolegos, prieštaraujančių nėra. Gal galime nesakyti nuomonių už? Galime. Bendru sutarimu galime pritarti? Galime pritarti. Siūlomas kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų komitetų nesiūloma. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną.

18.38 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos prisijungimo prie Europos Tarybos pagrindinės konvencijos dėl kultūros paveldo vertės visuomenei (Faro konvencijos)“ projektas Nr. XIIIIP-1035 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 7 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos prisijungimo prie Europos Tarybos pagrindinės konvencijos dėl kultūros paveldo vertės visuomenei (Faro konvencijos)“ projektas Nr. XIIIIP-1035. N. Puteikis. Pateikimas.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kolegos, šią Faro konvenciją pasirašė didelis skaičius Europos Sąjungos valstybių. Šios rezoliucijos projekte mes siūlome, kad Vyriausybė paspartintų prisijungimą prie šitos konvencijos, nes norint, kad tokia konvencija įsigaliotų Lietuvoje, reikia ir Vyriausybės žingsnių, ir tam tikro per Kultūros ministeriją ir Vyriausybę teikimo Seimui.

Trumpai vienu sakiniu apibūdinant, tai tas pats, kas Orhuso konvencija, tik ne aplinkosaugos, o kultūros paveldo srityje. Ji užtikrina piliečių teisę gauti informaciją apie svarstomus projektus kultūros paveldo srityje ir leisti visuomenei dalyvauti kiek įmanoma ankstesnėje stadijoje, nes Lietuvoje dabar tokios mados, kad visuomenė įtraukiama paskutinėje stadijoje ir tai sukelia konfliktus su statybininkais investuotojais.

Trumpai taip. Tekstas yra, tiesiog raginame Vyriausybę paspartinti. Prašyčiau pritarti.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Gerbiamieji Seimo nariai, aš noriu priminti jums rezoliucijų svarstymo tvarką. Jeigu nėra klausimų, yra skelbiama bendroji diskusija, po pateikimo nebalsuojama.

Bendroji diskusija – E. Pupinis. Gerbiamas kolega, prašom atsisėsti ir užleisti tribūną E. Pupiniui. Atsisako kalbėti. Dabar, gerbiamieji, mums reikia apsispręsti, ar priimti šią rezoliuciją be pataisų, ar, jūsų manymu, ją reikia taisyti. Štai, jeigu vienas trečdalis Seimo narių pareikš, kad ją reikia taisyti, tada atitinkamai redaguosime arba atmesime rezoliuciją, yra kiti balsavimo būdai.

Pirmasis balsavimas dėl to, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Kas mano, kad reikia priimti be pataisų, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, spaudžia atitinkamai kitus mygtukus.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 52 Seimo nariai: už – 50, prieš nėra, susilaikė 22. Rezoliucija... Atsiprašau, susilaikė 2. Apsirikome. 50 balsavo už, prieš nėra, susilaikė 2.

Rezoliucija „Dėl Lietuvos prisijungimo prie Europos Tarybos pagrindinės konvencijos dėl kultūros paveldo vertės visuomenei“ priimta. (*Gongas*)

18.41 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais (Orhuso konvencijos) įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje įstatymo parengimo“ projektas Nr. XIIP-1036 (*pateikimas*)

Seimo rezoliucijos „Dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje įstatymo parengimo“ projektas. Pateikimas. N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Panaši rezoliucija, tik šį kartą kreipimasis ne į Vyriausybę, o į Seimo valdybą. Orhuso konvencija seniai Lietuvoje galioja, tačiau kyla prieštaravimų kai kuriems įstatymams, nes Orhuso konvencijos pagrindinė mintis, kad visuomenė galėtų dalyvauti, kai svarstomi aplinkosauginiai projektai, kuo ankstesnėje stadijoje. Lietuvos politikai per daugelį metų visuose įstatymuose surašė taip, kad visuomenė gauna teisę dalyvauti pačioje paskutinėje stadijoje, kai investuotojai, statytojai ar suinteresuotos organizacijos jau būna investavusios gana išpūdingas sumas į tuos projektus. Ta Orhuso konvencija dėl to ir atsiradusi pasaulyje, nes siekiama, kad visi ginčytini klausimai būtų išdiskutuoti iki priimant pagrindinius sprendimus.

Dar 2009 metais amžinąjį atilsį advokato K. Čilinsko sudaryta darbo grupė parengė tokį įstatymo pataisų paketą, siūlė Vyriausybei jį apsvarstyti ir teikti Seimui, kad Seimas sutvarkytų štai šitą vėlavimo fazę, arba pernelyg vėlyvą visuomenės įtraukimą į svarstymo procedūrą. Pagrindinė mintis dėl šios rezoliucijos, kad mes prašome, jeigu jūs pritartumėte, Seimo valdybos sudaryti darbo grupę, kuri galėtų išnagrinėti amžinąjį atilsį K. Čilinsko parengtą paketą ir pagal jį priimti kokius nors siūlymus Seimui, ar vieną atskirą įstatymą, ar kitus taisyti. Bet tiesiog norisi šitą reikalą vis dėlto išjudinti ir padaryti civilizuotą. Aš manau, kad mes, tapę Europos Sąjungos dalimi *de jure*, turėtume tapti ir *de facto*. Kitaip tariant, piliečiai turėtų visą teisę naudotis Orhuso konvencija ir ramiai apsvarstyti pačiose pradinėse stadijose visus su aplinkosauga susijusius klausimus.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Nori paklausti A. Širinskienė. Prašau, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Mielas kolega, aš šiek tiek ir stebiuosi ta jūsų iniciatyva kurti Seime nuolatinę veikiančią darbo grupę. Nelabai suprantu, kur jūs matote ir išvelgiate tą tikslumą,

nes taip, Europos Taryba ir Europos Parlamentas yra ratifikavę dokumentus, Orhuso konvencijos mintys ir normos yra patekusios tiek į Europos Sąjungos, tiek į nacionalinę teisę. Bent jau, kiek man teko ir su gerbiamu aplinkos ministru diskutuoti šiuo klausimu, Aplinkos ministerija taip pat nemato tokios darbo grupės būtinybės. Juo labiau mes čia dabar kalbame apie tą darbo grupę, kuri būtų vos ne nuolatinio pobūdžio. Kai žinote, kiek mes Seime šiuo metu turime darbo grupių ir kiek yra iniciatyvų, ar nemanote, kad tai yra perteklinis dalykas, kuris iš tiesų neduos ko nors naujo? Jeigu jūs turite konkrečių pasiūlymų ir matote problemų dėl Orhuso konvencijos įgyvendinimo, greičiausiai galite registruoti teisės aktus.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš vienas, įregistravęs teisės aktus, nemanau, kad ką nors pasieksiu. Tai geriausiai rodo ir mano teiktos penkios Advokatūros įstatymo pataisos, kai buvo siekta skurdžiausiai gyvenantiems žmonėms padėti, o ne didinti advokatų pelną, kurį, kaip mes matėme pagal vidutines algas, jie sėkmingai dedasi į kišenę. Tai jūs čia, šitoje salėje, labai sėkmingai atmetėte iš penkių tris. Tikrai neturiu vilčių, kad jeigu teiksiu kokį nors siūlymą, susijusį su Orhuso konvencija, vienas, aš ko nors pasieksiu.

Vis dėlto darbo grupė neturėtų būti nuolatinė, darbo grupė galėtų apibendrinti praktiką, o praktika buvo pagarsinta šitame pačiame Seime prieš keletą metų, kai Aukščiausiojo Teismo ir Vyriausiojo administracinio teismo pirmininkai pripažino, kad realybė yra tokia – teismų praktikoje Orhuso konvencija tiesiai netaikoma. Netaikoma todėl, kad į daugybę Lietuvos Respublikos įstatymų Orhuso konvencijos reikalavimai nėra perkelti. Aš dalyvavau pats toje konferencijoje, pats klausimus uždaviau, girdėjau tuos atsakymus, yra konferencijos garso įrašas.

Tai, ką jūs sakote, kad aplinkos ministras sako, kad to nereikia, čia aš, tiesą sakant, nelabai galiu patikėti, kad taip gali būti. Neįtikėtina, kad aplinkos ministras stojo į Orhuso konvencijos priešininkų pusę arba nežino praktikos. Jis pats yra buvęs visuomenininkas, kaip gali buvęs visuomenininkas dabar tapti nomenklatūrininku? Čia dabar nomenklatūrininkai sako, kad Orhuso konvencijos praktika Lietuvoje yra sėkminga. Nieko panašaus! Aš tiesiog pasiūliau daugiau proto pasitelkti. Vienkartinė darbo grupė dėl Orhuso konvencijos kas čia blogo?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tikrai nemanau, kad ministras nežino, ką sako. Iš tikrųjų vienas dalykas būti visuomenininku, o po to, kai atsiduri pozicijoje, kai reikia, kad ūkis vystytųsi, iš tiesų ne kiekvienas asmuo galėtų stabdyti statybas ar pradėtas kokias nors investicijas. Taip pat turbūt ne kartą teko susidurti su Orhuso konvencija, kur ir įstatymais... Bent jau iš Europos institucijų neteko girdėti, kad ko nors mes nevykdome. Orhuso konvencija yra gana plati. Jeigu mes viską įgyvendinsime, mes išvis čia niekur nepajudėsime. Kiekvienas žmogus galės protestuoti prieš bet kokį judesį, kuris susijęs su statybomis ar su kokiomis nors investicijomis arčiau gamtos. Nemanau, kad reikėtų pritarti. Iš tikrųjų teisės aktų pakanka ir jie galioja. Ar nemanote, kad mes vis dėlto kai kada užsineriame per daug sau kilpų, o po to galvojame, kaip iš jų išlipti? Tada galvojame, kodėl iš mūsų visi bėga?

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš galiu tik atsakyti remdamasis Lenkijos pavyzdžiais. Kai ankstesnė Lenkijos Vyriausybė taip manė ir pradėjo Belovežo girios kirtimus, nes Orhuso konvencijos neleido Lenkijos teismai taikyti, baigėsi tuo, kad Europos Sąjunga iš esmės pereina prie sankcijų Lenkijos dabartinei Vyriausybei už tai, kad praeita Vyriausybė neįgyvendino Orhuso konvencijos, neperkėlė jos reikalavimų į teisės aktus. Kiek Lenkijai kainuos šitas konfliktas dėl Belovežo girios? Jeigu Lenkiją remiame dėl kitų nesutarimų su Europos Sąjunga, tai šiuo atveju nemanau, kad kas nors ją parems, ji liks vienintelė.

Jeigu mes iš tikro paliksime dabartinę situaciją, kuri vadinasi taip, kad Orhuso konvencija realiai netaikoma Lietuvoje, neatmestina galimybė, kad dėl kokių nors rimtų projektų visuomenė, apskundusi Europos Sąjungos institucijoms, sustabdys grandiozinės vertės ekonominius projektus, kurių dalis gali būti susiję su nacionaliniu saugumu.

Svarstymo stadijose Orhuso konvencija kaip tik amortizuoja visus galimus būsimus konfliktus, todėl aš taip ir siūlau. Aš gi nesiūlau ratifikuoti kokią nors papildomą konvenciją, sustiprinti. Darbo grupė gali pareikšti tokią išvadą, kaip jūs dabar pasakėte. Visaip gali būti. Aš nesu katego-

riškas dėl savo nuomonės, bet aš nematau nieko čia baisaus. Kas tokio, jeigu susirinks grupė žmonių, išmanančių tuos dalykus, išklausys tą patį aplinkos ministrą? Gal jis deleguos savo kokį nors žmogų, kuris sako, kad čia viskas gerai, o gal atvirkščiai – paaiškės, kad aplinkos ministras neįsigilinęs. Nuo didesnių svarstymų...

Kas yra Europos kultūra? Prieš priimant svarbius sprendimus ilgai svarstyti. Būtent ilgai, o ne priimti greitus sprendimus. Aš siūlau lėtą svarstymą, jokių čia revoliucijų nežadu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. Prašau, kolega.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš iš principo pritariu jūsų minčiai dėl to, kad mes turime įgyvendinti ir vadovautis, ir atverti galbūt pagal Orhuso konvenciją kelius visuomenei dėl tam tikrų sprendimų priėmimo, bet man pats žanras, mes svarstome rezoliuciją, kreipiamės į valdybą. Galbūt būtų galima tiesiogiai Aplinkos apsaugos komiteto paprašyti, kad pasvarstyti, ar netgi čia diskusiją kuriuo nors metu surengti? Tiesiog, man atrodo... Nežinau, kodėl jūs pasirinkote būtent šį kelią, nes šiandien svarstėme progresinius mokesčius, bet prieš tai nesikreipėme į valdybą rezoliucija, kad sukurtų darbo grupę. Matyt, reikės tą įstatymo projektą pagerinti. Tai pati jūsų pasirinkta forma, gal pasakytumėte keletą žodžių dėl to?

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Ieškau visokių formų. Progresiniai mokesčiai Lietuvoje neegzistuoja, jie nėra priimti ir politinės partijos, su labai retomis išimtimis, nėra įsirašiusios į rinkimų programas. Taip sakant, nėra čia dėl ko kitos formos rinktis. Kaip tiktai grupė Seimo narių teikia pataisas dėl progresinių, vyksta ginčai. Šiuo atveju turime priešingą situaciją: Orhuso konvencija teoriškai ratifikuota, praktiškai neveikia ir tai konstatavo Aukščiausiojo Teismo ankstesnis pirmininkas ir ankstesnis Vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas čia, Seime, specialioje konferencijoje. Vadinasi, specialią konferenciją surengti nebeužtenka. Specialistai toje konferencijoje pasakė – neveikia. Aš vis dėlto nematau čia nieko blogo, jog bandau paprašyti, kad Seimas kreiptųsi į valdybą ir valdyba sudarytų tokią grupę. Ne aš pasakiau, kad neveikia, pasakė daugybė žmonių toje specialioje konferencijoje. Konferencija – neveikia, mano pataisas galima registruoti, jas tikrai atmesite, reikalingas platesnis svarstymas. Jeigu dėl progresinių mokesčių ginčijamės 15 metų mes, politikai, tarpusavyje ir bankininkai prieš mus, tai dėl šitos rezoliucijos galima turbūt ir pusę metų toje darbo grupėje padirbėti ir pasiginčyti. Kas čia tokio blogo?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, pagal rezoliucijų visą tvarką aš pasinaudosiu J. Oleko pastaba, labai tikslia ir teisinga. Įvertinant tai, kad salėje yra tik 52 Seimo nariai, galbūt tikslinga būtų pasitarti, daryti čia pertrauką, pasitarti su Aplinkos apsaugos komitetu ir tuo rezoliucijos pateikimą... na, toliau nebedaryti svarstymo, bendros diskusijos ir priėmimo. O mes tiesiog surastume būdą pasitarti dėl galimybės spręsti šį klausimą galbūt ir kitaip.

Taip pat prašyčiau dėl r-9 klausimo daryti pertrauką, jo nepateikti, nes irgi atitinkamai reikėtų pasižiūrėti su komitetais. Mūsų skaičius Seimo narių, dabar esančių plenarinių posėdžių salėje... Galbūt irgi tokios labai sudėtingos, sakyčiau, ir atsakingos rezoliucijos neturėtume priimti. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*)

18.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. XIII-8 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1360 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, labai trumpas Seimo nutarimas dėl Seniūnų sueigos sudėties pakeitimo. Jeigu jūs neprieštaraujate, aš iš čia jį pateiksiu. O pateikimas yra toks, kad vietoj L. Balsio Mišri Seimo narių grupė, kaip jūs žinote, išsirinko naują Mišrios Seimo narių grupės seniūną B. Matelį, kurį maloniai prašome, kad jis būtų, o jūs pritarumėt, Seimo seniūnų sueigos nariu. Todėl keičiame Seimo seniūnų sueigos sudėtį.

Po pateikimo pritariame bendru sutarimu. Dėkoju.

Svarstymas. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti dėl šio nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Dėkoju. Balsavo 47 Seimo nariai vienbalsiai. Prieš mušdama į gongą, aš tiesiog noriu patikslinti, kad J. Olekas – Socialdemokratų partijos frakcijos seniūnas, o A. Palionis – Socialdemokratų darbo frakcijos seniūnas. Tiesiog pakeitimai, kuriuos aš turėjau jums pasakyti iš anksto. Atsiprašau, kad pasakiau juos dabar, bet tikriausiai dėl to problemų neturime.

O dabar mušu į gongą ir sakau, kad Seniūnų sueigos sudėtis pakeista. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, jūs matote, kad neregistruotas dėl Seimo komitetų sudėties. Taip, seniūnai buvo susirinkę, svarstė, truputį dar turime vieną problemą išspręsti, manau, kitame posėdyje mes tą sėkmingai padarysime.

18.55 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Danutės Palaimienės peticijos“ (projektas Nr. PNP-37) priėmimas

Paskutinis mūsų r-12 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Danutės Palaimienės peticijos“ projektas. Peticijos komisijos pirmininkas labai trumpai, aiškiai pateiks išvadą.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai komisija išnagrinėjo D. Palaimienės peticiją ir nutarė atmesti atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę. Norėčiau pažymėti, kad šiuo metu yra parengta naujo įstatymo redakcija, tačiau joje nėra numatyta galimybė kompensuoti netyčiais nusikaltimais padarytą žalą. Rengiant įstatymo projektą buvo analizuojama galimybė išplėsti nusikaltimų, veikų, dėl kurių padarymo valstybei kompensuojama žala, sąrašą. Tačiau įvertinus nusikaltimų, veikų statistiką per 2016 metus padarytų nusikaltimų, papildomai reiktų apie 10 mln. eurų. Todėl atsižvelgus prašau pritarti komisijos išvadoms ir priimti protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjos pasiūlymą. Tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti už, prieš nėra. Balsuojame ir tai bus kartu mūsų užsiregistravimas šiame vakariniame plenariniame posėdyje. (*Balsai salėje*)

Dėkoju, balsavo 48 Seimo nariai: už – 41, prieš – 2, susilaikė 5. Peticija atmesta.

Gerbiami kolegos, dėkoju už darbą. Gražaus vakaro, iki kito posėdžio.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 36, 40, 41, 80, 83, 84
Antanaitis Audrys 36, 37, 39, 40, 41, 42
Anušauskas Arvydas 28, 29, 30, 31, 32
Armonaitė Aušrinė 37, 38, 42, 57, 78
Ažubalis Audronius 36
Ažuolas Valius 27
- Bakas Vytautas 24, 40, 43, 45, 47, 48, 49
Balsys Linas 87
Bartkevičius Kęstutis 46
Bastys Mindaugas 24
Baškienė Rima 9, 45, 71
Batoras Steponas 34
Baublys Juozas 10
Baura Antanas 61, 62, 70
Budbergytė Rasa 10
Burokienė Guoda 40
Butkevičius Algirdas 40, 63
- Čilinskas Kęstutis 85
Čimbaras Petras 88
- Dagys Rimantas Jonas 31, 49
Degutienė Irena 34
Dumbrava Algimantas 71
Džiugelis Justas 40
- Gailius Vitalijus 40
Gaižauskas Dainius 24, 40
Gentvilas Eugenijus 11, 30
Glaveckas Kęstutis 18, 35
Gražulis Petras 63
Greimas Algirdas Julius 34
Gumuliauskas Arūnas 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 41, 53, 78
- Imbrasienė Gražina 12
- Jakeliūnas Stasys 40, 71, 74, 75, 77, 81
Jovaiša Eugenijus 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 81, 82, 83
Jovaiša Sergejus 46, 61
Juozapaitis Vytautas 13, 82, 83
- Kamblevičius Vytautas 10, 19, 32, 35, 58, 63
Kaminskas Darius 10, 23, 64, 68
Karbauskis Ramūnas 40, 41
Kasčiūnas Laurynas 29, 73
Kepenis Dainius 30
Kernagis Vytautas 10
Kirkilas Gediminas 40, 45, 71
Kravčionok Vanda 10
- Kreivys Dainius 21, 22
Kubilienė Asta 64, 67, 68, 69
Kubilius Andrius 11, 30, 36, 37, 38, 42
- Landsbergis Gabrielius 10, 37, 41
- Majauskas Mykolas 34, 43, 44, 53, 54, 56, 58, 59, 64, 65, 66, 78
Maldeikienė Aušra 75
Martinėlis Raimundas 14, 15, 16, 17, 18, 19, 60, 65
Masiulis Kęstutis 31, 34, 35, 49, 55
Masiulis Rokas 55
Matelis Bronislovas 31, 87
Matkevičienė Laimutė 40, 77, 78, 79
Matulas Antanas 69
Matulionis Teofilius 31
Mažeika Kęstutis 47, 59, 60, 61, 62, 63
- Narkevič Jaroslav 49
Navickas Kęstutis 33
Nekrošius Arvydas 9, 26
- Olekas Juozas 30, 32, 46, 48, 49, 61, 62, 66, 67, 68, 69, 74, 80, 81, 82, 84, 87, 88
- Palaimienė Danutė 88
Palionis Andrius 70, 71, 88
Pavilionis Žygimantas 73, 74, 75, 80
Poderys Virgilijus 21, 22, 40
Polikaitis Juozas 80
Pranckietis Viktoras 9, 10
Protasevičius Valerijonas 34
Puidokas Mindaugas 33, 37, 40
Pupinis Edmundas 26, 27, 40, 46, 47, 60, 61, 62, 65, 82, 84, 85, 86
Puteikis Naglis 24, 25, 84, 85, 86, 87
- Radišauskienė Eglė 50
Ramanauskas-Vanagas Adolfas 28, 29, 30, 78
Razma Jurgis 10, 11, 14, 15, 26, 33, 34, 35, 66, 72, 74, 78
Rinkevičius Viktoras 25, 76
- Sabatauskas Julius 13, 15, 20, 22, 49
Sakalauskas Edmundas 11, 12, 13, 14
Salamakinas Algimantas 12, 13, 25, 40, 48
Simonaitytė Ieva 34
Simulik Valerijus 12, 40
Sinkevičius Virginijus 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 40, 50, 54
Sysas Algirdas 26, 27, 40, 47, 48, 49, 58, 59, 68, 70, 71, 73, 76, 77

- Skaistė Gintarė 11, 12
Skardžius Artūras 10, 25
Skvernelis Saulius 11, 12, 40, 42
Smetona Antanas 78
Staniuvienė Levutė 74
Starkevičius Kazys 55
Steponavičius Gintaras 51
Streikus Zenonas 14, 40
Strelčiūnas Algis 48
- Šarknickas Robertas 25, 26, 40, 76, 78, 79
Šedbaras Stasys 14
Šimas Audrys 13, 14
Šimonytė Ingrida 21, 22, 24, 26, 65, 71, 75, 76, 81
Širinskienė Agnė 23, 56, 57, 58, 59, 85
- Tomilinas Tomas 70, 72, 73, 74, 75
Tumėnas Stasys 54, 77, 78, 79, 82
- Urbšys Povilas 42, 54
- Vaičiūnas Žygimantas 45, 46, 51, 52, 53, 54
Vaišnienė Daiva 38, 39
Valentukevičius Romas 12
Varnas Nerijus 82
Varžgalys Juozas 51
Vingrienė Virginija 40, 57, 62
Vinkus Antanas 23, 79, 80
- Zingeris Emanuelis 67
Zurofas Efraimas (Zuroff Efraim) 28, 30

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*